

Výroční zpráva — 2019

Česká národní banka — Výroční zpráva — 2019

ČNB ČESKÁ
NÁRODNÍ
BANKA

Mandát ČNB

- pečovat o cenovou stabilitu,
 - pečovat o finanční stabilitu a o bezpečné fungování finančního systému v České republice,
 - vydávat bankovky a mince, řídit peněžní oběh a zúčtování bank,
 - vykonávat dohled nad osobami působícími na finančním trhu.
-
- Měnovou politikou usilujeme o zachování cenové stability, tedy o udržení nízké a stabilní inflace. Makroobezřetnostní politikou pečujeme o finanční stabilitu a odolnost finančního systému, které jsou nezbytnou podmínkou pro zachování cenové stability. Společným působením měnové a makroobezřetnostní politiky tak přispíváme k udržení důvěry v hodnotu české koruny a ke stabilitě makroekonomického prostředí.
 - Dohledem nad finančním trhem, tvorbou pravidel obezřetného chování a jednání se zákazníky chráníme klienty osob a institucí, které podnikají na finančním trhu.
 - Provozováním mezibankovního platebního systému a vydáváním bankovek a mincí zajišťujeme plynulý platební styk a hladký oběh hotovosti.
 - Jako banka státu poskytujeme státu a veřejnému sektoru bankovní služby.
 - V souladu s hlavním cílem s odbornou péčí nakládáme s devizovými rezervami.
 - Jsme součástí Evropského systému centrálních bank a podílíme se na plnění jeho cílů a úkolů.

NA ČEM STAVÍME

NEZÁVISLOST

Široce pojatá a zákonem podložená nezávislost centrální banky je klíčovou podmínkou úspěšné realizace měnové politiky, tedy dlouhodobého nízkoinflačního růstu ekonomiky, stejně tak jako objektivního dohledu nad finančním trhem.

OTEVŘENOST A DŮVĚRYHODNOST

Vysoká míra nezávislosti musí být doprovázena vysokou mírou odpovědnosti vůči veřejnosti za plnění našich cílů. Veřejnosti i jejím voleným zástupcům otevřeně a pravidelně sdělujeme své cíle a míru jejich naplňování, stejně jako naše názory, záměry a předpoklady do budoucna, a tím činíme naše konání srozumitelné, předvídatelné, a proto důvěryhodné.

ODBORNÁ ZDATNOST

Odborně zdatní a kompetentní zaměstnanci jsou předpokladem pro to, aby se ČNB dařilo posilovat její pověst jako důvěryhodné a otevřené instituce doma i v mezinárodním měřítku.

Obsah

ROK 2019 VE ZKRATCE	3
ÚVODNÍ SLOVO GUVERNÉRA	4
I. BANKOVNÍ RADA	10
II. ČNB V ROCE 2019	14
II.1 MĚNOVÁ POLITIKA A EKONOMICKÝ VÝVOJ	14
II.2 FINANČNÍ STABILITA	17
II.3 DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM	20
II.4 POSTUPY PŘI ŘEŠENÍ KRIZE	29
II.5 PENĚŽNÍ OBĚH A PLATEBNÍ STYK	29
II.5.1 Peněžní oběh	29
II.5.2 Bezhotovostní platební styk	32
II.6 STATISTIKA	35
II.7 OPERACE NA FINANČNÍM TRHU	36
II.7.1 Správa devizových rezerv	37
II.7.2 ČNB jako banka státu	40
II.8 EKONOMICKÝ A FINANČNÍ VÝZKUM	41
II.9 EVROPSKÁ A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	42
III. ŘÍZENÍ A ORGANIZACE	48
III.1 ORGANIZAČNÍ SCHÉMA K 31. PROSINCI 2019	48
III.2 LIDSKÉ ZDROJE	50
IV. VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ	56
IV.1 KOMUNIKACE	56
IV.2 POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM	58
IV.3 EXPOZICE	58
IV.4 ODBORNÁ KNIHOVNA	59
IV.5 ARCHIV	60
IV.6 KONGRESOVÉ CENTRUM	60
IV.7 NÁVŠTĚVNICKÉ CENTRUM	61
V. HOSPODAŘENÍ ČNB	64
ÚČETNÍ ZÁVĚRKA A ZPRÁVA AUDITORA K 31. 12. 2019	70
SEZNAM ZKRATEK	94

Rok 2019 ve zkratce

- Ačkoliv došlo ke zpomalení ekonomického růstu v zahraničí, které se promítlo i do domácí ekonomiky, ta si udržela solidní tempo růstu. Nadále napjatá situace na trhu práce vedla k rychlému růstu mezd a vytvářela tlak na cenový růst. Svižná jádrová inflace spolu s rychlým růstem regulovaných cen a cen potravin udržovaly inflaci po většinu roku v horní polovině tolerančního pásma cíle ČNB.
- Na tento vývoj ČNB v květnu reagovala zvýšením měnověpolitických úrokových sazeb.
- Počínaje letní Zprávou o inflaci ČNB připravovala prognózy budoucího ekonomického vývoje pomocí rozšířeného a zdokonaleného jádrového modelu g3+.
- Domácí finanční sektor zůstal odolný vůči případným nepříznivým šokům. S ohledem na nárůst cyklických rizik bankovní rada na svém květnovém jednání o otázkách finanční stability zvýšila sazbu proticyklické kapitálové rezervy na 2,0 % z expozic umístěných v ČR s účinností od 1. července 2020.
- V listopadu ČNB spustila nový centrální systém sběru dat (SDAT), který postupně nahradí systém MtS, jenž byl v provozu od roku 1998. Prostřednictvím tohoto systému se předkládají do ČNB data dohledového a statistického výkaznictví.
- K 1. lednu 2019 ČNB převedla své pobočky z přímé podřízenosti bankovní radě do podřízenosti řediteli sekce peněžní.
- Vyvrcholily oslavy 100 let od vzniku československé koruny, ke kterým ČNB přispěla řadou akcí počínaje výstavou o historii platidel v českých zemích, která se konala na Pražském hradě, a konče Dnem otevřených dveří, při němž veřejnost měla opět po třech letech příležitost prohlédnout si prostory centrální banky.

Úvodní slovo guvernéra

Vážení čtenáři,

v roce 2019 rostla česká ekonomika již šestým rokem v řadě a nadále vykazovala některé rysy pozorované v předchozích letech. Patřilo k nim především přehřívání trhu práce, které se projevovalo všeobecným nedostatkem pracovních sil, historicky bezprecedentním počtem volných pracovních míst a rekordně nízkou nezaměstnaností. I když mzdy rostly o něco pomaleji než v roce předchozím, nadále byly spolu s přetrvávajícím příznivým spotřebitelským sentimentem hlavním důvodem rychlého růstu spotřeby domácností a nejdůležitějším faktorem domácí poptávky. Slušnou dynamiku si udržovala i spotřeba vlády.

Novým rysem vývoje však bylo setrvalé zpomalování zahraniční poptávky, na které je vývozně a zpracovatelsky zaměřená česká ekonomika mimořádně závislá. V průběhu roku docházelo nejprve k postupnému prosakování slábnoucích zahraničních předstihových indikátorů do domácích předstihových ukazatelů a posléze i do ochabování domácích reálných veličin, zejména průmyslové produkce. Zahraniční nejistoty souvisely s obchodními rozpěry mezi USA a Čínou, setrvalé nejistým vývojem kolem brexitu a zastřenými konjunkturními výhledy evropského automobilového průmyslu stojícího před výzvou

vynuceného přechodu na elektromobilitu. Tyto faktory soustavně vychylovaly rizika pro růst domácí ekonomiky směrem dolů.

Při pozvolném zpomalování hospodářského růstu jsme tak byli svědky prohlubování dvojrychlostního charakteru české ekonomiky kopírujícího vývoj v nejbližším zahraničí: zatímco docházelo k výraznému zpomalování exportně zaměřeného průmyslu, sektor služeb závislý převážně na domácí poptávce si nadále udržoval solidní dynamiku. Hlavní analytickou a prognostickou otázkou roku 2019 tak bylo, do jaké míry a jak rychle se bude vnější ochabování promítat do domácího vývoje, jak se tento trend bude projevovat v cenovém vývoji a jak by na kombinaci zahraničních protiinflačních a domácích proinflačních faktorů měla reagovat naše měnová politika.

Byl-li rok 2018 z hlediska plnění našeho dvojpocentního inflačního cíle rokem takřka zaslíbeným (celoroční inflace činila 2,1 %), přetrvávající přehřívání trhu práce v roce 2019 bylo hlavním faktorem vytvářejícím prostředí silných domácích inflačních tlaků. Jestliže mnohé jiné centrální banky, v čele s Evropskou centrální bankou (ECB), čelily spíše problému „chybějící“ inflace, ČNB měla co do činění s inflací pohybující se nad cílem, navíc z velké části „poptávkou taženou“. Svižná jádrová inflace spolu s rychlým růstem regulovaných cen a cen potravin udržovaly inflaci po většinu roku v horní polovině tolerančního pásma inflačního cíle ČNB. V listopadu a prosinci 2019 pak inflace dokonce vzrostla nad horní hranici tolerančního pásma, přičemž celoroční výsledek činil 2,8 %.

Kvůli přetrvávání vysokých inflačních tlaků bankovní rada v květnu 2019 překročila ke zvýšení úrokových sazeb o 0,25 procentního bodu. Hlavní úroková sazba, tzv. dvoutýdenní repo sazba, se tak zvýšila na 2 %, kde setrvala do konce roku. K dalšímu zvýšení úrokových sazeb již bankovní rada v roce 2019 nepřistoupila především kvůli přetrvávání zahraničních rizik a nejistot ve směru možného dlouhodobějšího zpomalení ekonomické aktivity v eurozóně.

V průběhu roku 2019 ČNB očekávala postupné posilování koruny vůči euru, které mělo být odrazem výrazně kladného úrokového diferenciálu vůči euru a pokračující reálné konvergence české ekonomiky. Ve skutečnosti však byl kurz koruny zhruba stabilní, na čemž měl podíl negativní globální sentiment daný kumulací výše uvedených zahraničních nejistot. Našimi prognózami očekávané zpevňování koruny vůči euru se tak v průběhu roku postupně odkládalo a zmírňovalo. Celkově slabší než očekávaná koruna rovněž přispěla k domácímu ekonomickému přehřívání a poněkud vyšší inflaci.

Přestože vývoj našeho hospodářského cyklu byl podobný cyklu zahraničnímu, domácí inflace (zejména inflace jádrová) se pohybovala výrazně nad úrovní inflace v eurozóně. Tomu odpovídalo i nastavení měnové politiky: zatímco v průběhu roku 2019 ECB přikročila k opětovnému uvolnění měnových podmínek v eurozóně, ČNB učinila další krok v tzv. normalizaci své měnové politiky, tj. v dosažení takové úrovně úrokových sazeb, které ekonomiku ani nebrzdí, ani nestimulují. Měnověpolitická úroková sazba ČNB se tak nacházela o 2,5 procentního bodu výše než odpovídající sazba ECB. Lze si snadno představit, o kolik větší by bylo přehřívání české ekonomiky, pokud bychom (čistě hypoteticky) sdíleli v roce 2019 stejnou úrokovou sazbu jako členské země eurozóny. V tomto kontextu považuji za přínos, že jsme v průběhu roku 2019 i nadále mohli provozovat relativně nezávislou měnovou politiku, která v zásadě odpovídala potřebám české ekonomiky.

Stejně jako v předchozích letech si i v roce 2019 domácí finanční sektor zachoval vysokou míru odolnosti vůči případným nepříznivým šokům. Naše pravidelné makrozátěžové testy opět prokázaly schopnost dohlížených finančních institucí čelit i velmi nepříznivému ekonomickému vývoji srovnatelnému například s finanční krizí z roku 2008. Zátěžové testy potvrdily rovněž vysokou stabilitu pojišťovacího sektoru. S ohledem na mírný nárůst cyklických rizik nicméně bankovní rada na svém květnovém jednání o otázkách finanční stability zvýšila sazbu proticyklické kapitálové rezervy na 2,0 % z expozic umístěných v ČR s účinností od 1. července 2020.

Pokud jde o makrobezpečnostní politiku, pokračovali jsme v úsilí vysvětlit potřebnost převedení těchto nástrojů z „měkké“ podoby pouhých doporučení bankám do formy vynutitelné zákonem. Ačkoli nám byla v minulosti přidělena role strážce finanční stability, nebyla doposud tato naše klíčová zodpovědnost doprovázena odpovídající legislativní oporou v podobě účinné vynutitelnosti našich nástrojů. Z povahy finančních krizí přitom plyne, že nejefektivnějším přístupem je jim předcházet a nikoliv dodatečně a obvykle velmi nákladně řešit jejich následky. Vnímám jako nešťastné, že ČNB ani během roku 2019 nedostala pravomoci, které jsou v mezinárodní komunitě dohledových autorit již dávno a všeobecně přijímány. Věřím, že se během roku 2020 podaří Parlamentu ČR ukotvit makrobezpečnostní nástroje v novele zákona o ČNB.

Rok 2019 byl pro ČNB v mnoha ohledech rokem evolučním, během něhož jsme v různých oblastech naší činnosti dosáhli sice dílčího, ale zaznamenaníhodného pokroku. Jde například o převedení poboček z přímé podřízenosti bankovní radě do podřízenosti řediteli sekce peněžní, o přechod na rozšířený model g3+, který dále zdokonalil předchozí jádrový predikční model g3, jakož i o zřízení odboru finančního výzkumu v rámci sekce finanční stability. O těchto změnách a o způsobech naplňování našich základních funkcí podrobněji pojednává tato Výroční zpráva.

V roce 2019 vyvrcholily oslavy 100 let česko-slovenské koruny, ke kterým ČNB přispěla širokou škálou numismatických aktivit, zejména vydáním unikátní vysokohodnotní mince o nominální hodnotě 100 milionů korun. Uspořádala k tomuto výročí také řadu akcí pro širokou i odbornou veřejnost, mimo jiné výstavu na Pražském hradě či mezinárodní odbornou konferenci za účasti předních světových ekonomů.

Se svými kolegy v bankovní radě považuji rok 2019 pro českou ekonomiku i pro centrální banku za rok úspěšný. Svědčí o tom výsledky průzkumů veřejného mínění, které opakovaně dokládají, že v očích české veřejnosti patří ČNB k nejdůvěryhodnějším tuzemským institucím. Rovněž v zahraničí si udržujeme vysoký kredit, který je mimo jiné dán mimořádně vysokou transparentností při rozhodování o naší měnové politice a vysokou odbornou kvalitou našich pracovníků. Veškeré toto příznivé hodnocení vnímáme jako náš velký závazek do budoucna.

První čtvrtletí roku 2020 postavilo před českou ekonomiku i ČNB neočekávanou výzvu v podobě pandemie koronaviru, která negativně zasáhla reálnou ekonomiku i finanční trhy. ČNB na tento vývoj zareagovala kombinací stabilizačních opatření v oblasti měnové politiky, makrobezpečnostní politiky, dohledu nad finančním trhem a měnových operací k dodávání likvidity bankám. Česká ekonomika má dobré předpoklady nepříznivou situaci úspěšně zvládnout díky rezervám vytvořeným během příznivých posledních let a ČNB je připravena využít své nástroje, aby hladké přizpůsobení ekonomiky podpořila.

Jiří Rusnok, guvernéř

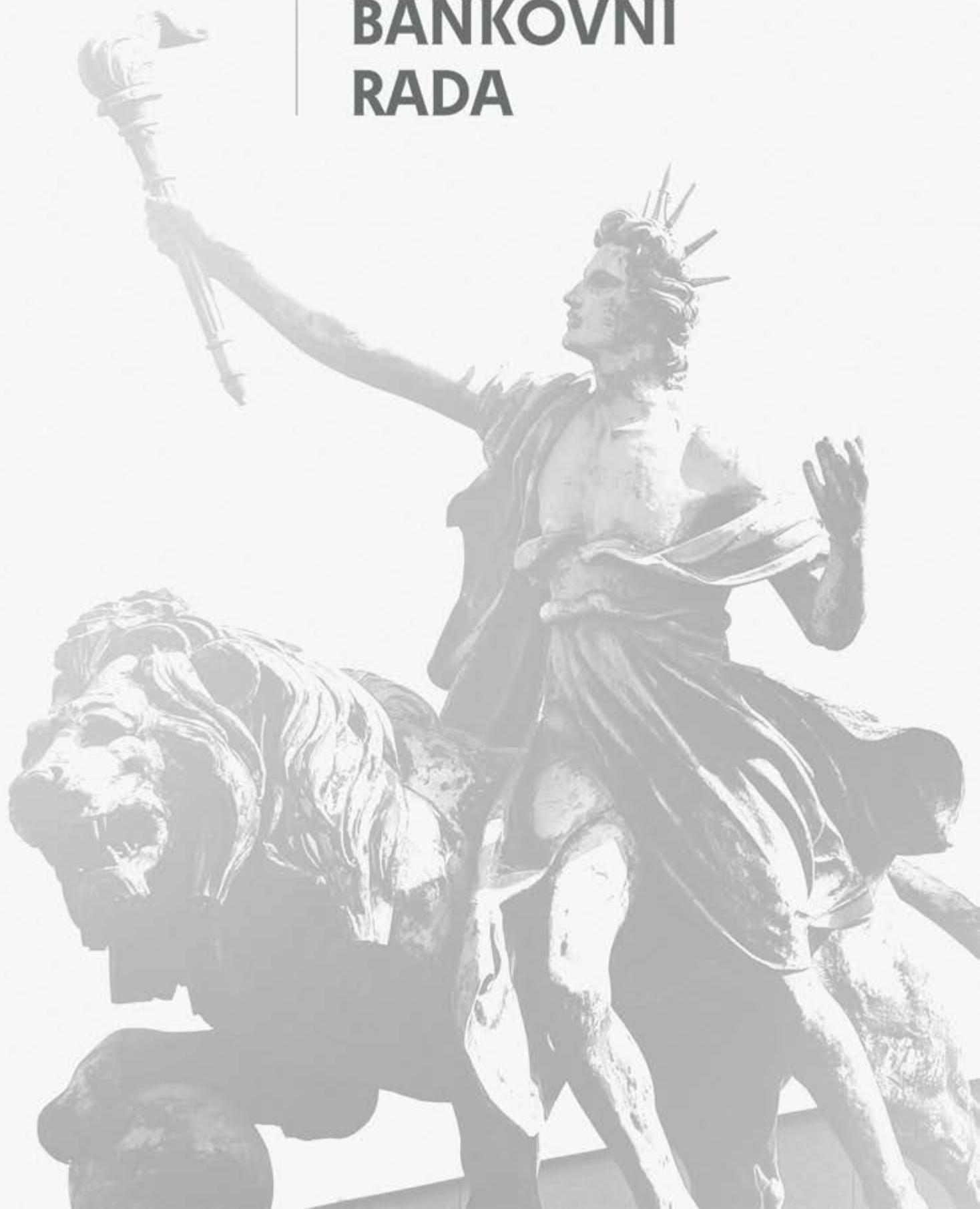

Již od středověku náležela křižovatka u Prašné brány mezi mimořádně důležité spojnice, jež přiváděly obchodníky do Starého i Nového města Pražského. Společně s celou ulicí Na Příkopě si zde postupně živý místní ruch vyžádal vznik zástavby, která napomáhala rozvoji obchodu. Zejména se jednalo o zájezdní hostince a kovárny. Především v průběhu 19. století je pak nahradily luxusní hotely a budovy bankovních ústavů.

Na místě současné budovy ČNB vznikla první budova peněžního ústavu již v roce 1900. Byla postavena pro Živnostenskou banku pro Čechy a Moravu, která v té době zažívala neobyčejný rozvoj. Autorem stavby v neorenesančním slohu byl známý architekt Osvald Polívka, jenž je mimo jiné podepsán také pod projektem Obecního domu. Právě od této doby také nad českým peněžnictvím bdí sousoší Světloňose se lvem (dříve také Génia se lvem).

I.

**BANKOVNÍ
RADA**

I. BANKOVNÍ RADA

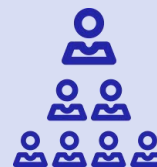
Bankovní rada je nejvyšším řídicím orgánem ČNB. Je sedmičlenná a jejími členy jsou guvernér, dva viceguvernéři a další čtyři členové bankovní rady. Členy bankovní rady jmenuje a odvolává prezident republiky. Členové bankovní rady ČNB jsou jmenováni na dobu šesti let. Nikdo nesmí zastávat funkci člena bankovní rady více než dvakrát.

S působením v bankovní radě ČNB jsou neslučitelné funkce člena zákonodárního sboru, vlády nebo řídicích, dozorčích a kontrolních orgánů jiných bank a podnikatelských subjektů a výkon samostatné výdělečné činnosti s výjimkou správy vlastního majetku a činnosti vědecké, literární, publicistické, umělecké a pedagogické. Členství v bankovní radě ČNB je dále neslučitelné s jakoukoliv činností, která může způsobit střet zájmů mezi prováděním této činnosti a členstvím v bankovní radě.

V souladu s hlavním cílem ČNB, kterým je péče o cenovou stabilitu, a s úkolem pečovat o finanční stabilitu určuje bankovní rada měnovou a makroobezřetnostní politiku a nástroje pro jejich uskutečňování. Rozhoduje také o zásadních opatřeních týkajících se dohledu nad finančním trhem, řešení případných krizí na finančním trhu a hotovostního i bezhotovostního peněžního oběhu. Stanovuje strategii rozvoje ČNB a pravidla pro zapojení ČNB do aktivit EU, Evropského systému centrálních bank (ESCB) a Evropské rady pro systémová rizika (ESRB) a pro spolupráci s mezinárodními finančními institucemi. Rozhoduje o organizačním uspořádání ČNB a o vymezení pravomocí a odpovědností jejích organizačních útvarů. Schvaluje rozpočet a zásady finančního hospodaření ČNB.

Jednání bankovní rady předsedá guvernér, v jeho nepřítomnosti jím pověřený viceguvernér. Bankovní rada přijímá svá rozhodnutí prostou většinou hlasů. V případě rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedajícího.

V roce 2019 nedošlo k žádné změně v personálním složení bankovní rady ČNB.

V čele ČNB stojí sedmičlenná bankovní rada, jejíž členové jsou jmenováni na dobu šesti let

Bankovní rada – složení k 31. prosinci 2019

Zleva: Oldřich Dědek, Aleš Michl, Tomáš Nidetzký, Jiří Rusnok, Marek Mora, Vojtěch Benda, Tomáš Holub

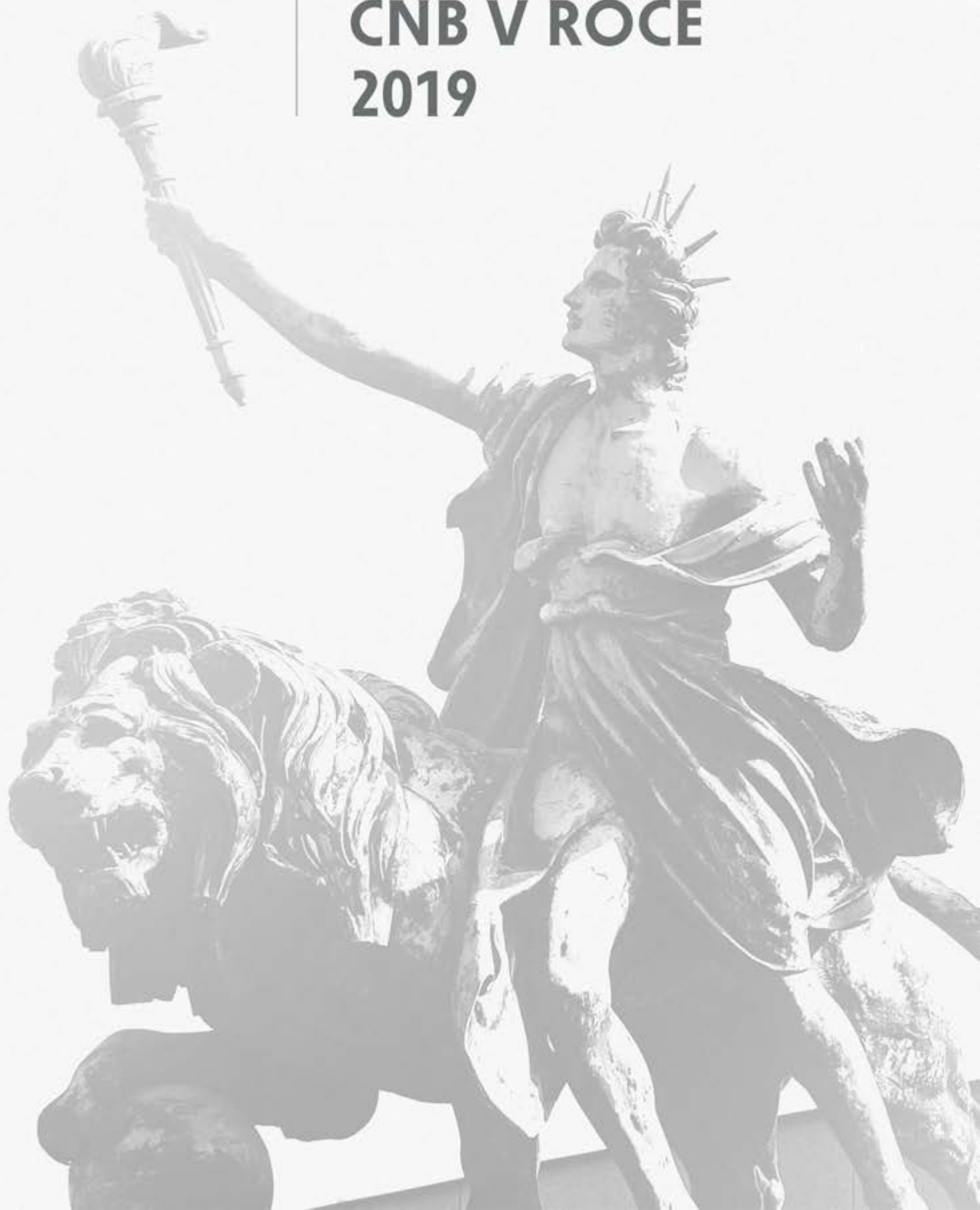
Současná budova ústředí ČNB byla původně postavena pro nejvýznamnější československý finanční ústav, Živnostenskou banku. Mezi budovy, které nahradila, patřil i hotel Modrá hvězda, památný tím, že v něm byla 23. srpna 1866 podepsána mírová smlouva, jejímž uzavřením skončila prusko-rakouská válka.

Nová budova podle projektu architekta Františka Roitha byla dostavěna v roce 1942. Byla postavena ve funkcionalistickém stylu české individualistické moderny jako účelová a praktická budova použitelná pro všechny funkce moderního peněžního ústavu.

V letech 1997–2000 proběhla rozsáhlá rekonstrukce budovy, při níž bylo nutné skloubit snahy o maximální zachování památkově chráněných prvků a zároveň o modernizaci budovy, především v oblasti bezpečnosti.

II.

**ČNB V ROCE
2019**

II. ČNB V ROCE 2019

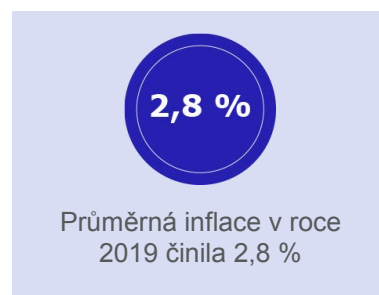
II.1 MĚNOVÁ POLITIKA A EKONOMICKÝ VÝVOJ

Hlavním úkolem měnové politiky je udržování cenové stability. ČNB od ledna 1998, tj. více než dvacet let, uplatňuje režim cílování inflace, v němž se snaží udržet inflaci poblíž předem vyhlášeného cíle. Počínaje rokem 2010 má inflační cíl podobu meziročního přírůstku indexu spotřebitelských cen ve výši 2 % s tolerančním pásmem ± 1 procentní bod. Cíl na této úrovni odpovídá praxi vyspělých ekonomik.

V roce 2019 došlo ke zpomalení ekonomického růstu ve světě, což spolu s nejistotami ohledně budoucího vývoje dolehlo na mnohé evropské ekonomiky včetně německé, na kterou je navázána podstatná část českého exportu. Česká ekonomika sice rovněž zpomalila, přesto si však udržela solidní tempo růstu a nadále vytvářela zřetelné domácí inflační tlaky. Přetrvávající napjatá situace na trhu práce vedla k rychlému růstu mezd a přispívala k tlakům na růst spotřebitelských cen. Svižná jádrová inflace spolu s rychlým růstem regulovaných cen a cen potravin udržovaly inflaci po většinu roku v horní polovině tolerančního pásma cíle ČNB.

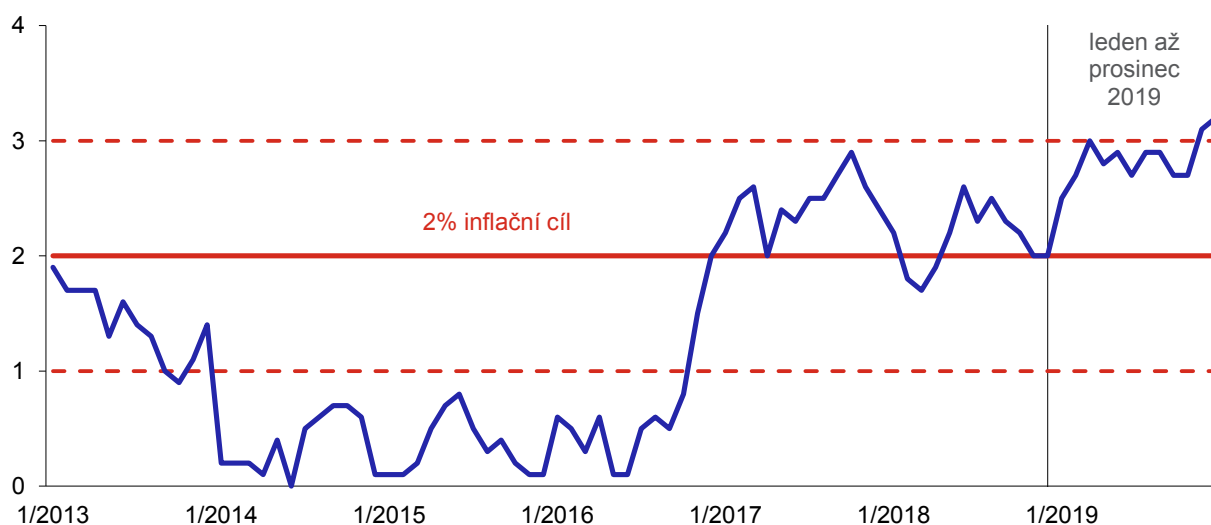
V listopadu a prosinci 2019 pak domácí inflace vzrostla nad horní hranici tohoto pásma.

ČNB v květnu 2019 reagovala na silné domácí inflační tlaky zvýšením měnověpolitických úrokových sazeb. K jejich dalšímu zvýšení bankovní rada ve zbytku roku nepřistoupila zejména z důvodu přetrvávajících výrazných rizik a nejistot ohledně zahraničního vývoje.

Plnění inflačního cíle

(v %)

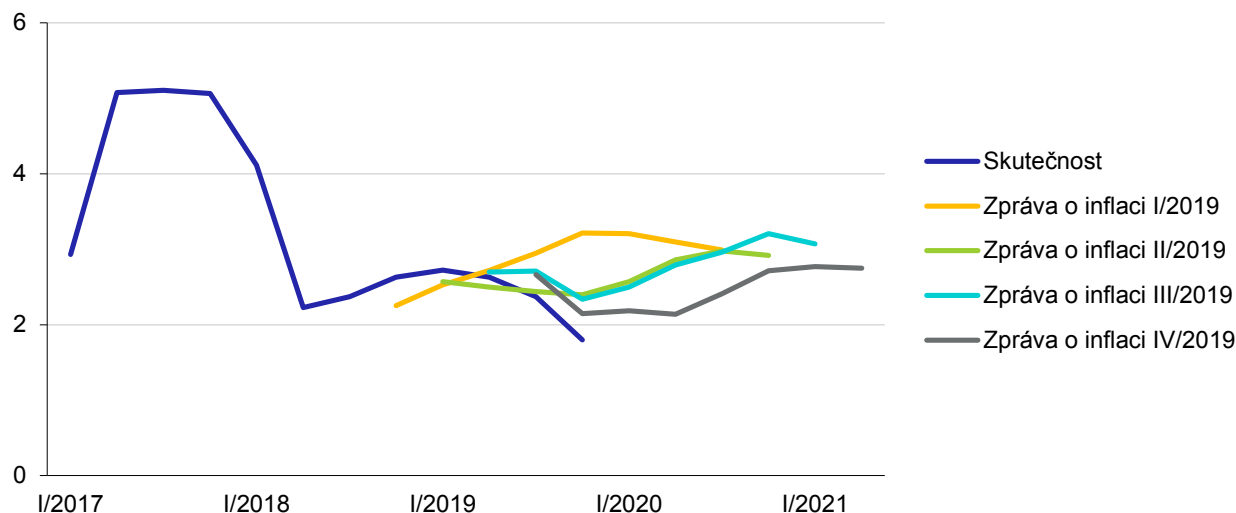

Klíčovým podkladem po rozhodování bankovní rady jsou prognózy budoucího ekonomického vývoje, které sestavuje sekce měnová. Tyto prognózy jsou spolu s popisem a hodnocením hospodářského a měnového vývoje publikovány ve čtvrtletních [Zprávách o inflaci](#).

Prognózy sestavené v průběhu roku 2019 naznačovaly pokračování solidního ekonomického růstu v následujícím období. Únorová prognóza signalizovala mírné zvýšení dynamiky HDP v roce 2019 a její následnou přibližnou stabilitu. Následující prognózy korigovaly výhled ekonomického vývoje směrem k dočasnému zpomalení růstu HDP v roce 2019 a jeho zrychlování v roce následujícím. Hlavním důvodem tohoto posunu bylo zpomalení růstu fixních investic a v jejich rámci zejména soukromých investic, v nichž se odrážela zvýšená nejistota firem ohledně budoucího vývoje zahraniční poptávky. Všechny prognózy počítaly s pokračujícím robustním růstem spotřeby domácností i vlády.

Prognózy růstu hrubého domácího produktu

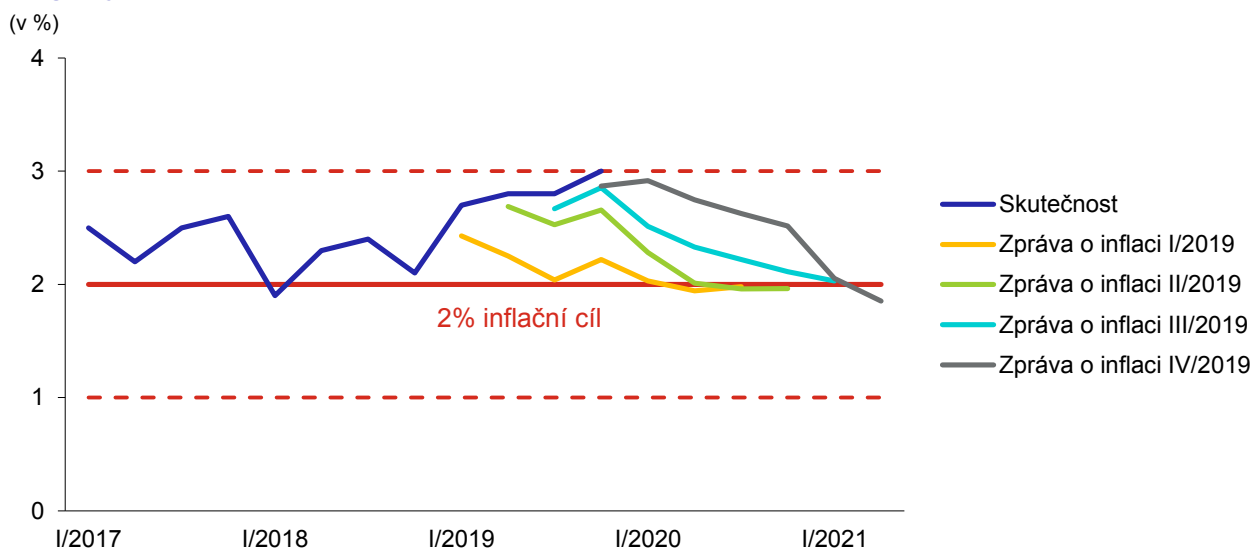
(v %)

Prognózy předpovídaly postupné zmírňování domácích inflačních tlaků v důsledku snižující se dynamiky mezd. Mělo tak docházet k postupnému poklesu inflace z horní poloviny tolerančního pásma k cíli ČNB, kde se měla inflace následně udržet. Ve skutečnosti však byla inflace vyšší a v závěru roku vzrostla nad horní hranici tolerančního pásma cíle ČNB. Hlavním důvodem byl zrychlující růst cen potravin a regulovaných cen při setrvale vysoké jádrové inflaci. Jádrová inflace byla po celý rok podporována silnějšími domácími

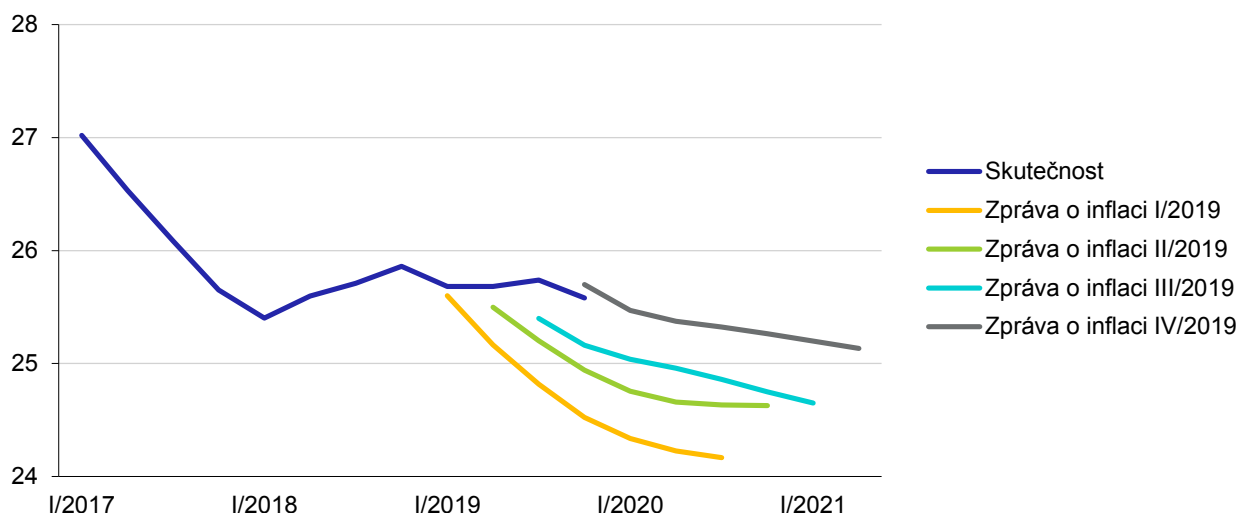
inflačními tlaky a slabším kurzem koruny, než předchozí prognózy očekávaly. Prognózy tak postupně odsouvaly časový horizont dosažení cíle ČNB až na začátek roku 2021.

Prognózy inflace

Všechny prognózy očekávaly, že k ochlazení celkových inflačních tlaků přispěje postupné posilování kurzu koruny vůči euru. Toto posilování mělo odrážet výrazně kladný úrokový diferenciál vůči euru a pokračující reálnou konvergenci české ekonomiky. Ve skutečnosti byl však kurz koruny v průběhu roku 2019 zhruba stabilní. Hlavním důvodem byl déletrvajícím negativní globální sentiment spojený s hrozbou neřízeného odchodu Spojeného království z EU a s rostoucím protekcionismem ve světovém obchodu. Ke slabší koruně přispělo i zhoršování výhledu zahraniční poptávky. Prognózami očekávané zpevňování kurzu koruny vůči euru se tak v průběhu roku postupně odsouvalo a zmírňovalo.

Prognóza kurzu koruny vůči euru

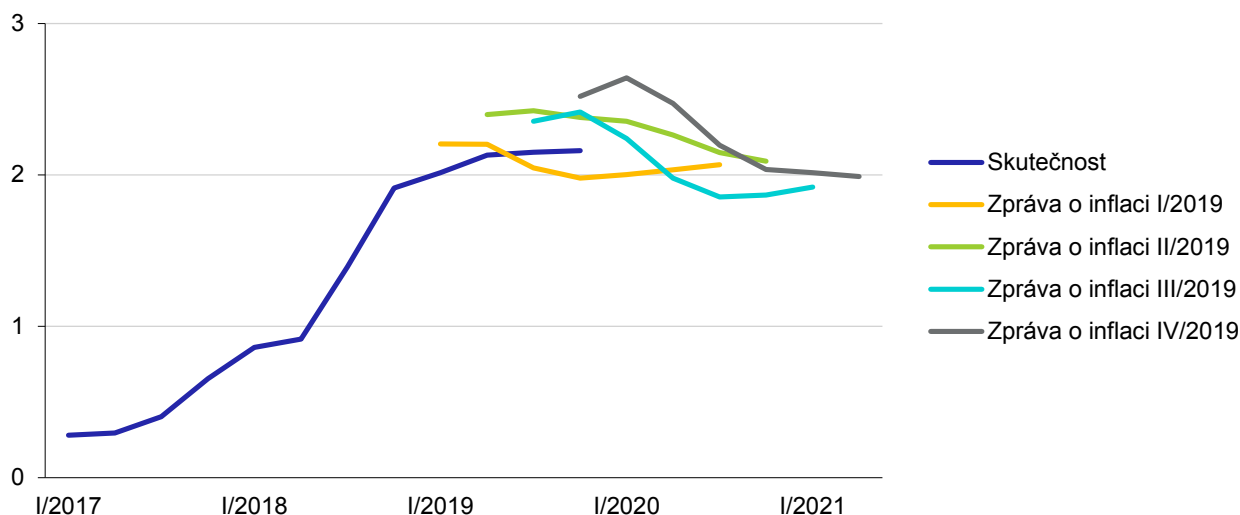

Prognózy očekávaly zpřísnění měnové politiky i v úrokové složce měnových podmínek. Prognózované zvýšení tržních úrokových sazeb 3M PRIBOR souviselo zejména se silným a jen postupně zvolňujícím růstem domácích nákladů. S tím, jak mělo docházet ke zmírňování domácích inflačních tlaků, očekávaly

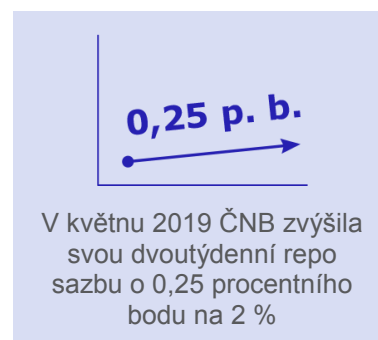
prognózy v delším horizontu mírný pokles domácích úrokových sazeb, a to v podmínkách přetrvávajících hluboce záporných úrokových sazeb v eurozóně i v delším výhledu.

Prognózy úrokových sazeb 3M PRIBOR

(v %)

Rozhodování o nastavení měnové politiky bylo v celém roce spojeno s řadou rizik a nejistot. Pro zvyšování měnověpolitických úrokových sazeb mluvily především přetrvávající domácí inflační tlaky. Ty po většinu roku udržovaly inflaci v horní polovině tolerančního pásma cíle a v závěru roku vedly k jejímu nárůstu nad horní hranici pásma. V souladu s jarní prognózou bankovní rada rozhodla počátkem května zvýšit měnověpolitické úrokové sazby o 0,25 procentního bodu. Hlavní úroková sazba, tzv. dvoutýdenní repo sazba, se tak zvýšila na 2 %. Ačkoliv i následující prognózy očekávaly na svém kratším konci další růst úrokových sazeb, bankovní rada k tomuto kroku ve zbytku roku nepřikročila. Důvodem bylo sílící vnímání zahraničních rizik a nejistot. Hlavní riziko pramenilo z možnosti výraznějšího a případně i dlouhodobějšího zpomalení růstu ekonomické aktivity v zemích eurozóny.

Počínaje letní prognózou byly prognózy budoucího ekonomického vývoje zpracovány pomocí rozšířeného modelu g3+, který dále zdokonalil předchozí jádrový predikční model g3. Nadále se jedná o dynamický stochastický model všeobecné rovnováhy, jeho struktura je však bohatší, což umožňuje přesnější a detailnější analýzy a prognózy domácí ekonomiky a vnějších cenových vlivů.

V souvislosti s rozhodnutím vlády provést příští vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou až v roce 2020 zpracovala ČNB v roce 2019 vydání [Analýz stupně ekonomické sladění České republiky s eurozónou](#) ve zkrácené podobě.

II.2 FINANČNÍ STABILITA

Péče o finanční stabilitu a bezpečné fungování finančního systému v ČR patří mezi významné cíle centrální banky. ČNB rozpoznává, sleduje a posuzuje rizika ohrožení stability finančního systému. Prostřednictvím své pravomoci nastavovat příslušné makrobezpečnostní nástroje předchází vzniku těchto rizik nebo je snižuje. Tím vytváří makrobezpečnostní politiku a přispívá k odolnosti finančního systému a udržení finanční stability. O výkonu této politiky informuje na svých webových stránkách v části [Makrobezpečnostní politika](#).

Informace o vývoji v oblasti finanční stability představuje ČNB veřejnosti především ve [Zprávě o finanční stabilitě](#). Tu zveřejňuje v červnu a o výsledcích provedených analýz informuje také prostřednictvím tiskové konference guvernéra a odborného semináře. Ze zákona ji také předkládá Poslanecké sněmovně. Zpráva o finanční stabilitě je podkladem pro jarní jednání bankovní rady o otázkách finanční stability. Pro obdobné podzimní jednání připravují experti ČNB její aktualizaci. Ta je zveřejňována v prosinci v publikaci [Rizika pro finanční stabilitu a jejich indikátory](#). Od roku 2019 ČNB publikuje záznamy z jarních i podzimních jednání o otázkách finanční stability a podkladové materiály pro rozhodnutí zveřejňuje v podobném časovém sledu jako u rozhodnutí o měnověpolitických otázkách.

Také v loňském roce obě výše uvedené klíčové publikace potvrdily, že si finanční sektor zachoval vysokou míru odolnosti vůči možným nepříznivým šokům. [Makrozátěžové testy](#) doložily schopnost dohlážených finančních institucí odolat i velmi nepříznivému ekonomickému vývoji. Vysokou odolnost ukázaly i výsledky dohledových zátěžových testů bank, které se v loňském roce rozšířily z dříve testovaných největších bankovních skupin na téměř všechny banky podléhající dohledu ČNB. Dohledové zátěžové testy pojištěn, jichž se rovněž zúčastnily téměř všechny instituce, potvrdily stabilitu pojišťovacího sektoru.

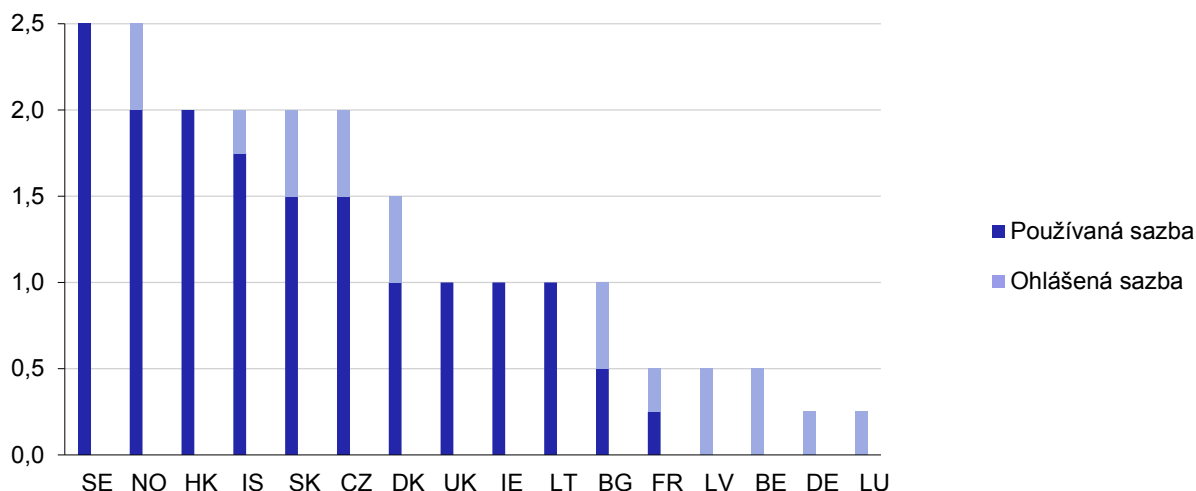
Pokud jde o potenciální zdroje rizik pro finanční stabilitu v budoucnosti, ČNB zaznamenala mírné zvýšení rizik spojených s vývojem domácího finančního cyklu. Na jeho pokračující posun v růstové fázi reagovala bankovní rada na květnovém jednání o otázkách finanční stability zvýšením sazby proticyklické kapitálové rezervy na 2,0 % z expozic umístěných v ČR. Tato sazba bude účinná od 1. července 2020. Na listopadovém jednání pak bankovní rada konstatovala, že posun v růstové fázi finančního cyklu již dále nepokračoval, domácí ekonomika se však stále pohybuje poblíž jeho vrcholu. Sazbu proticyklické kapitálové rezervy proto bankovní rada potvrdila na 2% úrovni s tím, že pro nejbližší období lze předpokládat její stabilitu.

Na mírný nárůst cyklických rizik reagovala ČNB zvýšením sazby proticyklické kapitálové rezervy

Proticyklická kapitálová rezerva v zemích s nenulovou sazbou

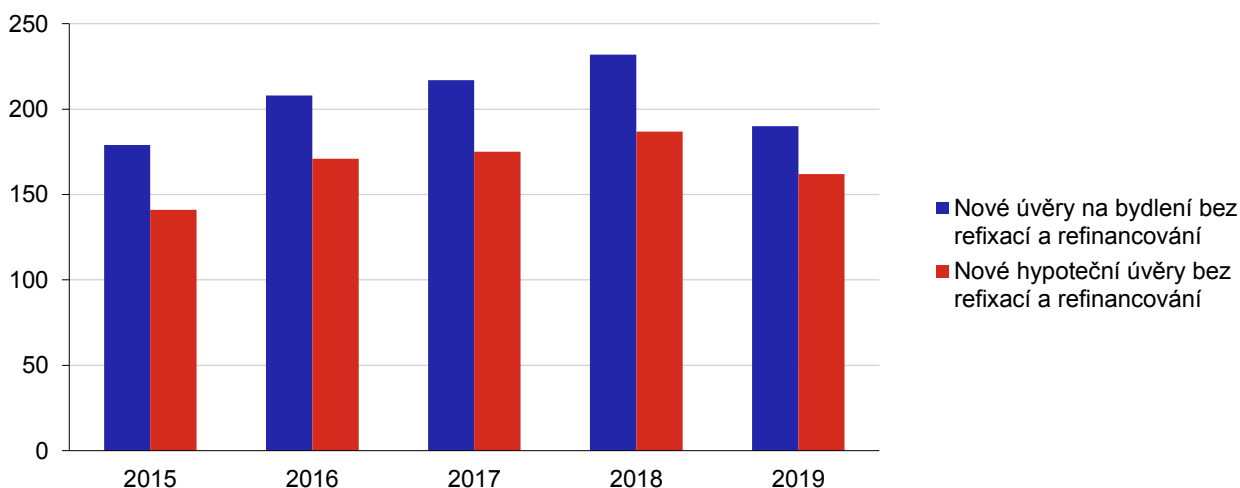
(v % celkového objemu rizikové expozice; data aktuální k prosinci 2019)

ČNB se od roku 2015 intenzivně věnuje rizikům souvisejícím se vztahem mezi cenami nemovitostí a úvěry na jejich pořízení. Bankovní rada se na obou jednáních o otázkách finanční stability usnesla, že není nezbytné měnit platné limity ukazatele LTV, tj. poměru výše úvěru k hodnotě zajištění (maximální 90% limit LTV a agregátní 15% limit pro úvěry s LTV mezi 80 a 90 %) u hypotečních úvěrů. Potvrdila rovněž horní hranice obou příjmových ukazatelů platných od října 2018, kterými jsou DTI (poměr výše dluhu a ročních čistých příjmů žadatele o úvěr) na úrovni 9násobku a DSTI (podíl dluhové služby na čistých ročních příjmech) na úrovni 45 %. Na svém listopadovém jednání bankovní rada nicméně nově doporučila bankám, aby u hypotečních úvěrů, které mají s vysokou pravděpodobností investiční charakter, postupovaly se zvýšenou obezřetností.

Skutečně nové hypoteční úvěry a úvěry na bydlení

(roční úhrny v mld. Kč)

V návaznosti na zavedení limitů DTI a DSTI došlo zejména v první polovině roku k ochlazení hypotečního trhu zhruba v rozsahu, který ČNB předpokládala. V žádném případě však nedošlo k zamrznutí tohoto trhu, neboť skutečně nové hypoteční úvěry dosáhly 162 mld. Kč a skutečně nové úvěry na bydlení 190 mld. Kč. Ke konci roku bylo v Poslanecké sněmovně zahájeno projednávání novely zákona o ČNB, která by měla mimo jiné zakotvit pravomoci stanovovat závazné horní hranice ukazatelů LTV, DTI a DSTI všem

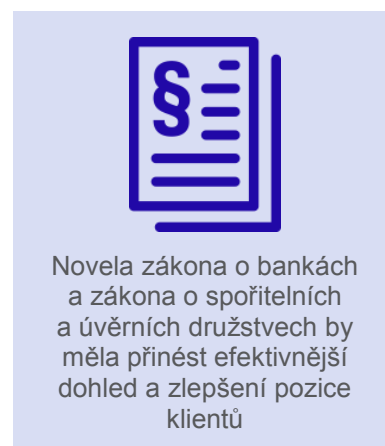
poskytovatelům hypotečních úvěrů. Na potřebu takové právní úpravy upozornila orgány ČR v září ve svém varování Evropská rada pro systémová rizika (ESRB). Hlavním důvodem je zajistit do budoucna vynutitelnost opatření makroobezřetnostní politiky nejen ve vztahu k domácím bankám, ale i ve vztahu k nebankovním či přeshraničním poskytovatelům úvěrů na bydlení.

II.3 DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM

ČNB na základě zákona provádí dohled nad osobami působícími na finančním trhu a stanovuje pravidla jejich podnikání s cílem ochránit stabilitu finančního systému. Vedle systematické regulace a dohledu také postihuje případné nedodržování stanovených pravidel. Je součástí Evropského systému dohledu nad finančním trhem (ESFS) a spolupracuje s Evropskou radou pro systémová rizika (ESRB) a evropskými orgány dohledu pro oblasti bankovníctví (EBA), pojišťovnictví a zaměstnaneckého penzijního pojištění (EIOPA) a cenné papíry a trhy (ESMA). O svých dohledových činnostech ČNB podrobně informuje v pravidelné roční [Zprávě o výkonu dohledu nad finančním trhem](#).

Regulace finančního trhu

ČNB se v loňském roce aktivně zapojovala do přípravy zákonů v oblasti finančního trhu, a to zejména ve spolupráci s Ministerstvem financí. Připravila příslušné prováděcí vyhlášky, vydala řadu výkladových stanovisek a odpovídala na dotazy účastníků finančního trhu k aplikaci regulačních požadavků. V této souvislosti zřídila v listopadu 2019 [kontaktní místo pro finanční inovace \(FinTech\)](#), jehož cílem je podpořit zavádění inovativních technologií na českém finančním trhu prostřednictvím aktivnější a intenzivnější komunikace s jeho účastníky či zájemci o vstup na něj. Na svých webových stránkách pravidelně aktualizuje [úplný přehled](#) platných vyhlášek, opatření obecné povahy, úředních sdělení a stanovisek ČNB týkajících se finančního trhu.

V roce 2019 pokračovaly práce na přípravě novely zákona o bankách a zákona o spořitelních a úvěrních družstvech, kterou vláda předložila v červenci 2019 Poslanecké sněmovně k projednání. Většinu návrhu tvoří podněty nad rámec transpozice evropského práva, například pravidla pro přeměnu banky na pobočku zahraniční banky, některé nástroje pro efektivnější výkon dohledu či opatření ve prospěch klientů.

Příprava další novely zákona o bankách, zákona o spořitelních a úvěrních družstvech a dalších zákonů probíhala rovněž v souvislosti s novelou směrnice o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky. Cílem připravované novely je zejména upravit přezkum a vyhodnocování úvěrových institucí orgánem dohledu, upřesnit pravidla pro kapitálové rezervy a zapracovat změny v oblasti regulace evropských a tuzemských finančních holdingových osob a smíšených finančních holdingových osob. Legislativní proces byl zahájen v lednu 2020 a účinnost novely se očekává koncem roku 2020.

V průběhu roku se ČNB zapojila do práce na novele zákona o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, která navazuje na přijetí novely příslušné evropské směrnice. Cílem připravovaného zákona je především posílení režimu pro řešení krizí bank, a to zejména prostřednictvím implementace mezinárodního standardu pro kapitál a závazky, které jsou použitelné při řešení krize bank. V závěru roku 2019 byl zahájen legislativní proces a účinnost novely se očekává koncem roku 2020.

Nadále pokračovaly aktivity spojené s chystanou novelou zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, zákona o centrální evidenci účtů a souvisejícího zákona o evidenci skutečných majitelů. Cílem návrhů je promítnout novelu směrnice proti legalizaci výnosů z trestné činnosti do českého práva a zohlednit doporučení výboru Rady Evropy zabývajícího se hodnocením opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu (MONEYVAL), který v roce 2018 provedl hodnocení ČR

v této oblasti. Návrhy například zavádí výslovnou povinnost provádět zesílené kontroly klienta v situacích s vyšším rizikem a přináší zpřísnění sankcí, rozšíření údajů zapisovaných do centrální evidence účtů a upřesnění definice skutečného majitele.

V oblasti regulace kapitálového trhu se ČNB zapojila do veřejné konzultace Ministerstva financí ke koncepci rozvoje kapitálového trhu v ČR a následně diskutovala o konkrétních legislativních návrzích. V této souvislosti uplatnila řadu podnětů a připomínek, které s Ministerstvem financí průběžně projednávala. Diskuse nad nimi bude pokračovat i v roce 2020. Pokračoval dále legislativní proces návrhu zákona, který novelizuje zákony upravující podnikání na kapitálovém trhu, činnost investičních společností a fondů a zprostředkování penzijních produktů. Zákon přináší zejména adaptaci českého právního řádu na nové nařízení o prospektu, obsahuje úpravu insolvence podílových fondů a požadavků na tzv. flotilové pojištění a zavádí institut samostatných zprostředkovatelů penzijních produktů.

ČNB společně s Ministerstvem financí, Ministerstvem vnitra a Finančním analytickým úřadem spolupracovala na projektu iniciovaném Českou bankovní asociací, jenž se týkal legislativního návrhu na úpravu bankovní identity pro klienty bank, jejímž prostřednictvím budou moci klienti využívat elektronicky poskytovaných služeb státu a soukromého sektoru. Na podzim 2019 předložila skupina poslanců Poslanecké sněmovně v této souvislosti návrh novely zákona o bankách a zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Kromě bankovní identity obsahuje novela i některé další změny, například umožňuje bankám přistupovat k údajům v informačních systémech veřejné správy.

V průběhu roku probíhaly aktivity spojené s novelou zákona o pojišťování a financování vývozu se státní podporou a doplněním zákona o Nejvyšším kontrolním úřadu a zákona o rozpočtových pravidlech. Návrh novely zákona obsahuje celou řadu změn, zejména umožňuje, aby Českou exportní banku vlastnila Exportní garanční a pojišťovací společnost, nově upravuje jejich finanční produkty a stanoví těmto institucím povinnost mít peněžní prostředky vedeny na účtech podřízených státní pokladně. Cílem návrhů je mimo jiné vytvoření legislativního prostoru pro nové institucionální uspořádání státem podpořeného financování a pojišťování českého exportu. Vláda tento návrh zákona schválila na začátku roku 2020.

Dne 1. dubna 2019 nabyla účinnosti novela zákona o směnářské činnosti, kterou ČNB iniciovala v roce 2016 na základě zjištění ze své dohledové praxe. Novela přinesla zejména právo spotřebitele odstoupit do tří hodin od smlouvy o směnářském obchodu (tzv. storno), důsledné uplatnění pravidla jednoho kurzovního lístku a zahrnutí většiny poplatků do směnného kurzu.

V červnu a červenci 2019 zavedla ČNB s cílem zajištění ochrany neprofesionálních zákazníků tzv. produktovou intervencí, a to formou opatření obecné povahy k zákazu binárních opcí a stanovení omezujících podmínek pro provádění obchodů s tzv. rozdílovými smlouvami. Binární opce i rozdílové smlouvy jsou pro většinu neprofesionálních zákazníků nevhodnými produkty a v minulosti byly zejména u neprofesionálních zákazníků důvodem výrazných ztrát. Produktová intervence navazovala na rozhodnutí ESMA o dočasném zákazu binárních opcí a dočasném omezení rozdílových smluv v celé EU. Obdobné opatření ve vztahu k binárním opcím a rozdílovým smlouvám přijala rovněž naprostá většina orgánů dohledu ostatních členských států EU.

Evropská regulace

V průběhu celého roku se ČNB podílela na přípravě stanovisek a připomínek k návrhům evropských předpisů projednávaných v pracovních skupinách Rady EU a v rámci dialogů s Evropským parlamentem. Jednalo se zejména o níže uvedené předpisy, které byly uveřejněny v Úředním věstníku EU:

- novelu směrnice stanovující rámec pro ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí a investičních podniků (BRRD 2), jejímž cílem je zavést do evropské legislativy mezinárodní standard pro kapitál a závazky, které jsou použitelné při řešení krize (tzv. standard TLAC). Novela si klade za cíl posílit evropský rámec pro řešení krizí zajištěním adekvátnější kapacity bank ke krytí ztrát a stanovením jasnějších pravidel pro rozhodování příslušných orgánů v případě přeshraničních bankovních skupin;
- novelu směrnice o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky (CRD 5) a novelu nařízení o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce (CRR 2), které mimo jiné implementují do práva EU nové obezřetnostní standardy Basilejského výboru pro bankovní dohled, například závazný pákový poměr, ukazatel stabilního financování nebo pravidla pro uveřejňování informací o plnění obezřetnostních požadavků;
- směrnici a nařízení pro investiční podniky (IFD a IFR), jejichž cílem je upravit nový obezřetnostní rámec pro investiční podniky (v podmínkách ČR jde o obchodníky s cennými papíry) a výkon dohledu nad těmito osobami;
- novely nařízení o obchodování s finančními deriváty (EMIR), jež bylo v roce 2019 změněno ve dvou oblastech. První novela se zaměřila na omezení administrativní zátěže a snížení nákladů vyplývajících z této regulace. Zejména stanovila prahové hodnoty pro finanční smluvní strany a zrušila povinnost oznamovat obchody uvnitř skupiny s účastí nefinanční smluvní strany. Druhá novela reagovala na zvýšenou koncentraci clearingů v relativně malém počtu ústředních protistran a jejich rostoucí přeshraniční činnost. Novela ve vztahu k ústředním protistranám EU rozšířila pravomoci dohledových kolegií, přinesla kategorizaci ústředních protistran ze třetích zemí podle systémové významnosti a zřídila v rámci ESMA výbor pro dohled nad ústředními protistranami;
- nařízení na podporu využívání trhů pro růst malých a středních podniků, které zahrnuje novely směrnice o trzích finančních nástrojů (MiFID II), nařízení o zneužívání trhu (MAR) a nařízení o prospektu (PR). Cílem nařízení je omezit závislost na bankovních úvěrech, diverzifikovat zdroje financování pro malé a střední podniky a podpořit emise dluhopisů a akcií těchto podniků na veřejných trzích, a to zejména snížením regulatorních nákladů. Nařízení zjednodušilo postupy pro oznámení odkladu uveřejnění vnitřní informace, upřesnily podmínky vedení seznamu zasvěcených osob pro malé a střední podniky, upřesnily pravidla při zpřístupňování informací pro sekundární emise a upravilo specifický unijní prospekt pro růst;
- nařízení k usnadnění přeshraniční distribuce fondů kolektivního investování, jež obsahuje mimo jiné požadavky na propagační sdělení a poplatky při přeshraničním nabízení a zavádí centrální databázi fondů kolektivního investování vedenou ESMA;
- nařízení o panevropském osobním penzijním produktu (PEPP), jehož cílem je vytvořit standardizovaný doplňkový dobrovolný celoevropský penzijní produkt dostupný ve všech členských státech EU, který umožní převádění důchodových nároků účastníků mezi členskými státy. Nařízení upravuje klíčové oblasti (registrace, přeshraniční poskytování, přenositelnost, distribuce, informační požadavky, dohled, služba změny poskytovatele, výplatní a akumulací fáze, investiční pravidla) a předpokládá následné přijetí regulačních a prováděcích technických norem.

ČNB se v rámci svého zapojení do činnosti evropských orgánů dohledu rovněž podílela na přípravě řady dalších prováděcích předpisů, obecných pokynů a výkladových stanovisek k aplikaci regulatorních pravidel EU účastníky trhu i orgány dohledu.

Mezinárodní spolupráce na finančním trhu

V roce 2019 bylo dokončeno projednávání legislativních návrhů Evropské komise na změny v nařízeních o zřízení evropských orgánů dohledu (ESA). Dne 21. března bylo dosaženo politické dohody mezi Radou EU a Evropským parlamentem o konečném znění nařízení. ČNB se prostřednictvím spolupráce s Ministerstvem financí aktivně zapojila do příprav pozic ČR pro finální jednání. Vzhledem k tomu, že dosavadní fungování těchto orgánů považuje ČNB v zásadě za uspokojivé, prosazovala přijetí pouze dílčích změn, které by měly vést k dalšímu zefektivnění činnosti ESA. Zároveň odmítla věcně neodůvodněnou centralizaci pravomocí, nahrazení zástupců národních orgánů dohledu v řídicí struktuře ESA

experty jmenovanými evropskými institucemi a převedení financování rozpočtu ESA z národních orgánů dohledu na dohlížené subjekty. Většina problematických prvků původního návrhu Evropské komise, zejména v oblasti centralizace pravomocí a dalších mandátů ESA, nebyla ve finálním znění nařízení přijata, a ESA tak získaly pouze nové dílčí pravomoci.

ČNB v roce 2019 působila v devíti kolegiích orgánů dohledu nad evropskými bankovními skupinami. V jednom případě plnila roli konsolidujícího orgánu dohledu. Jednání kolegií byla obdobně jako v roce 2018 zaměřena zejména na vyhodnocení rizikového profilu dohlížených subjektů a posuzování skupinových ozdravných plánů. ČNB v roce 2019 spolupracovala rovněž v rámci 13 kolegií orgánů dohledu nad evropskými pojišťovacími skupinami, jejichž činnost se zaměřovala zejména na skupinové interní modely, plnění požadavků směrnice o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti (Solventnost II) a hodnocení rizik dohlížených pojišťoven. S ohledem na provázanost finančních trhů v Evropě i ve světě jsou nedílnou součástí dohledu též bilaterální spolupráce a výměna informací s partnerskými dohledovými orgány v zahraničí.

ČNB se v kontextu úsilí o omezení dopadů případného tvrdého brexitu rovněž připojila k mnohostranným memorandům o spolupráci evropských orgánů dohledu, jmenovitě ESMA a EIOPA, s jejich britskými protějšky. Dále dojednala bilaterální memorandum o spolupráci s britskými orgány dohledu, které by zajistilo spolupráci při dohledu nad bankami a jež bylo připraveno na základě šablony EBA.

Licenční, schvalovací a povolovací činnosti v oblasti finančního trhu

ČNB jako orgán dohledu nad finančním trhem vydává oprávnění k činnosti (licence a registrace) většině subjektů, které poskytují služby na finančním trhu. Vydává i jiná povolení či souhlasy, mezi které patří například schvalování nabývání kvalifikovaných účastí na regulovaných subjektech, udělování souhlasu vedoucím osobám s výkonem funkce či schvalování prospektu cenného papíru nebo souhlas s uveřejněním nabídky převzetí. V těchto případech vystupuje ČNB jako správní orgán a většina těchto činností probíhá formou správního řízení.

Počty vybraných dohlížených subjektů

Kategorie finančního subjektu ¹⁾	Stav k 31. 12. 2018	Přírůstek v roce 2019	Úbytek v roce 2019	Stav k 31. 12. 2019
Úvěrové instituce	60	1	3	58
Sektor pojišťoven (pojišťovny, zajišťovny a Česká kancelář pojistitelů)	48	2	2	48
Penzijní společnosti a fondy	44	2	0	46
Sektor investičních společností a investičních fondů	412	52	20	444
Obchodníci s cennými papíry	79	4	5	78
Platební instituce a instituce elektronických peněz	42	7	6	43
Zpracovatelé tuzemských bankovek a mincí	5	0	0	5
Nebankovní poskytovatelé spotřebitelských úvěrů	87	4	5	86
Emitenti cenných papírů přijatých na regulovaném trhu v ČR	117	16	11	122
Tržní infrastruktura ²⁾	10	0	0	10
Akreditované osoby	41	26	6	61
Směnárníci	999	38	85	952

1) Včetně poboček zahraničních společností.

2) Role subjektů v postavení organizátora regulovaného trhu, provozovatele mnohostranného obchodního systému, provozovatele organizovaného obchodního systému, provozovatele vypořádacího systému s neodvolatelností vypořádání, centrálního depozitáře a administrátora referenčních hodnot.

Níže jsou uvedeny vybrané události z licenční, schvalovací a povolovací činnosti ČNB.

V sektoru úvěrových institucí ukončily činnost HSBC Bank plc – pobočka Praha a Sumitomo Mitsui Banking Corporation Europe Limited, Prague Branch. Zanikl i Moravský Peněžní Ústav – spořitelní družstvo, který se získáním bankovní licence přeměnil v MPU banku a.s. Ta nově vystupuje pod obchodní firmou Trinity bank a.s.

V sektoru pojišťoven bylo začátkem roku 2019 vydáno povolení pro novou životní pojišťovnu Simplea a.s. Na základě souhlasu ČNB došlo k převodu rozhodující části pojišťovacích aktivit Generali pojišťovny a České pojišťovny ZDRAVÍ do České pojišťovny a.s., čemuž předcházelo udělení souhlasu s ovládnutím Generali pojišťovny Českou pojišťovnou pod novou firmou Generali Česká pojišťovna a.s. Přeshraniční fúze Aegon pojišťovny do nástupnické nizozemské pojišťovny Nationale-Nederlanden Maatschappij vedla 2019 k zániku tuzemské AEGON pojišťovny. Kromě toho ČNB vydala souhlas s nabytím kvalifikovaných účastí u vnitroskupinových transakcí ve skupinách VIG a Generali.

V sektoru nebankovních poskytovatelů investičních služeb ČNB udělila dvě oprávnění k činnosti obchodníka s cennými papíry (Moventum a.s., eFrank.cz a.s.).

V rámci zákona o platebním styku přetrvávalo v roce 2019 zvýšené množství žádostí o povolení k činnosti platebních institucí, institucí elektronických peněz, poskytovatelů platebních služeb malého rozsahu a vydavatelů elektronických peněz malého rozsahu. Ke konci roku probíhalo celkem 70 řízení podle zákona o platebním styku. Žadatelé často neuměli řádně popsat svůj podnikatelský záměr a nebyli schopni předložit smlouvu o vedení účtu s úvěrovou institucí, případně příslib uzavření takové smlouvy, kterou by v licenčním řízení prokázali ochranu peněžních prostředků svěřených k provedení platebních transakcí. Povolení k činnosti platební instituce získala mimo jiné společnost Zonky s.r.o. a správce informací o platebním účtu BudgetBakers s.r.o.

V sektoru investičních společností a investičních fondů udělila ČNB v roce 2019 povolení k činnosti třem novým investičním společnostem (Sirius investiční společnost a.s., TILLER investiční společnost a.s. a Winstor investiční společnost a.s.) a jednomu samosprávnému investičnímu fondu Bohemian Empire, investiční fond s proměnným základním kapitálem, a.s.).

V oblasti emisí cenných papírů vydala ČNB 70 správních rozhodnutí o schválení dokumentů (prospektů cenných papírů a jejich dodatků).

Standardně ČNB prováděla kontrolu informační povinnosti emitentů (kontrola výročních a pololetních zpráv všech více než 70 emitentů a detailní kontrola aplikace mezinárodních účetních standardů IFRS ve vybraných účetních závěrkách) a upozorňovala na nedostatky. Ty dohlížené subjekty následně odstranily.

V oblasti tržní infrastruktury udělila ČNB v roce 2019 výjimku z předobchodní transparency pro Burzu cenných papírů Praha (BCPP). Dále vedla s BCPP dvě řízení ve věci pozastavení výjimek z povinnosti tržní transparency podle nařízení o trzích finančních nástrojů (MiFIR) a posuzovala změny pravidel obchodování v souvislosti s přechodem na obchodní systém XETRA T7. Nově posuzovala 23 oznámení záměru nefinančních skupin využít osvobození z povinnosti vykazování do registru obchodních údajů podle čl. 9 odst. 1 EMIR.

V průběhu roku 2019 byly k obchodování na regulovaném trhu nově přijaty cenné papíry 16 emitentů. Naopak cenné papíry 11 emitentů byly z obchodování vyřazeny, přičemž v šesti případech se jednalo o akcie vyřazené na základě rozhodnutí emitenta či organizátora regulovaného trhu a v pěti případech o dluhopisy vyřazené po jejich řádném či předčasném splacení.

Počet dohlížených subjektů v oblasti tržní infrastruktury se v roce 2019 nezměnil. Nadále zde působily tři obchodní systémy v rolích organizátorů regulovaných trhů, provozovatelů mnohostranných obchodních systémů a organizovaného obchodního systému (Burza cenných papírů Praha, a.s., RM-SYSTÉM, česká burza cenných papírů a.s. a 42 Financial Services, a.s.), dva provozovatelé vypořádacího systému

s neodvolatelností vypořádání (Centrální depozitář cenných papírů, a.s., a ČNB jako provozovatel Systému krátkodobých dluhopisů), jeden centrální depozitář (Centrální depozitář cenných papírů a.s.) a jeden administrátor referenčních hodnot, konkrétně mezibankovní úrokové sazby Prague Interbank Offered Rate – PRIBOR (Czech Financial Benchmark Facility, s.r.o.).

V oblasti ověřování odbornosti osob distribuujících pojištění uveřejnila ČNB v srpnu 2019 sadu zkouškových otázek podle zákona o distribuci pojištění a zajištění. Do konce roku 2019 bylo vydáno 19 akreditací k pořádání odborných zkoušek dle tohoto zákona (jedna akreditovaná osoba požádala o odnětí akreditace). Tzv. akreditované osoby (osoby s povolením ČNB zkoušet poskytovatele nebo zprostředkovatele finančních služeb) již od roku 2017 ověřují odbornost podle zákona o spotřebitelském úvěru, počínaje rokem 2018 také podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

Dne 2. prosince 2019 ukončila ČNB příjem správních poplatků za obnovu/prodloužení oprávnění ke zprostředkovatelské činnosti podle zákona o doplňkovém penzijním spoření, zákona o podnikání na kapitálovém trhu a zákona o spotřebitelském úvěru. Z důvodu neuhrazení poplatku zaniklo oprávnění 10,6 % subjektů. Celkem bylo uhrazeno 26,251 mil. Kč.

Počet zprostředkovatelů finančních služeb a podíl zaniklých zprostředkovatelů v důsledku nezaplacení správního poplatku

Zákon	Počet subjektů s registrací ČNB podléhající obnově k 1. 10. 2019	Podíl subjektů, které zanikly pro nezaplacení
Zákon o doplňkovém penzijním spoření	6 298	9,3 %
Zákon o podnikání na kapitálovém trhu	7 906	23,8 %
Zákon o spotřebitelském úvěru	13 783	3,7 %
Celkem	27 987	10,6 %

V oblasti registrací pojišťovacích zprostředkovatelů vstoupila 1. prosince 2018 v účinnost nová právní úprava zákona o distribuci pojištění a zajištění, která nově zavedla tři kategorie zprostředkovatelů pojištění – samostatné zprostředkovatele, vázané zástupce a doplňkové pojišťovací zprostředkovatele. Některým subjektům v důsledku přechodných ustanovení zaniklo oprávnění k činnosti a po skončení přechodného období se snížil počet pojišťovacích zprostředkovatelů na 37 381 z počtu 162 863 pojišťovacích zprostředkovatelů, kteří byli registrováni ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

Kromě finančních subjektů uvedených v tabulce *Počty dohlížených vybraných subjektů* dohlíží ČNB ještě na desetitisíce dalších subjektů. Zejména se jedná o zprostředkovatele finančních produktů – pojištění, spotřebitelských úvěrů, investičních služeb a dalších produktů. Seznamy všech regulovaných a registrovaných dohlížených subjektů uveřejňuje ČNB na svých webových stránkách. Koncem roku 2019 dohlížela ČNB na 38 482 pojišťovacích zprostředkovatelů, 177 investičních zprostředkovatelů, 16 513 vázaných zástupců podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu, 309 samostatných zprostředkovatelů spotřebitelského úvěru, 17 025 vázaných zástupců podle zákona o spotřebitelském úvěru a řadu dalších typů finančních subjektů.

Výkon dohledu nad finančním trhem

Při výkonu dohledu ČNB průběžně sledovala činnosti a hospodaření jednotlivých subjektů finančního trhu a vyhodnocovala vývoj trhu jako celku i jeho dílčích segmentů. Dohled nad finančním trhem v oblasti obezřetnosti, odborné péče a ochrany spotřebitele a v oblasti prevence legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (AML) vykonávala jak formou dohledu na dálku, tak prostřednictvím kontrol na místě.

Nedílnou součástí dohledu ČNB je provádění komplexního hodnocení rizikového profilu jednotlivých dohlížených subjektů.

Dohled ČNB nad úvěrovými institucemi se soustředil zejména na vývoj kvality úvěrových portfolií, dostatečnost kapitálu ke krytí případných ztrát, likviditu a celkové hospodaření bank a jejich konsolidačních celků. ČNB také pravidelně vyhodnocovala kvalitu zpracovaných ozdravných plánů a uplatňovala k nim své připomínky. S ohledem na aktuální vývoj na trhu věnoval dohled pozornost oblasti retailových úvěrů s cílem udržet v této oblasti i nadále vysoké úvěrové standardy a zajistit adekvátní řízení souvisejících rizik. Zároveň se dohled věnoval i problematice informačních systémů a informačních technologií, a to především z pohledu kybernetických rizik a rizika outsourcingu, přičemž ČNB provedla v oblasti informačních a komunikačních technologií bank v roce 2019 obsáhlé šetření. V rámci výkonu dohledu se ČNB důsledně zaměřuje i na rizika legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. V oblasti odborné péče prověřovala ČNB dodržování pravidel jednání při poskytování platebních a investičních služeb, komunikaci s klienty včetně vyřizování reklamací a postupy při uzavírání, změnách a ukončování smluvních vztahů.

Nedílnou součástí bankovního dohledu je [zátěžové testování bank](#), které ČNB od roku 2019 provádí s dvouletou frekvencí. Agregované výsledky těchto zátěžových testů opětovně potvrdily dobrou odolnost tuzemských bank, přičemž jejich kapitálová přiměřenost se i v nepříznivém scénáři udržela s dostatečnou rezervou nad regulačním minimem.

Stěžejními prvky obezřetnostního dohledu nad pojišťovnami jsou pravidelné vyhodnocování finanční a solventnostní situace dohlížených pojišťoven, vyhodnocování dodržování požadavků na řídicí a kontrolní systém a dohled nad plněním požadavků na regulační výkaznictví a uveřejňování informací. V oblasti životního pojištění dohled pokračoval v prověřování souladu přístupu pojišťoven ke stanovování technických rezerv s požadavky směrnice Solventnost II a celkové kvality řízení aktiv a závazků. V oblasti neživotního pojištění věnovala ČNB největší pozornost nastavení odpovídajícího systému řízení postačitelnosti pojistného v povinném ručení. Velký důraz rovněž ČNB dlouhodobě klade na posuzování interních modelů pro stanovování kapitálových požadavků v regulačním režimu Solventnost II a následný dohled nad nimi.

V oblasti odborné péče pojišťoven se ČNB zaměřila na dodržování požadavků zákona o distribuci pojištění a zajištění (účinného od 1. prosince 2018), který přinesl celou řadu nových povinností v oblasti odborné péče a ochrany spotřebitele, zejména s ohledem na transparentnost produktů a informační povinnosti distributorů. Dohled v této souvislosti monitoroval připravenost pojišťoven na plnění nových regulačních požadavků týkajících se produktového řízení, jejichž dodržování bude věnovat pozornost při výkonu dohledu v oblasti odborné péče i v nadcházejících letech.

V uplynulém roce ČNB provedla vlastní [zátěžové testy](#), do kterých byla zahrnuta většina tuzemských pojišťoven. Agregované výsledky prokázaly, že je sektor jako celek dostatečně kapitálově vybaven a schopen absorbovat významné změny rizikových faktorů. Stejně jako v bankovním sektoru bude zátěžové testování nově prováděno v dvouleté periodě.

Dalším významným sektorem jsou penzijní společnosti a jimi obhospodařované transformované a účastnické fondy. ČNB v tomto sektoru vyhodnocovala dodržování regulačních požadavků, zejména plnění kapitálové přiměřenosti penzijních společností, včetně hodnocení jejich kapitálové pozice a kapitálového řízení. Dohled dále monitoroval dodržování pravidel při obhospodařování majetku transformovaných a účastnických fondů a navazující kontrolní mechanismy.

V oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů ČNB zaměřila svá dohledová šetření na posouzení výkazů činnosti nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů, vypořádání reklamací ze strany poskytovatelů spotřebitelských úvěrů a v neposlední řadě na přístup ke spotřebitelům v případě účtování účelně vynaložených nákladů spojených s předčasným splacením spotřebitelských úvěrů. Nedílnou součástí

dohledu byly informační návštěvy u nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů a kontroly na místě. Setrvalou pozornost věnoval dohled prošetření upozornění spotřebitelů na neoprávněné poskytování úvěrů, kterých bylo ČNB doručeno 36 a na jejichž základě došlo k uložení prvních sankcí. V oblasti poskytování spotřebitelského úvěru ČNB celkem prošetřila 400 podání veřejnosti.

Při výkonu dohledu na dálku v sektoru kapitálového trhu se ČNB v oblasti obchodníků s cennými papíry zaměřila především na provedení plošných šetření orientovaných na plnění povinností ve vztahu k zákazníkům. V oblasti fondového investování kladla důraz na aktualizaci informační povinnosti dohlížených subjektů včetně dodržování požadavků podle nařízení o sdělení klíčových informací týkajících se strukturovaných retailových investičních produktů (PRIIP). Během kontrol na místě se ČNB věnovala mimo jiné problematice nabízení dluhových instrumentů retailovým klientům, resp. jejich oceňování ze strany dohlížených subjektů. V oblasti kapitálového trhu se ČNB dále zabývala 93 podáními veřejnosti, která ve většině případů směřovala na zahraniční obchodníky s cennými papíry.

V sektoru platebních služeb se ČNB v rámci dohledu na dálku zaměřila na připravenost jednotlivých nebankovních poskytovatelů na plnění požadavků silného ověření u elektronických plateb. Zároveň ověřovala plnění kapitálových požadavků ze strany platebních institucí a institucí elektronických peněz. Při kontrolách na místě věnovala pozornost zejména souladu činnosti poskytovatelů s deklarovaným obchodním plánem a plnění informační povinnosti vůči zákazníkům. ČNB také prověřovala plnění povinnosti identifikace a kontroly klienta podle pravidel AML. Rovněž šetřila 51 přijatých podání veřejnosti týkajících se činnosti nebankovních poskytovatelů platebních služeb.

V oblasti směnářské činnosti věnovala ČNB zvýšenou pozornost zejména dodržování nové povinnosti směnárníků umožnit storno směnářského obchodu do 3 hodin od jeho provedení a dodržování zákazu zveřejňování tzv. VIP kurzu. Kontroly na místě se přitom podobně jako v minulém období soustředily primárně na pražské směnárníky. Součástí kontrol bylo také ověřování dodržování povinností v oblasti AML. ČNB v rámci dohledové činnosti zároveň prošetřovala 174 přijatých podání veřejnosti upozorňujících zejména na nezákonné praktiky směnárníků. Počet těchto podání přitom viditelně poklesl poté, co vstoupila v platnost novela zákona a směnářské činnosti.

Při výkonu dohledu v oblasti distribuce finančních produktů kladla ČNB důraz na dodržování nových zákonných požadavků v oblasti distribuce pojištění, a to zejména prostřednictvím prováděných kontrol na místě. V rámci dohledu na dálku provedla řadu šetření zaměřených například na vedoucí orgán investičních zprostředkovatelů, distribuci investičního životního pojištění, flotilový způsob sjednávání pojištění, povinné pojištění zprostředkovatelů úvěrů či produkci distributorů. ČNB se zabývala celkem 215 podáními veřejnosti vztahujícími se k činnosti distributorů finančních produktů.

Sankční činnost

V sankční oblasti ČNB především prošetřovala podněty k zahájení řízení z moci úřední, rozhodovala o zahájení těchto řízení či o odložení věci a v prvním stupni vedla řízení, ve kterých uložila pokuty a opatření k nápravě či rozhodla o odnětí povolení k činnosti nebo o zrušení registrace. Kromě vedení řízení s dohlíženými subjekty vedla ČNB tam, kde to umožňuje právní úprava, řízení i se subjekty, které poskytovaly finanční služby bez příslušného povolení (neoprávněné podnikání). Tam, kde byl proti prvostupňovému příkazu nebo rozhodnutí podán odpor nebo rozklad, rozhodovala ve druhém stupni bankovní rada ČNB. [Pravomocná rozhodnutí](#) z těch oblastí dohledu ČNB, u kterých zákon zveřejnění předpokládá, zveřejňuje ČNB na svých webových stránkách.

Statistika vedených sankčních řízení

Oblast uložení sankce	Počty sankčních řízení přecházejících z roku 2018	Počty sankčních řízení zahájených v roce 2019	Počty sankčních řízení ukončených v roce 2019	Celková výše uložených pokut (v tis. Kč)
Dohled nad úvěrovými institucemi	6	10	10	12 000
Dohled nad pojišťovnictvím	6	12	13	400
Dohled nad kapitálovým trhem	19	44	44	14 885
Porušení směnářského zákona	5	14	14	2 730
Ochrana spotřebitele	1	0	0	0
Platební styk	21	50	44	1 050
Oběh bankovek a mincí	3	5	7	1 325
Spotřebitelské úvěry	6	25	25	2 995
Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu	0	8	8	1 385
Dohled nad finančním trhem celkem	67	168	165	36 770

V následujícím textu jsou uvedena některá vybraná sankční rozhodnutí v těch případech, kdy zákon umožňuje zveřejnění rozhodnutí. Podle zákona o bankách byla společnosti mBank S.A. uložena pokuta 1 mil. Kč za porušení bankovního tajemství a NEY, spořitelnímu družstvu, bylo podle zákona o spořitelních a úvěrních družstvech uloženo opatření k nápravě včetně stanovení dodatečného kapitálového požadavku. Podle zákona o bankách byla společnosti RAMFIN Holding a.s. uložena pokuta 1 mil. Kč za porušení zákazu přijímat vklady od veřejnosti a společnosti Fair Credit International SE pokuta 10 mil. Kč za přijímání peněžních prostředků od veřejnosti a za veřejné nabízení dluhopisů k úpisu bez uveřejnění jejich prospektu.

Podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu byly uloženy vysoké pokuty společností Conseq Investment Management, a.s. (500 tis. Kč za nedostatečné získávání informací od zákazníků a poskytování informací zákazníkům), HighSky Brokers, a.s. (bývalý obchodník s cennými papíry, pokuta 1 mil. Kč za porušení povinností v oblasti odborné péče a některých dalších oblastech), ASJC a.s. (bývalý obchodník s cennými papíry AFIN BROKERS, a.s., pokuta 500 tis. Kč za porušení povinností při obhospodařování majetku zákazníků, především za nadměrné obchodování a neinformování zákazníků), BH Securities a.s. (uložena pokuta 5 mil. Kč za to, že obchodník v souvislosti s dluhopisy umístěnými do majetku zákazníků nezavedl pravidla a postupy komunikace vůči zákazníkům o specifických rizicích spojených s dluhopisy, včetně informování o pobídkách přijímaných od emitentů). Raiffeisenbank a.s. byla uložena pokuta 4 mil. Kč za porušování povinností obchodníka s cennými papíry při poskytování investičních služeb.

V sektoru směnárství ČNB mimo jiné uložila pokuty 500 tis. Kč podle zákona o směnářské činnosti společností Exclusive Change, s.r.o., a CHIVAS INVEST s.r.o. za uveřejnění informace o nabídce výhodnějších směnných kurzů způsobem zaměnitelným s údaji o směnných kurzech uvedených na kurzovním lístku a dále pokutu 350 tis. Kč podle zákona o oběhu bankovek a mincí společnosti PEMEX change s.r.o. Došlo také ke dvěma odnětím povolení k činnosti.

Podle zákona o spotřebitelském úvěru byla společnosti UNICREDO SYSTEM a.s. uložena pokuta 1,4 mil. Kč za to, že neoprávněně zprostředkovala více než 3 500 spotřebitelských úvěrů v celkové výši přes 16 mil. Kč.

II.4 POSTUPY PŘI ŘEŠENÍ KRIZE

Evropský rámec pro řešení případné krize představovaný směrnicí o ozdravných postupech a řešení krize bank prošel v roce 2019 revizí, která zohlednila pět let zkušeností s jeho dosavadním používáním. Dvě hlavní zásady se však nezměnily: na odpovídajících ztrátách a nákladech vzniklých v důsledku selhání bank a jejich případné rekapitalizace se primárně mají podílet jejich akcionáři a věřitelé a jakékoli opatření k řešení krize musí být podmíněno existencí veřejného zájmu.

Balíček nových předpisů, které zasahují i do oblasti řešení krize, obsahuje několik důležitých novinek. Jde zejména o upřesnění stávajících pravidel a definic tak, aby lépe vyhovovaly dvěma základním typům strategií pro řešení krize, včetně vazby na minimální požadavek na kapitál a způsobilé závazky (MREL). Základní strategie pro řešení krize jsou mimo jiné závislé na organizačním uspořádání bankovních skupin, finanční a provozní provázanosti a možné oddělitelnosti. Strategie řešení krize „v jednom subjektu skupiny“ se lépe hodí pro centralizované bankovní skupiny, zatímco strategie řešení krize „ve více subjektech skupiny“ je vhodnější pro decentralizované bankovní skupiny. Nově se vymezuje interní MREL pro banky se strategií v jednom subjektu skupiny. Dále se též upravuje interakce mezi MREL a omezitelnými požadavky na kombinovanou kapitálovou rezervu.

Další důležitou vlastností MREL v nové zákonné úpravě je detailnější požadavek na podřízenost. Ta má zajistit hladký průběh případného vlastního řešení krize a omezit riziko, že by věřitelé banky dopadli při řešení krize hůře než v insolvenční.

ČNB jako orgán příslušný pro řešení krize sama připravuje nebo se v rámci přeshraničních kolegií podílí na přípravě plánů pro řešení krize. ČNB se účastní sedmi kolegií, přičemž v šesti případech je členem kolegia organizovaného Jednotným výborem pro řešení krizí (SRB) a v jednom případě je řídicím orgánem kolegia. Ve všech případech došlo mezi členy kolegií k dosažení společných rozhodnutí jak k příslušným plánům pro řešení krize, tak ke stanovení MREL.

ČNB bankám indikovala MREL již v posledním čtvrtletí roku 2019, což by jim mělo pomoci při kapitálovém plánování. Všechny banky, pro které je ČNB orgánem pro řešení krize, budou mít čtyři roky na to, aby požadavek splnily. Jeho dosažení do konce roku 2023 zvýší významným způsobem odolnost bank a jejich způsobilost k řešení případné krize.

V oblasti financování řešení krize na evropské úrovni pokročily úvahy o možném poskytnutí fiskální pojistky pro Jednotný fond pro řešení krizí (SRF). Součástí řešení by mohla být smlouva mezi SRF a Evropským mechanismem stability (ESM).

Evropský orgán pro bankovníctví (EBA) předepisuje národním institucím provádět série testů z oblasti řešení selhání bank. ČNB a zástupci dalších zúčastněných institucí z oblasti záchranných mechanismů finančního trhu se v roce 2019 účastnili simulačního cvičení, které testovalo postupy pro výplatu vkladů klientů malých bank. Cvičení ukázalo, že instituce jsou na tuto eventualitu dobře připraveny. Podobná cvičení bude ČNB provádět nebo se jich účastnit i v dalších letech.

II.5 PENĚŽNÍ OBĚH A PLATEBNÍ STYK

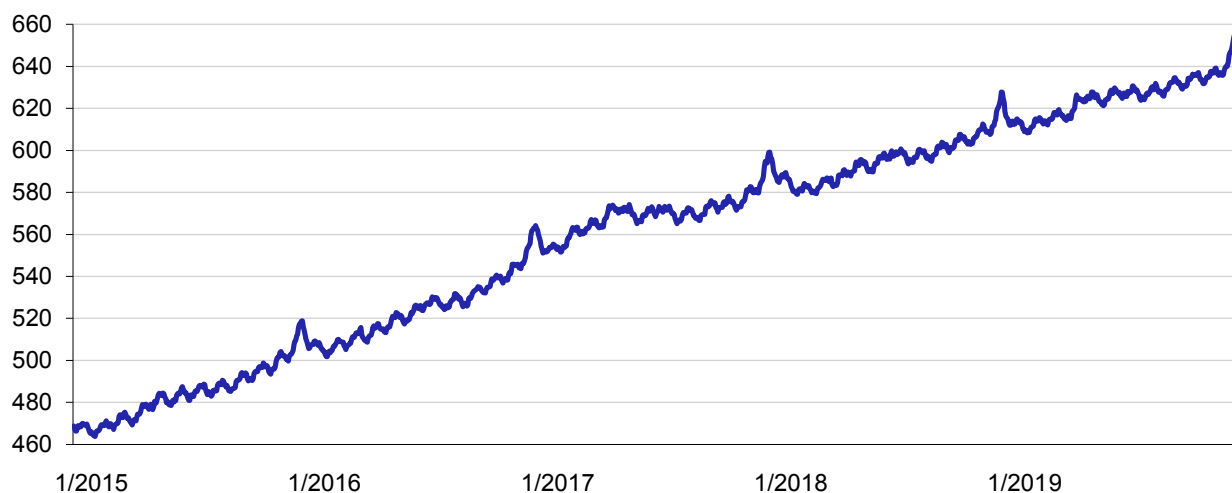
II.5.1 Peněžní oběh

Podle zákona o ČNB má centrální banka výhradní právo vydávat do oběhu bankovky a mince a řídit peněžní oběh.

Hodnota oběživa vzrostla v roce 2019 o 25,8 mld. Kč. K 31. prosinci 2019 byla v oběhu hotovost ve výši 644,4 mld. Kč. Nárůst oběživa činil 4,2 % oproti stavu k 31. prosinci 2018. Poměr oběživa k nominálnímu HDP se v roce 2019 snížil na 11,4 % (z 11,6 v roce 2018).

Výše oběživa od 1. ledna 2015 do 31. prosince 2019

(v mld. Kč)

Téměř 44 % hodnoty oběživa tvořily bankovky 2 000 Kč. V souhrnu více než 90 % hodnoty oběživa představovaly bankovky 5 000 Kč, 2 000 Kč a 1 000 Kč.

Korunová a kusová skladba bankovek a mincí v oběhu k 31. prosinci 2019

Nominální hodnota	Mil. Kč	Podíl	Mil. ks	Podíl
5 000 Kč	159 344,0	24,7 %	31,9	6,5 %
2 000 Kč	281 894,3	43,7 %	140,9	28,8 %
1 000 Kč	141 139,4	21,9 %	141,1	28,9 %
500 Kč	22 383,7	3,5 %	44,8	9,2 %
200 Kč	12 919,8	2,0 %	64,6	13,2 %
100 Kč	6 556,9	1,0 %	65,6	13,4 %
Bankovky celkem	624 238,1	96,9 %	488,9	100,0 %
50 Kč	7 440,6	1,2 %	148,8	7,2 %
20 Kč	4 465,8	0,7 %	223,3	10,8 %
10 Kč	2 498,2	0,4 %	249,8	12,1 %
5 Kč	1 466,2	0,2 %	293,2	14,2 %
2 Kč	1 041,3	0,2 %	520,7	25,3 %
1 Kč	625,1	0,1 %	625,1	30,3 %
Mince celkem	17 537,2	2,7 %	2 060,9	100,0 %
Pamětní bankovky a mince	2 591,5	0,4 %	2,9	100,0 %
Celkem	644 366,8	100,0 %	2 552,7	

Za rok 2019 přibylo v oběhu 14,7 mil. kusů bankovek a 95 mil. kusů oběžných mincí. ČNB přijala od výrobců 121,4 mil. kusů oběžných bankovek, 142,6 mil. kusů oběžných mincí (včetně těch určených do ročníkových sad), 29,2 tis. kusů zlatých mincí, 7,2 tis. kusů bimetalových mincí, 81,2 tis. kusů pamětních stříbrných mincí

a 20 tis. kusů pamětních bankovek. Náklady ČNB na výrobu bankovek a mincí (včetně pamětních) činily 582,9 mil. Kč.

ČNB zničila 52,9 mil. kusů bankovek přijatých z oběhu, které byly kvůli opotřebení nebo poškození vyhodnoceny jako nevhodné pro další oběh. Z mincí přijatých z oběhu bylo při zpracování vytříděno 2,7 mil. kusů. Výrazně nižší počet vytříděných mincí oproti bankovkám je dán především použitým materiálem, který u mincí zaručuje větší odolnost proti opotřebení.

V roce 2019 bylo na území ČR zadrženo 1 014 kusů padělaných a pozměněných českých bankovek a mincí. Hodnota zadržovaných platidel dosáhla stejně jako v roce předchozím 1,2 mil. Kč. Nejvíce padělanou českou bankovkou byla tisícikoruna. V ČR tak připadá pouze 1 kus padělku na 10 000 obyvatel, tuzemské bankovky a mince se tedy dají v mezinárodním srovnání označit za velmi bezpečné.

Hotovostní operace v české měně na pokladnách ČNB dosáhly v roce 2019 hodnoty 1 363 mld. Kč, což představuje pokles o 3,3 mld. Kč, resp. o 0,2 % oproti předchozímu roku. Pokladny ČNB přijaly z oběhu 672,5 mil. kusů bankovek a 377,4 mil. kusů mincí a naopak vydaly do oběhu 687,2 mil. kusů bankovek a 472,3 mil. kusů mincí.

ČNB vydala v roce 2019 do oběhu vůbec první českou pamětní bankovku v hodnotě 100 Kč, a to s portrétem Aloise Rašína u příležitosti 100. výročí česko-slovenské koruny. Dále emitovala nové mince z drahých kovů, a to čtyři motivy pamětních stříbrných mincí v hodnotě 200 Kč, jeden motiv stříbrné pětisetkorunové mince, jeden motiv bimetalové mince v hodnotě 2 000 Kč, dva motivy zlatých mincí v nominální hodnotě 5 000 Kč a jeden motiv zlaté mince v nominální hodnotě 10 000 Kč. Kromě výše uvedeného ještě vydala v limitovaném nákladu příležitostné dvacetikoruny s portréty tří významných osobností československé měny – Aloise Rašína, Viléma Pospíšila a Karla Engliše.

Dohled nad dodržováním zákona o oběhu bankovek a mincí

Peněžní oběh včetně práv a povinností ČNB, bank, právnických a fyzických osob upravuje zákon o oběhu bankovek a mincí. Podle tohoto zákona ČNB dohlíží především na:

- procesy zpracování bankovek úvěrovými institucemi provádějícími pokladní operace a zpracovateli tuzemských bankovek a mincí,
- plnění dalších povinností stanovených zákonem o oběhu bankovek a mincí úvěrovým institucím provádějícím pokladní operace,
- provozovatele samoobslužných technických zařízení,
- osoby pověřené ČNB k organizování odborných kurzů o rozpoznávání bankovek a mincí podezřelých z padělání a pozměňování,

- plnění obecných povinností stanovených zákonem o oběhu bankovek a mincí fyzickým a právnickým osobám.

V roce 2019 ČNB zahájila celkem 18 kontrol zaměřených na dodržování povinností stanovených tímto zákonem:

- tři kontroly bank, při nichž provedla kontroly na místě na 33 pobočkách a v jednom centru zpracování hotovosti a otestovala celkem 47 zařízení pro zpracování bankovek, 41 zařízení pro zpracování eurobankovek a 33 depozitních bankomatů. Dále provedla celkem 147 skrytých kontrol („mystery shopping“) zaměřených na výměny poškozených bankovek,
- čtyři kontroly provozovatelů anonymních zařízení, při nichž na 22 provozovnách otestovala 37 samoobslužných pokladen,
- šest kontrol osob pověřených ČNB k pořádání odborných kurzů, v jejichž rámci zkontrolovala šest odborných kurzů, resp. šest lektorů odborného kurzu,
- pět kontrol provozovatelů kasin, které zahrnovaly kontroly na místě na 23 provozovnách a otestování 33 výherních automatů.

K 31. prosinci 2019 ČNB ukončila celkem 18 kontrol (jednu kontrolu zahájenou v roce 2018 a 17 kontrol zahájených v roce 2019).

Nad rámec plánu kontrol dodržování zákona o oběhu bankovek a mincí ČNB v roce 2019 uspořádala šest seminářů pro zaměstnance bank. Na nich mimo jiné prezentovala činnost dohledu nad peněžním oběhem, procesy zpracování tuzemských bankovek podle příslušných standardů a procesy výměny poškozených bankovek.

II.5.2 Bezhotovostní platební styk

V rámci bezhotovostního platebního styku vede ČNB účty státu a provozuje systémy pro převody mezibankovních plateb a pro vypořádání obchodů s krátkodobými cennými papíry. Tyto operace probíhají v systému Czech Express Real Time Interbank Gross Settlement System (CERTIS), Systému krátkodobých dluhopisů (SKD) a systému Automatizované bankovní operace (ABO).

Systém CERTIS slouží pro vedení účtů bank, systém SKD eviduje krátkodobé dluhopisy ve vlastnictví bank, obchodníků s cennými papíry a dalších subjektů a systém ABO zajišťuje vedení účtů organizačních složek státu a dalších státních organizací a právnických osob navázaných na státní rozpočet. Pro účely provádění plateb státního rozpočtu je systém ABO úzce propojen s Integrovaným informačním systémem státní pokladny provozovaným Ministerstvem financí.

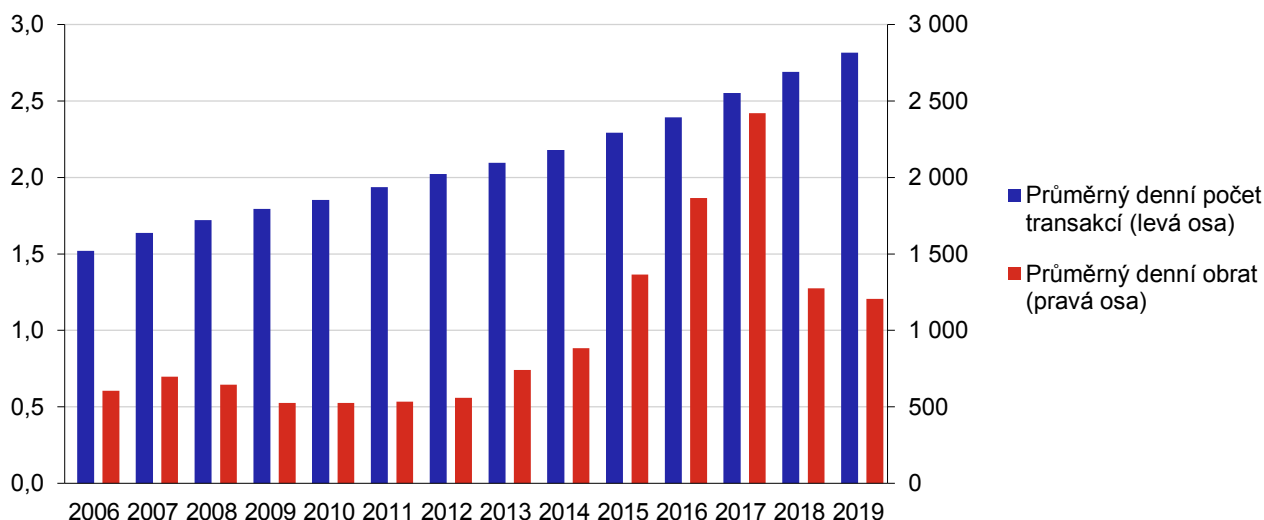
CERTIS – systém mezibankovního platebního styku

ČNB prostřednictvím systému CERTIS zajišťuje mezibankovní platební styk v ČR. Účastníky systému jsou banky, spořitelni a úvěrní družstva a pobočky zahraničních bank. K 31. prosinci 2019 měl CERTIS 49 přímých účastníků s vlastním účtem v systému a pět tzv. třetích stran, tj. institucí, které zajišťují zúčtování například transakcí z platebních karet nebo obchodů s cennými papíry na účtech přímých účastníků.

V roce 2019 zúčtoval systém CERTIS celkem 706,8 mil. transakcí (což představuje meziroční nárůst o 5,1 %) v celkové hodnotě 302 688 mld. Kč (pokles o 5,1 %). Průměrně bylo denně zpracováno 2,82 mil. transakcí, jejichž průměrná hodnota činila 1 206 mld. Kč.

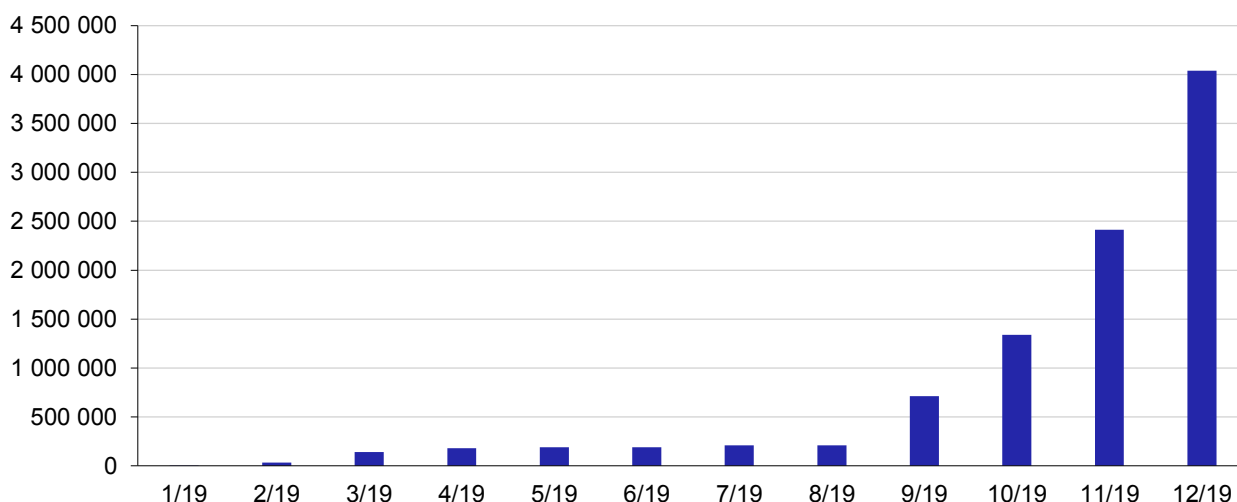
CERTIS – průměrný denní počet transakcí a průměrný denní obrat

(v mil. transakcí a v mld. Kč)

Od 1. listopadu 2018 je v provozu služba pro zasílání okamžitých plateb v systému CERTIS. Okamžitá platba je jednorázová elektronická platba v českých korunách, zpracovaná účastníky schématu okamžitých plateb v jednotkách sekund. Služba je k dispozici nepřetržitě 24 hodin denně a sedm dní v týdnu.

Od spuštění služby okamžitých plateb až do konce roku 2019 přistoupilo ke schématu okamžitých plateb devět subjektů. První dvě banky spustily službu pro své klienty v únoru. Hlavní vlna připojení dalších subjektů se odehrála v období od září do prosince, čemuž odpovídá také nárůst počtu transakcí okamžitých plateb v posledním čtvrtletí, neboť okamžitou platbu lze zaslat pouze mezi subjekty, které jsou účastníky schématu.

CERTIS – počet transakcí okamžitých plateb**SKD – Systém krátkodobých dluhopisů**

ČNB provozuje také systém SKD, který zajišťuje samostatnou evidenci cenných papírů s dobou splatnosti do jednoho roku a vypořádání obchodů s těmito cennými papíry.

K 31. prosinci 2019 evidovala ČNB v SKD 96 majetkových účtů patřících 58 klientům (majitelům cenných papírů) a 12 custodianům (správcům cenných papírů). V SKD jsou evidovány dluhopisy ČNB a vládní dluhopisy vydávané Ministerstvem financí.

Cenné papíry evidované v SKD jsou kromě jiného využívány jako zástava (kolaterál) k vnitrodenním úvěrům, které ČNB poskytuje bankám pro potřeby plynulého účtování v systému CERTIS. ČNB je dále využívá pro repo operace a Ministerstvo financí pro denní řízení likvidity souhrnného účtu státní pokladny. Systém SKD v roce 2019 zpracoval průměrně 113 transakcí denně a jeho průměrný denní obrat dosáhl 733 mld. Kč.

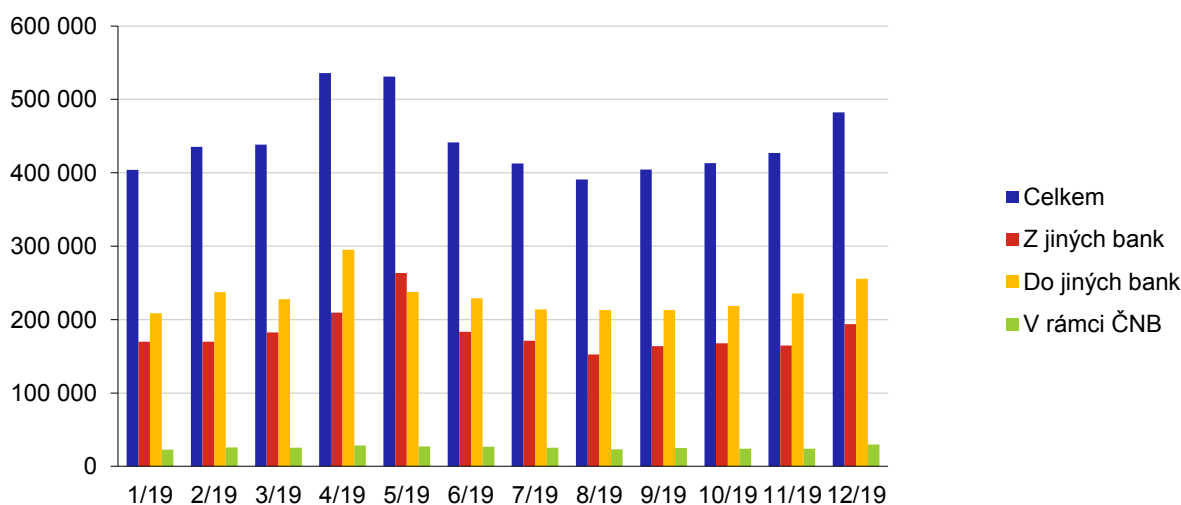
ABO – systém účetnictví a platebního styku ČNB

V systému ABO vede ČNB své vnitřní účty a účty svých klientů. Ke konci roku 2019 vedla ČNB 23 283 účtů. Z toho bylo 3 246 vnitřních účtů, 3 904 účtů zaměstnanců ČNB a 16 133 účtů právnických osob. Většinu účtů právnických osob – konkrétně 15 504 – tvoří účty státní pokladny v české měně a 257 účtů státní pokladny v evropské měně. Prostřednictvím účtů státní pokladny se realizují příjmy a výdaje státního rozpočtu a další finanční operace státu. Podrobnější informace o okruhu klientů a zapojení ČNB do systému účtů státní pokladny jsou uvedeny v kapitole *ČNB jako banka státu*.

Pro obsluhu svých účtů využívá většina klientů ČNB její internetové bankovníctví. Ke konci roku 2019 bylo v systému zaregistrováno celkem 19 172 uživatelů.

Ve špičkách zpracovává systém ABO až 1 mil. transakcí denně. V porovnání s rokem 2018 se celkový počet transakcí zvýšil o 4,5 %. Počet klientských příkazů se zvýšil o 4,1 %.

ABO – průměrný denní počet transakcí

Péče o plynulost a hospodárnost platebního styku a vypořádání

Zákon o ČNB ukládá centrální bance úkol pečovat o plynulost a hospodárnost platebního styku a vypořádání a podílet se na zajištění bezpečnosti, spolehlivosti a efektivnosti platebních a vypořádacích systémů a na jejich rozvoji (oversight). V roce 2019 ČNB kladla důraz mimo jiné na další zvyšování úrovně kybernetické odolnosti systémově významných finančních infrastruktur, kterými jsou v ČR systém CERTIS, systém SKD a Centrální depozitář cenných papírů, a.s. Navázala přitom na analýzy a vytyčené úkoly z minulých let a konstatovala, že se podařilo dosáhnout vyšší úrovně kybernetické odolnosti systémů v souladu s doporučeními Banky pro mezinárodní platby (BIS) a Mezinárodní organizace sdružující komise pro cenné papíry (IOSCO).

II.6 STATISTIKA

ČNB sestavuje a zveřejňuje statistiky, které jsou určeny pro potřeby měnové politiky, výkonu dohledu nad finančním trhem a finanční stability a dále pro potřeby Evropské centrální banky (ECB), Eurostatu a Českého statistického úřadu. Tyto statistiky využívají rovněž orgány státní správy, účastníci finančního trhu, média a veřejnost.

V listopadu 2019 ČNB spustila nový centrální systém sběru dat (SDAT), který nahradí původní systém MtS, jenž byl v provozu od roku 1998. Prostřednictvím tohoto systému se předkládají do ČNB data dohledového a statistického výkaznictví. Spuštěním systému byl zahájen proces postupného přesunu jednotlivých oblastí výkaznictví ČNB ze starého sběrného systému do nového. Tento proces je naplánován do poloviny roku 2021, kdy bude postupným útlumem ukončen provoz systému MtS. [Aktuální informace](#) publikuje ČNB na svých webových stránkách.

Dále již druhým rokem zajišťuje ČNB činnost [Centrální evidence účtů](#) vedených úvěrovými institucemi v ČR. V roce 2019 vyřídila celkem 682 738 žádostí orgánů a institucí oprávněných přistupovat k údajům v této evidenci. Za účelem zvýšení kvality dat provádí kontrolní a informační návštěvy u úvěrových institucí. V roce 2019 uskutečnila ČNB celkem 18 návštěv, při nichž byly odhaleny nedostatky ve vykazování do tohoto systému, které byly předány úvěrovým institucím k následnému řešení.

V roce 2019 zahájila ČNB ve spolupráci s Českým statistickým úřadem v oblasti makroekonomické statistiky přípravu revize dat [externích statistik](#) a dat čtvrtletních finančních účtů ve zpětné časové řadě. Revize je se zeměmi EU koordinována ze strany ECB a Eurostatu. Od roku 2019 se dále změnilo vykazování [vládní finanční statistiky](#) do ECB v návaznosti na nový manuál pro vládní deficit a dluh.

V oblasti [měnové a finanční statistiky](#) zahájila ČNB sběr dat v souladu s nařízením ECB o statistické zpravodajské povinnosti penzijních fondů. Zároveň začala pracovat na vytvoření kompilačního systému pro sestavení nové harmonizované statistiky za tento segment finančního trhu a byla připravena začít začátkem roku 2020 plnit vykazovací povinnost vůči ECB. V rámci Evropského systému centrálních bank (ESCB) ČNB pokračovala ve svém zapojení do přípravy dvou revidovaných nařízeních o sběru statistických dat, a to nařízení o statistice platebního styku a nařízení o rozvaze sektoru měnových finančních institucí. Obě nařízení by měla být do poloviny roku 2020 schválena Radou guvernérů ECB.

V oblasti [statistiky mikrodat](#) zahájila ČNB v červenci 2019 sběr individuálních dat o úvěrech a úvěrovém riziku poskytnutých právníckým osobám. Ve spolupráci s bankami a za podpory České bankovní asociace následně probíhala stabilizace pravidelného zasílání dat a zvyšování datové kvality. Stabilizace bude dále pokračovat v roce 2020 s cílem zpřístupnit data projektu AnaCredit koncovým uživatelům. ČNB rovněž zahájila přípravné práce na rozšíření sběru dat AnaCredit o úvěry poskytnuté fyzickým osobám podnikatelům. Vedle sběru dat pro AnaCredit pokračovala ČNB v podpoře sdílení informací o úvěrových závazcích právníckých osob a fyzických osob podnikatelů mezi bankami a pobočkami zahraničních bank prostřednictvím Centrálního registru úvěrů.

Sběr dat pro potřeby [dohledové statistiky](#) zahrnuje sběr dat ze všech segmentů finančního trhu, nad kterými ČNB vykonává dohled. Vývoj v těchto oblastech je dosud velmi proměnlivý v důsledku postupné implementace jednotných vykazovacích rámců evropských orgánů dohledu, které upravují legislativu, metodiku a rozsah výkaznictví. V rámci výkaznictví ČNB byla v roce 2019 zahájena příprava přechodu na technologicky nový způsob vykazování ve sběrném systému SDAT podle příslušných taxonomií Evropského orgánu pro bankovnínictví (EBA) a Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA). V souvislosti s projektem SDAT ČNB dále komunikovala s vykazujícími subjekty a poskytovala jim metodickou a technickou asistenci. Vedle těchto aktivit se ČNB prostřednictvím svých zástupců v pracovních

skupinách i nadále zapojovala do činností evropských dohledových agentur v oblasti metodiky výkaznictví a šetření datové kvality.

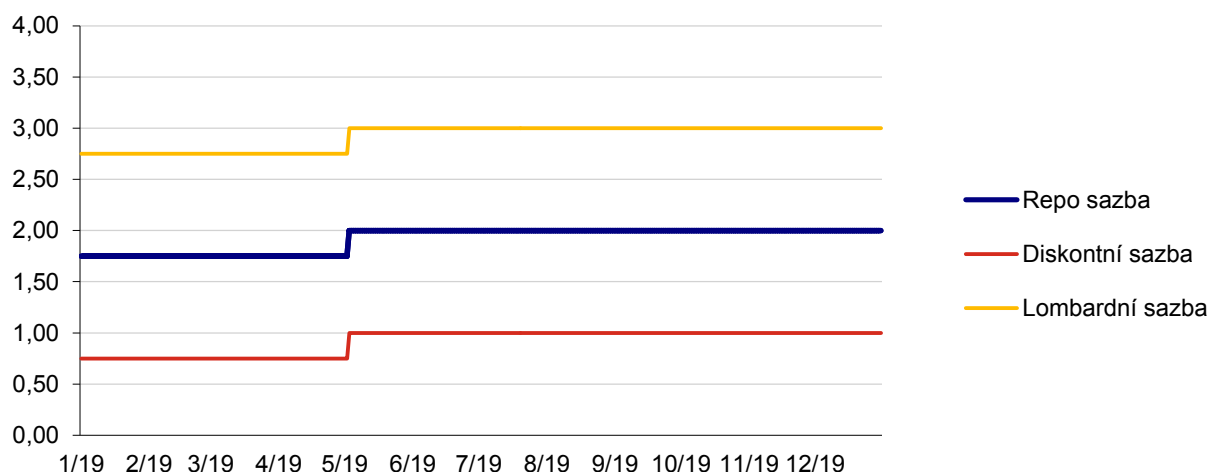
V polovině roku doplnila ČNB svoji webovou prezentaci [Seznamy regulovaných a registrovaných subjektů](#) o poskytování dat prostřednictvím webových služeb. Tímto krokem rozšířila dostupnost informací o subjektech finančního trhu i pro uživatele poptávající strojově čitelné údaje. Dále v souvislosti se zprovozněním evropského registru poskytovatelů platebních služeb, jehož provozovatelem je EBA, provedla ČNB primární naplnění a pravidelnou aktualizaci tohoto registru informacemi o českých poskytovatelích platebních služeb.

II.7 OPERACE NA FINANČNÍM TRHU

Mezi hlavní nástroje měnové politiky v roce 2019 nadále patřily zejména úrokové operace (repo operace a automatické facility). Bankovní rada ČNB rozhoduje o stanovení hodnoty tří úrokových sazeb: repo sazby, diskontní a lombardní sazby. Hlavní měnověpolitickou úrokovou sazbou je limitní dvoutýdenní repo sazba. Diskontní a lombardní sazba tvoří dolní a horní hranici pro pohyb krátkodobých sazeb peněžního trhu. V průběhu roku 2019 zvýšila ČNB své úrokové sazby jednou, a to na svém květnovém zasedání. Na konci roku 2019 dosahovala repo sazba výše 2 %, diskontní sazba 1 % a lombardní sazba 3 %.

Vývoj úrokových sazeb ČNB

(v %)

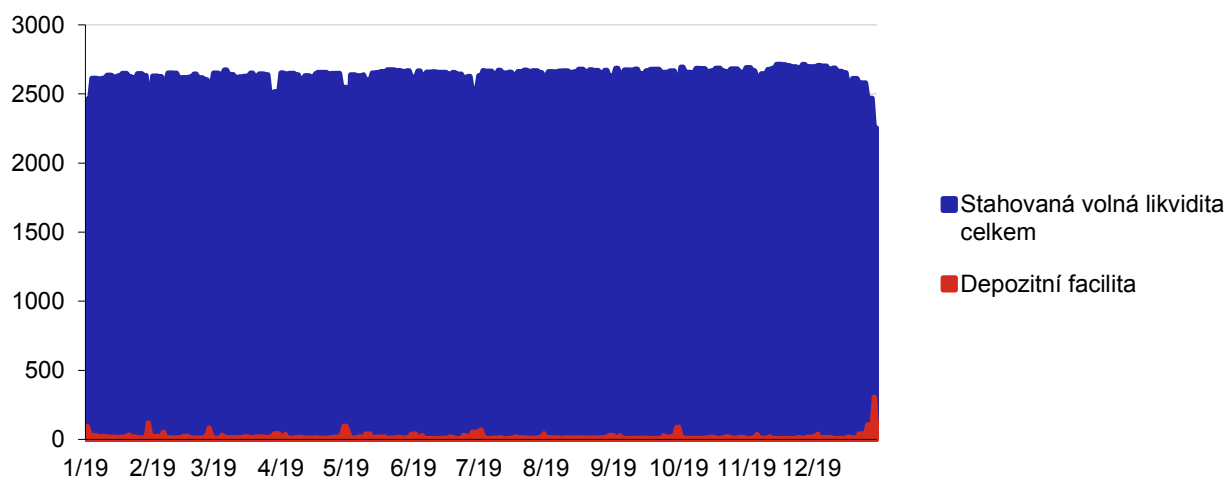

Vedle objemově nejvýznamnějších dvoutýdenních repo operací používá ČNB při implementaci měnové politiky dvě automatické facility – zápůjční a depozitní. V rámci zápůjční facility ČNB půjčuje bankám na jeden den finanční prostředky formou repo operace za lombardní sazbu. Depozitní facility umožňuje bankám uložit si u ČNB prostředky na jeden den za diskontní sazbu. V průběhu roku 2019 byl objem likvidity stahovaný prostřednictvím depozitní facility omezený a k významnějšímu využívání docházelo zejména na koncích cyklů pro výpočet povinných minimálních rezerv. Využívání zápůjční facility bylo výjimečné.

Celkový průměrný objem stahované volné likvidity činil 2 658 mld. Kč. Z tohoto objemu bylo 99,3 % stahováno prostřednictvím repo operací a 0,7 % prostřednictvím depozitní facility.

Vývoj volné likvidity

(v mld. Kč)

ČNB prováděla s bankami tzv. výměny kolaterálu. Při těchto technických operacích byl bance obvykle vyměněn cenný papír vypořádávaný v Centrálním depozitáři cenných papírů za cenný papír vypořádávaný v Systému krátkodobých dluhopisů. Cílem těchto operací nebylo ovlivnit volnou likviditu bankovního sektoru, ale poskytnout likvidní cenné papíry bankám, například pro účely čerpání vnitrodenního úvěru.

Mezi nástroje ČNB i nadále patří dvoutýdenní dodávací repo operace a devizové swapy, které jsou určeny k dodávání likvidity. ČNB je představila v říjnu 2008 v reakci na propuknutí finanční krize a jejich existence má význam pro stabilitu domácího finančního trhu. V roce 2019 je sice banky aktivně nevyužívaly, avšak ČNB považuje za vhodné, aby tyto nástroje zůstaly k dispozici.

V režimu řízení plovoucího kurzu si centrální banka obecně vyhrazuje možnost intervenovat v případě potřeby na devizovém trhu. Během roku 2019 však ČNB devizové intervence neprováděla. [Informace o devizových obchodech ČNB](#) lze nalézt na jejích webových stránkách.

II.7.1 Správa devizových rezerv

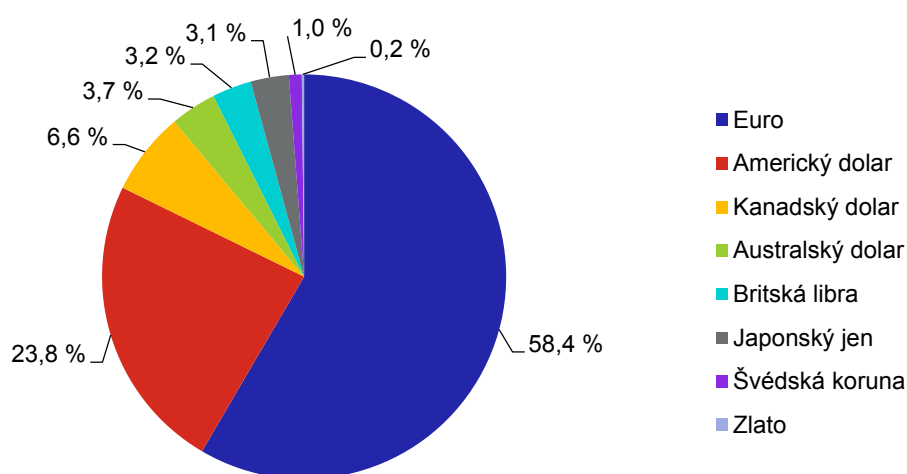
ČNB spravuje vlastní devizové rezervy, které tvoří zahraniční aktiva ve vybraných směnitelných měnách. Tato aktiva slouží především k podpoře provádění vlastní nezávislé měnové politiky a také jako zdroj cizoměnové likvidity pro klienty ČNB. Na konci roku 2019 činila velikost devizových rezerv v korunovém vyjádření 3 390 mld. Kč, což odpovídá hodnotě 133,4 mld. EUR, resp. 149,9 mld. USD. Devizové rezervy představují naprosto rozhodující část aktiv ČNB – ke konci roku 2019 tvořil jejich podíl na celkových aktivech ČNB více než 98 %. Velikost a struktura devizových rezerv je pravidelně zveřejňována na webových stránkách ČNB v části [Finanční trhy](#).

Téměř 99 % devizových rezerv reprezentují portfolia, jejichž strategická alokace je výsledkem vnitřních rozhodovacích procesů ČNB a pro tyto potřeby je jejich velikost a výkon počítán na bázi tržního přecenění. Zbytek rezerv se skládá z pohledávek vůči Mezinárodnímu měnovému fondu (MMF) ve zvláštních právech čerpání (SDR) a zlata v držení ČNB. Většinu portfolií devizových rezerv spravuje ČNB interně, a to v souladu se svými zásadami pro správu devizových rezerv. Ty zohledňují funkci, kterou devizové rezervy plní, a berou zřetel na bezpečnost, likviditu a výnos. Největší podíl na objemu investic mají dluhové cenné papíry vydané vládami ekonomicky vyspělých zemí, vybrané dluhopisy s vládní zárukou a dluhopisy emitované nejlépe kreditně hodnocenými mezinárodními institucemi. Dalšími nástroji pro správu devizových rezerv jsou akcie, repo operace, specifické kryté dluhopisy, depozita u centrálních bank, futures, úrokové, měnové a akciové swapy. Veškeré věřitelské pozice u soukromých protistran jsou kryty finančním zajištěním.

Tržní hodnota výše vymezených portfolií devizových rezerv v korunovém vyjádření meziročně vzrostla o 165,5 mld. Kč. Z pohledu strategické alokace aktiv se na tomto zvýšení nejvíce podílely výnosy portfolií a dále odkupy cizí měny od klientů a jejich vklady. Naopak ke snižování rezerv vedly změny kurzu koruny vůči rezervním měnám, přičemž koruna posílila vůči nejvíce zastoupené rezervní měně (euru) a švédské koruně, zatímco vůči ostatní rezervním měnám (americkému dolaru, kanadskému dolaru, australskému dolaru, japonskému jenu a britské libře) naopak oslabila.

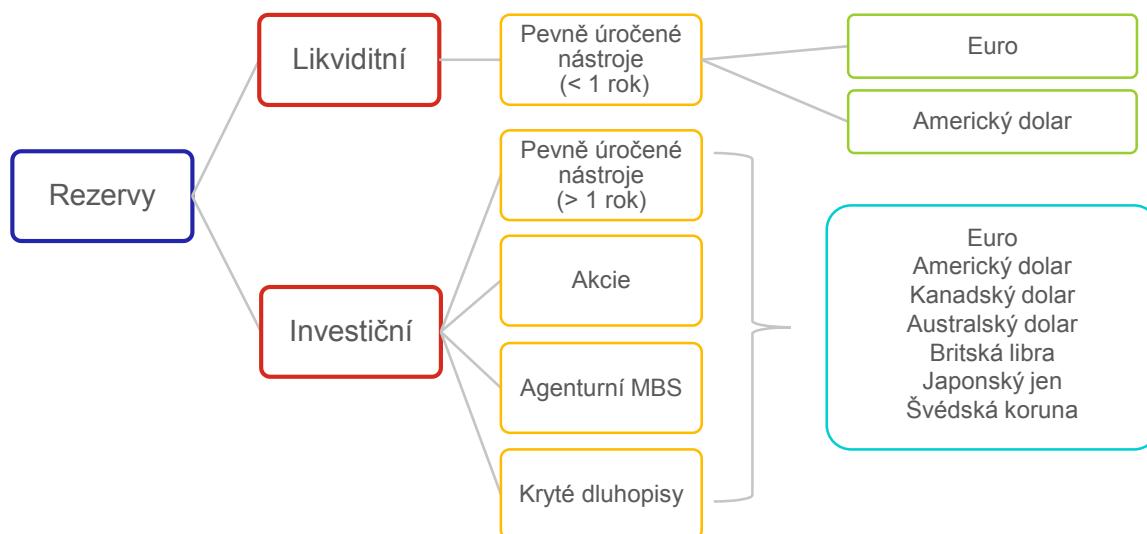
V roce 2019 ČNB dokončila přesun části eurových aktiv do amerických dolarů. Ten zahájila v roce 2017, aby zachovala diverzifikační úlohu amerického dolaru v rezervním portfoliu ČNB poté, co důsledkem devizových intervencí prováděných v eurech během kurzového závazku výrazně posílilo procentní zastoupení eura v měnové struktuře rezerv. Odprodeje eur realizované v průběhu roku 2019 snížily zastoupení eura v devizových rezervách o 2 procentní body na přibližně 58 %. Naopak procentní zastoupení amerického dolaru v devizových rezervách vzrostlo na 24 % z 23 %.

Měnová struktura aktivně spravovaného portfolia (očistěno o pasiva) k 31. prosinci 2019

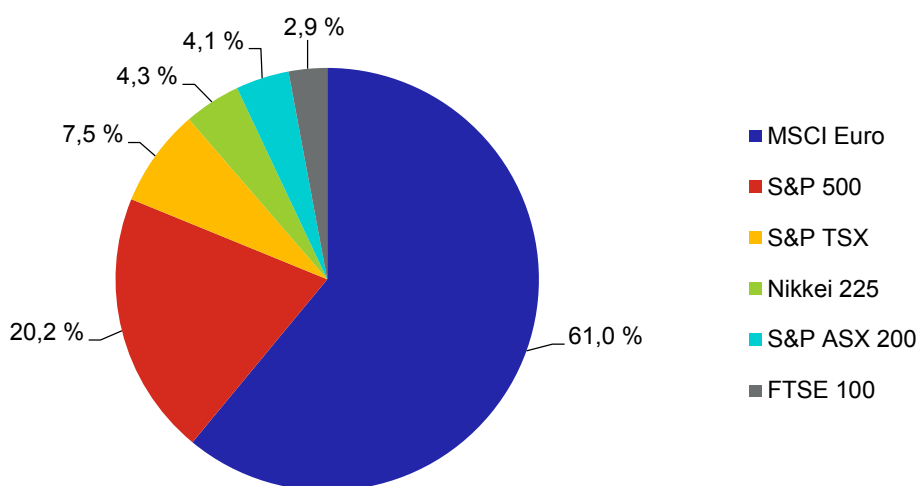
Rezervní portfolio je interně rozděleno na dvě části (tranše), které se liší nastavením délky investičního horizontu, parametrů rizika a očekávaného výnosu. Poměr mezi tranšemi je dán metodikou MMF používanou pro odhad adekvátní velikosti devizových rezerv. Likviditní tranše, kterou ke konci roku 2019 tvořilo 47 % devizových rezerv, obsahuje pevně úročené investiční nástroje se zbytkovou splatností do jednoho roku v eurech a amerických dolarech, jež lze v případě potřeby snadno a bez významného rizika kapitálových ztrát převést do peněžní formy. Zbylých 53 % devizových rezerv představovalo investiční tranši. Ta obsahuje finanční instrumenty, které v delším časovém horizontu umožňují generovat vyšší výnos, zároveň však s sebou nesou vyšší riziko, například dluhopisy s delší splatností, dluhopisy německých a kanadských bank kryté hypotékami (tzv. covered bonds) a akcie. V rámci investiční tranše ČNB v roce 2019 rozšířila okruh držaných investičních nástrojů o specifické dluhopisy kryté hypotékami (MBS), které jsou garantované vybranými americkými agenturami. Též bylo schváleno vytvoření relativně malého „startovacího“ portfolia čínských vládních dluhopisů o velikosti ekvivalentu 500 mil. USD, přičemž v roce 2019 zatím proběhly pouze přípravné práce na potřebné infrastrukturu.

Interní rozdělení devizových rezerv na likviditní a investiční tranše

Portfolia akcií a MBS jsou spravována externě. Akciová portfolia, která představují přibližně desetinu rezerv a spravují je společnosti BlackRock a State Street Global Advisors, jsou investována na následujících trzích s příslušnými benchmarkovými indexy: evropském (MSCI Euro), americkém (S&P 500), britském (FTSE 100), japonském (Nikkei 225), kanadském (S&P TSX) a australském (S&P ASX 200). Portfolio MBS o velikosti přibližně 0,4 % rezerv obhospodařuje společnost BNP Paribas. Všichni tři externí správci se řídí standardy Global Investment Performance Standards.

Složení akciového portfolia k 31. prosinci 2019

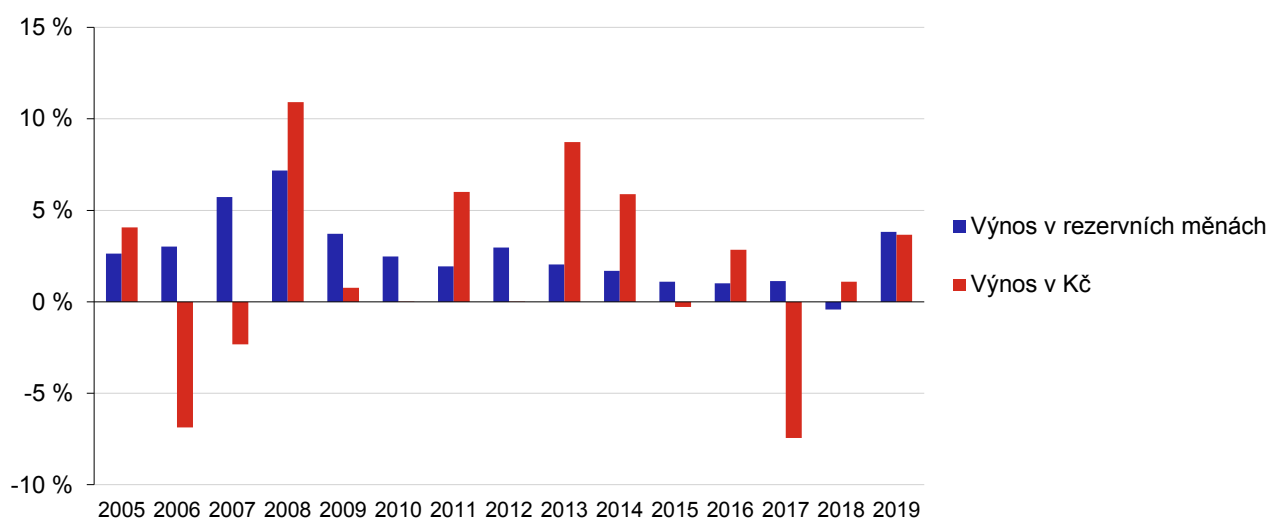
Za rok 2019 zaznamenala likviditní tranše výnos 0,21 % a investiční tranše výnos 7,14 % (v obou případech se jedná o vážený průměr výnosů jednotlivých portfolií měřených v jejich vlastních měnách). Výsledek likviditní tranše je výrazně ovlivněn především zápornými úrokovými sazbami v eurozóně, neboť velká většina tranše je tvořena eurovým portfoliem. Za pozitivním výsledkem investiční tranše stál především růst akciových trhů a v menší míře i pokles výnosových křivek, který vedl ke kapitálovým ziskům u dluhopisové části portfolií.

Výnosy a ztráty jednotlivých portfolií likviditní a investiční tranše (ve vlastních měnách)

Tranše	Euro	Americký dolar	Australský dolar	Kanadský dolar	Švédská koruna	Celkem
Likviditní	-0,47 %	+2,71 %	---	---	---	+0,21 %
Investiční	+6,14 %	+8,77 %	+8,48 %	+4,89 %	+0,42 %	+7,14 %

Celkový výnos devizových rezerv (vážený průměr výnosů portfolií měřených v jejich vlastních měnách) činil 3,82 %, což v kombinaci se změnami kurzu koruny vůči rezervním měnám vedlo ke korunovému výnosu 3,67 %.

Srovnání celkového výnosu devizových rezerv za rok 2019 s předcházejícími obdobími

Malou část rezerv představuje zlato a ta část pohledávky vůči MMF, která byla uhrazena nebo je vedena v cizí měně, tj. rezervní pozice u MMF, držba SDR a bilaterální úvěr MMF. Tato nekorunová finanční pozice vůči MMF se oproti předchozímu roku prakticky nezměnila a ke konci roku 2019 činila 887 mil. SDR. Během roku 2019 byla část zlata v držení ČNB použita na výrobu pamětních mincí. ČNB tak měla ke konci roku 2019 k dispozici 8,0* tuny zlata. V roce 2019 schválila bankovní rada nový postup pro držbu zlatých zásob, jehož primárním cílem je udržet objem zlata ČNB na určité minimální úrovni. Podíl zlata na devizových rezervách centrální banky však zůstane i nadále nízký, protože ČNB tuto komoditu nepovažuje za optimální nástroj pro držení devizových rezerv moderních centrálních bank.

II.7.2 ČNB jako banka státu

Na základě zákona o ČNB a zákona o rozpočtových pravidlech poskytuje ČNB státu a veřejnému sektoru bankovní služby, tj. vedení účtů, provádění platebního styku a služby související s řízením likvidity souhrnných účtů státní pokladny.

K 31. prosinci 2019 vedla ČNB pro stát a veřejný sektor 15,5 tis. účtů. Na účtech státní pokladny proběhlo denně v průměru 446 tis. transakcí. Klienti v současnosti v rámci státní pokladny využívají téměř výhradně internetové bankovníctví.

ČNB vede pro stát
a veřejný sektor
15,5 tis. účtů

Podpora řízení likvidity státní pokladny

Většina účtů, které vede ČNB pro stát, je zahrnuta do souhrnných účtů státní pokladny. Systém souhrnných účtů umožňuje efektivně zapojit veškeré dočasné volné prostředky státu do průběžného financování státního

* Pozn.: Údaj o stavu zlatých zásob ke konci roku 2019 byl po vydání tištěné verze Výroční zprávy 2019 sladěn s Roční zprávou o výsledku hospodaření České národní banky 2019, aby byla sjednocena metodika zaokrouhlování při přepočtu množství zlata z milionů trojských uncí na tuny.

rozpočtu, což v praxi znamená, že dochází k plynulému vyrovnávání časového nesouladu mezi příjmy a výdaji státního rozpočtu.

Existují dva souhrnné účty: korunový a eurový. Pod korunový souhrnný účet jsou zahrnuty zejména příjmové a výdajové účty státního rozpočtu, účet státních finančních aktiv a pasiv, účty finančních a celních úřadů, státních fondů, Národního fondu a jiné. V roce 2019 Ministerstvo financí nově nabídlo klientům i možnost termínovaných vkladů. Pod eurový souhrnný účet jsou zahrnuty peněžní prostředky především Národního fondu, eurové dluhové služby a cizí prostředky organizačních složek státu.

Denně je ve spolupráci s Ministerstvem financí sestavován odhad příjmů a výdajů na účtech zahrnutých pod souhrnné účty státní pokladny na aktuální den a tento odhad je v průběhu dne porovnáván se skutečností. Souhrnný přebytek likvidity ČNB v závěru dne investuje na finančním trhu, v případě nedostatku zdrojů naopak peněžní prostředky z trhu vypůjčí. Tyto operace provádí ČNB jménem Ministerstva financí. Denní zůstatky souhrnných účtů se daří udržovat na úrovni 30 mil. Kč, resp. 10 mil. EUR, ačkoliv objem záúčtovaných přichozích a odchozích plateb se denně pohybuje od 10 do 70 mld. Kč.

Systém souhrnných účtů státní pokladny zvyšuje množství likvidity dostupné pro financování schodku státního rozpočtu a umožňuje efektivně plánovat emise státních dluhopisů. To vede ke snížení refinančního rizika státu a k vytváření rozpočtových úspor prostřednictvím nižších úrokových nákladů na obsluhu státního dluhu.

Podpora správy státního dluhu

V oblasti správy státního dluhu ČNB provádí pro Ministerstvo financí primární prodej krátkodobých i dlouhodobých státních dluhopisů a zastává funkci administrátora těchto emisí.

V roce 2019 uskutečnila 7 aukcí státních pokladničních poukázek s celkovým prodaným objemem 6,8 mld. Kč. ČNB provedla také 61 aukcí státních dluhopisů v celkovém objemu přes 266 mld. Kč. Rovněž byly poprvé emitovány státní dluhopisy denominované v eurech dle českého práva. V roli administrátora ČNB vyplácela kupony u státních dluhopisů a provedla výplatu jistiny u tří splatných emisí. Výplaty a splátky jistiny ČNB zajišťovala rovněž u emisí spořicíh státních dluhopisů.

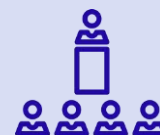
II.8 EKONOMICKÝ A FINANČNÍ VÝZKUM

Ekonomický a finanční výzkum v ČNB přispívá k vytváření analytického a znalostního zázemí pro provádění měnové a makroobezřetnostní politiky a také k rozvoji poznání v oblasti makroekonomie a finančních trhů. V rámci organizační struktury ČNB ekonomický výzkum zajišťuje odbor ekonomického výzkumu sekce měnové a finanční výzkum odbor finančního výzkumu sekce finanční stability.

Výstupy svých výzkumných projektů ČNB prezentuje především ve dvou edičních řadách: CNB Working Paper Series (v roce 2019 vydáno 12 článků) a CNB Research and Policy Notes (v roce 2019 vydány čtyři články). Tyto mezinárodně recenzované výzkumné práce pokrývají širokou škálu oblastí sahajících od transmisních mechanismů měnové politiky přes modelování poptávky po kryptoaktivech až po finanční stabilitu.

V květnu uspořádala ČNB tradiční Research Open Day, na němž vystoupil jako čestný host Jacob A. Frenkel, předseda JP Morgan Chase International. Bankovní rada ČNB současně u příležitosti konání této akce udělila ceny za nejlepší výzkumné publikace ČNB. Tato cena reflektuje odbornou náročnost a zároveň relevanci oceněných prací pro hospodářskou politiku. V roce 2019 byly oceněny dvě práce: [Quantifying the Natural Rate of Interest in a Small Open Economy – The Czech Case](#), kterou napsali Tibor Hlédik (JVI) a Jan Vlček (poradce bankovní rady ČNB) a [A Profit-to-Provisioning Approach to Setting the Countercyclical Capital Buffer: The Czech Example](#) autorů Lukáše Pfeifera a Martina Hoduly ze sekce finanční stability.

V květnu se také v rámci oslav 100 let výročí české koruny konala konference na vysoké úrovni pod názvem *The Future of Monetary Policy: What Can We See As the Dust Has Settled? (Budoucnost měnové politiky: Co je vidět poté, co se prach usadil?)*. Vystoupení účastníků se zaměřovala na modelování úrokových měr, měnových kurzů a omezené racionality a nové vize v makroekonomii. Součástí konference byla i panelová diskuse představitelů zemí, jejichž měna se jmenuje koruna. V panelu o výzvách pro měnovou politiku tak vedle guvernéra ČNB Jiřího Rusnoka vystoupili guvernér islandské centrální banky Már Guðmundsson, viceguvernér švédské centrální banky Martin Flodén a viceguvernér norské centrální banky Jon Nicolaisen. Program konference včetně vybraných prezentací je přístupný na [webové stránce věnované této konferenci](#).

V květnu 2019 ČNB uspořádala mezinárodní konferenci o měnové politice za účasti předních světových ekonomů

Podrobné informace o publikacích výzkumu, organizování seminářů a konferencí i ostatních výzkumných aktivitách lze najít na webových stránkách ČNB v části [Výzkum](#).

II.9 EVROPSKÁ A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Evropská centrální banka, Evropský systém centrálních bank a Evropská rada pro systémová rizika

ČNB se zúčastnila čtyř jednání Generální rady Evropské centrální banky (ECB), jejímiž členy jsou guvernéři centrálních bank všech zemí EU. Jednání se zaměřila na otázky spojené s makroekonomickým, fiskálním a měnovým vývojem ve světě i v EU a dále se věnovala dodržování zákazu měnového financování ze strany centrálních bank EU, dopadům digitalizace na ekonomiku, problematice nízkého růstu mezd v řadě zemí EU či otázce vyváženosti zastoupení obou pohlaví a profesního postupu v ECB.

Zástupci ČNB se aktivně podíleli na činnosti všech 13 výborů Evropského systému centrálních bank (ESCB) a velké části jejich podvýborů a pracovních skupin. ČNB se rovněž zapojila do procesu posuzování

relevantních legislativních návrhů EU a členských států formou písemných konzultací ECB. ČNB uplatnila připomínky ke stanovisku ECB k nástroji EU pro konvergenci a konkurenceschopnost pro eurozónu a ke stanovisku ECB k návrhu estonského zákona o národní obraně.

Vztahy k Radě EU, Výbor pro EU

ČNB se v mezích své působnosti v omezené míře účastní jednání některých formací Rady EU a jejích pracovních a poradních orgánů. Do této skupiny patří například neformální zasedání Rady pro hospodářské a finanční záležitosti (Rada ECOFIN), Hospodářský a finanční výbor (EFC) nebo Výbor pro hospodářskou politiku (EPC). ČNB se v roli poradního orgánu vlády podílí rovněž na přípravě pozic ČR pro zástupce vlády ČR na příslušná jednání a na přípravě rámcových pozic ČR ke strategickým a legislativním dokumentům EU či vstupech ČR do veřejných konzultací Evropské komise. Děje se tak především prostřednictvím zapojení ČNB do činnosti Výboru pro EU na pracovní a vládní úrovni a jeho resortních koordinačních skupin.

V roce 2019 pokračovala na úrovni EU diskuse o dokončování hospodářské a měnové unie, přičemž ambicí v této oblasti byly výraznější pokrok v jednáních o klíčových stavebních kamenech bankovní unie a dokončení reformy Evropského mechanismu stability (ESM). Těchto cílů se však podařilo dosáhnout jen v omezené míře. Pokud jde o bankovní unii, úsilí o nalezení kompromisu ohledně Evropského systému pojištění vkladů (EDIS) vyústilo v prosinci v návrh nového harmonogramu kroků potřebných k jeho dokončení, který však nebyl přijat. Jednání o jednotlivých otevřených otázkách se proto v roce 2020 vrátí na technickou úroveň. Naopak určitý posun byl patrný v jednání o Rozpočtovém nástroji pro konvergenci a konkurenceschopnost (BICC) pro země eurozóny a obdobném nástroji pro země mimo ni (CRI). Pokud jde o reformu ESM, na úrovni Euroskupiny došlo po složitých jednáních na konci roku 2019 k rámcové dohodě na všech klíčových otázkách (nominální strop společného mechanismu jistění včetně možnosti dřívějšího zavedení, míra sdílení informací mezi ESM a Jednotným výborem pro řešení krizí, doložka o společném postupu věřitelů).

ČNB se aktivně zapojila do intenzivních prací, jež probíhaly v uplynulém roce v souvislosti s unií kapitálových trhů. Přestože byla přijata většina návrhů předpokládaných v souvisejícím akčním plánu z roku 2015, z vyhodnocení stavu provádění unie kapitálových trhů vyplynulo, že významné části jejích cílů dosaženo nebylo. Rada ECOFIN proto ve svých prosincových závěrech zdůraznila potřebu další práce na odstranění překážek pro přeshraniční kapitálové toky, snazším přístupem k financování na kapitálovém trhu pro malé a střední podniky, podpoře finanční gramotnosti za účelem zvýšení účasti občanů na kapitálovém trhu a hledání způsobů pro účinnou podporu udržitelné ekonomiky a procesu digitalizace.

Rok 2019 byl silně poznamenán rovněž vrcholícím vyjednáváním o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z EU. I přes opakovaná posunutí data vystoupení z EU stále existovalo riziko tzv. tvrdého brexitu, během něž by se Spojené království pro EU stalo ze dne na den třetí zemí bez jakéhokoli přechodného období. S cílem minimalizovat negativní dopady a nejistoty spojené s tímto vývojem se ČNB podílela na pracích na návrhu zákona o úpravě některých vztahů v souvislosti s vystoupením Spojeného království z EU, který vstoupil v platnost 14. března 2019 a nabyl by účinnosti v případě odchodu Spojeného království bez uzavřené výstupové dohody s EU. ČNB bude v roce 2020 nadále sledovat průběh vyjednávání o budoucím vztahu mezi EU a Spojeným královstvím a bude vyhodnocovat jejich výstupy, aby na novou podobu vztahů mohla včas reagovat.

V návaznosti na oznámený záměr a následné kroky Bulharska a Chorvatska směřující ke vstupu do mechanismu směnných kurzů (ERM II) a na faktické dodatečné podmínky pro vstup stanovené jim členskými zeměmi eurozóny připravila ČNB materiál týkající se podmínek vstupu do ERM II, který byl projednán Výborem pro EU na vládní úrovni. ČNB v této souvislosti požádala Právní službu Rady EU o vypracování stanoviska, které by vyložilo obecné podmínky vstupu do ERM II stanovené v právu EU, včetně požadavku na souběžný vstup země žádající o členství v ERM II do bankovní unie. ČNB v materiálu shrnula dosavadní vývoj v této oblasti a nesouhlasný postoj k němu s důrazem na možné implikace pro ČR (povinnost vstoupit paralelně s ERM II též do bankovní unie). Svou výhradu proti precedenční povaze přístupu, jenž byl uplatněn vůči Bulharsku a Chorvatsku, ČNB rovněž prezentovala na jednání EFC v září 2019.

Mezi další témata sledovaná ČNB patřila jednání a diskuse o opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu nebo způsobu regulace kryptoaktiv.

Mezinárodní měnový fond

ČNB průběžně sledovala a vyhodnocovala činnost Mezinárodního měnového fondu (MMF) a aktivně vstupovala do diskusí týkajících se mezinárodního měnového a finančního systému, a to mimo jiné v rámci každoročních jarních a výročních zasedání MMF a Světové banky ve Washingtonu, D. C., kterých se zúčastnil viceguvernér Marek Mora.

V roce 2019 byla prioritním tématem 15. všeobecná revize kvót, která měla být dokončena nejpozději do výročních zasedání MMF v říjnu. Revizi se však podařilo dokončit až začátkem roku 2020, navíc bez dosažení shody členské základny na zásadním tématu navýšení kvót. MMF konstatoval potřebu zachovat stávající úroveň zdrojů, přičemž z důvodu ukončení platnosti aktuálních bilaterálních půjček vyzval k implementaci balíčku, který by spočíval v navýšení zdrojů v rámci mnohostranné úvěrové dohody NAB, a k iniciaci nového kola bilaterálních půjček. Další zásadní diskuse se týkaly zlepšení dohledu MMF nad světovou ekonomikou a ekonomikami jeho členských zemí tak, aby lépe reflektoval aktuální výzvy. V tomto kontextu byly zahájeny komplexní revize dohledu, revize programů hodnocení finanční stability a revize rámce pro analýzu dluhové udržitelnosti u zemí s přístupem k tržnímu financování. V oblasti úvěrových aktivit MMF došlo k revizi výpůjčních nástrojů pro nízkopříjmové země a nastavení a podmínek finančních programů.

Prostřednictvím svého aktivního působení v rámci středoevropské a východoevropské konstituce se ČNB zapojovala do rozhodování Výkonné rady MMF. Ta v roce 2019 schválila mimo jiné poskytnutí finanční pomoci několika zemím, které čelily problémům s platební bilancí. Nejobjemnější nové finanční programy byly schváleny ve prospěch Ekvádoru a Pákistánu. Obnovena byla také existující preventivní úvěrová linka Mexika, a to v nižším objemu 44,6 mld. SDR (500 % členské kvóty). Argentinský program ve výši 40,7 mld. SDR (1 277 % členské kvóty) byl vzhledem ke zhoršení ekonomické situace v zemi po primárních prezidentských volbách v srpnu 2019 de facto pozastaven.

ČNB se i v roce 2019 zapojovala jako věřitel do pomoci poskytované členskými zeměmi MMF. V rámci dalších finančních transakcí mezi ČR a MMF rozhodla bankovní rada v červnu 2019 o prodloužení dohody o bilaterální zápůjčce do výše 1,5 mld. EUR, která byla uzavřena v říjnu 2017, o jeden rok do prosince 2020. V listopadu 2019 pak bankovní rada rozhodla o prodloužení bezúročné půjčky ve prospěch MMF ve výši 5,7 mil. SDR, jež byla poskytnuta v roce 2000 na dvacet let pro účely dluhové úlevy nízkopříjmovým zemím, a to o dalších 10 let (do února 2030).

V souladu s článkem IV Dohody o MMF proběhla v květnu 2019 každoroční mise MMF za účelem posouzení ekonomického a finančního vývoje v ČR. Kromě vývoje v reálné ekonomice patřila mezi hlavní sledovaná témata nastavení měnové politiky, výhled inflace a vývoj v bankovním sektoru a v oblasti finanční stability. Mise se dále zaměřila na posuzování protikorupčních opatření a opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu. MMF dále dospěl mimo jiné k závěru, že nová makroobezřetnostní doporučení týkající se trhu s bydlením vyžadují více času, než se projeví jejich účinnost, avšak je možné, že bude vzhledem k rostoucím cenám nemovitostí nutné jejich další zpřísnění. Současně MMF podpořil legislativní ukotvení pravomocí ČNB v této oblasti.

Aktivity ČNB v dalších mezinárodních organizacích

Guvernér ČNB se tradičně účastnil pravidelných setkání guvernérů členských zemí Banky pro mezinárodní platby (BIS). Participoval také na jednáních Klubu guvernérů centrálních bank regionu Střední Asie, Černomoří a Balkánu, jehož podzimní zasedání uspořádala ČNB v rámci oslav 100 let česko-slovenské koruny v Praze.

Viceguvernér ČNB reprezentoval ČNB na dvou jednáních Basilejské konzultační skupiny (BCG), která je součástí Basilejského výboru pro bankovní dohled (BCBS). Na jednáních byla široce diskutována otázka

přiměřenosti basilejských standardů (v listopadu 2019 bylo zveřejněno společné prohlášení BCG a BCBS). Jednání Regionální konzultační skupiny pro Evropu Rady pro finanční stabilitu (RCGE FSB) v květnu v Bukurešti se zúčastnil v pozici spolupředsedy viceguvernér Marek Mora, který se z titulu této funkce zúčastnil také plenárního jednání FSB v New Yorku. ČNB významně přispěla do diskuse o zvýšení efektivity fungování RCGE mimo jiné předáním zkušeností z doby svého spolupředsednictví. Dohodnutá opatření byla potvrzena na jednání RCGE v listopadu v Basileji, kde ČNB zastupoval viceguvernér Tomáš Nidetzký. ČNB se účastnila jednání skupiny bankovních dohledů ze zemí střední a východní Evropy (BSCEE) a navazující konference.

ČNB byla dále zastoupena na jednáních řady pracovních orgánů Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), zejména výboru pro hospodářskou politiku a výboru pro finanční trhy. Zástupce ČNB se také v květnu 2019 zúčastnil výročního zasedání Evropské banky pro obnovu a rozvoj (EBRD).

Také v roce 2019 pokračovala ČNB v úzké spolupráci s předními ratingovými agenturami (Moody's, Fitch a Standard & Poor's) při stanovování suverénního ratingu ČR a v této souvislosti organizačně zajistila návštěvu čtyř hodnotících misí v ČR. V říjnu 2019 zvýšila ratingová agentura Moody's po 17 letech suverénní rating ČR u dlouhodobých závazků v cizí i domácí měně na úroveň Aa3, tzn. na čtvrtý nejvyšší investiční stupeň.

Zahraniční technická pomoc

ČNB je díky svému systematickému a aktivnímu strukturovanému přístupu vyhledávaným poskytovatelem zahraniční technické pomoci.

V roce 2019 se uskutečnilo 15 akcí zaměřených na odbornou pomoc zahraničním partnerům. Šesti seminářů se zúčastnilo 108 osob z 35 centrálních bank a na sedmi konzultacích participovalo 26 účastníků ze sedmi centrálních bank, a to především z Filipín, Jordánska, Turecka, Gruzie a Albánie. Dvě konzultace proběhly také v zahraničí, a to v Ázerbájdžánu a v Turecku.

Zaměstnanci ČNB poskytovali technickou pomoc i ve spolupráci s Mezinárodním měnovým fondem. V rámci jeho misí participovali na třech ad hoc akcích v Bělorusku, v Kazachstánu a na Ukrajině.

ČNB získala v rámci technické pomoci prestižní postavení také v programu financovaném z prostředků EU, který je zaměřen na zvýšení odborných kapacit centrálních bank v zemích západního Balkánu s výhledem jejich integrace do ESCB.

ČNB v září 2019 spolupředala s Alliance for Financial Inclusion (AFI) mezinárodní konferenci *Global Dialogue on Regulatory Approaches for Inclusive FinTech* za účasti 80 expertů z celého světa. Konference byla určena zástupcům regulátorů finančních trhů vyspělých a rozvíjejících se zemí.

Sousoší Světloňoš se lvem vytvořila v roce 1900 dílna Antonína Hoffmanna podle modelu českého sochaře Antonína Poppa pro sídlo Živnostenské banky. Při stavbě nového bankovního paláce, který se později stal sídlem ČNB, bylo sousoší z původní budovy přeneseno.

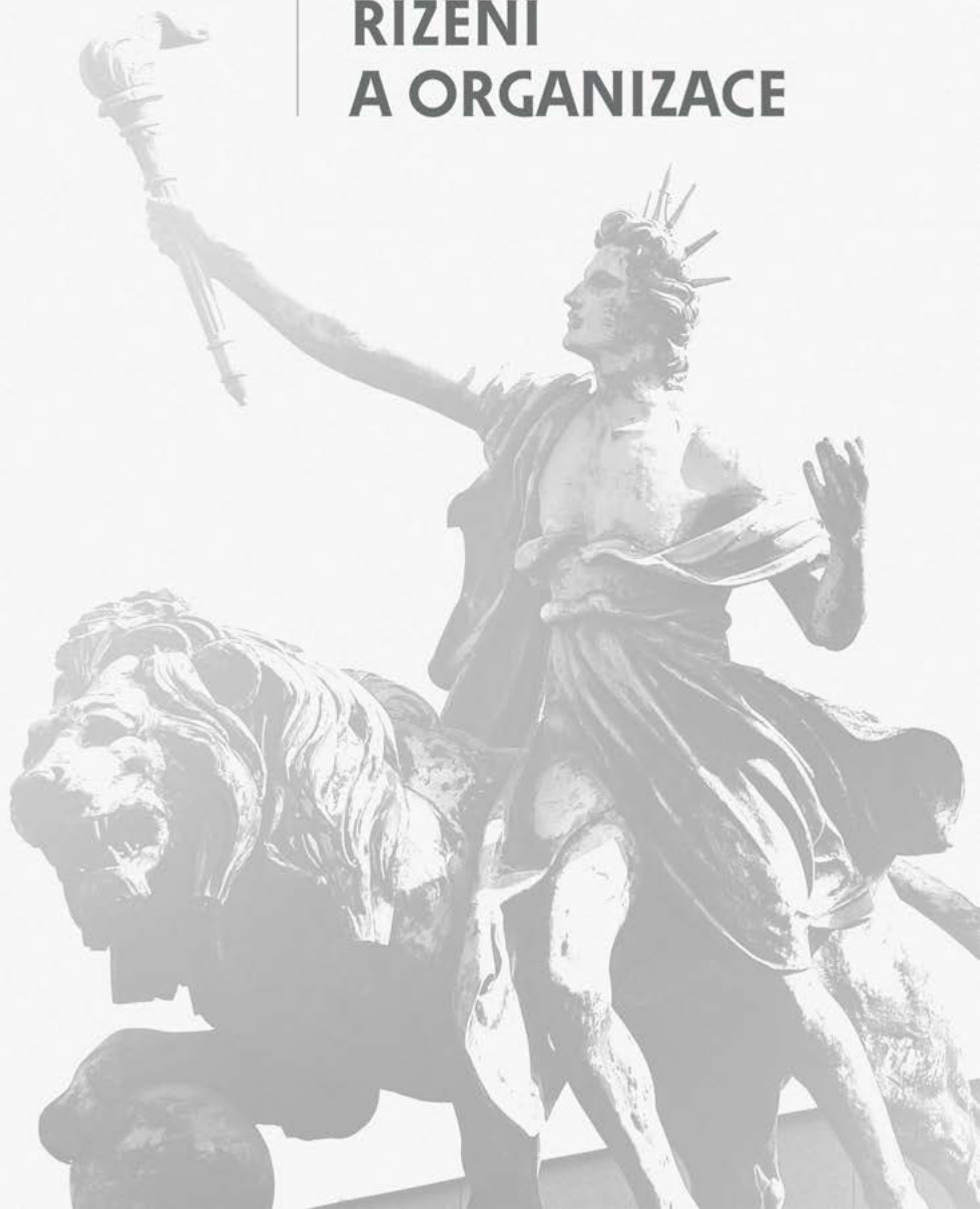
Plastika je alegorií pokroku a síly. Tvoří ji postava kráčejiho světloňoše v rozevlátém rouše, který drží ve zdvižené ruce hořící pochodeň. Po jeho boku stojí lev, který ve své pravé přední tlapě drží kouli.

Duté a opláštěné sousoší je jednou z mála tepaných plastik v České republice. Vzniklo stejnou technologií jako Socha svobody v New Yorku.

Od 60. let minulého století obsahuje sousoší časovou schránku, v níž jsou uloženy dokumenty k historii centrální banky. V roce 2019 byl obsah časové schránky doplněn o dokumenty a předměty související s oslavami 100 let česko-slovenské koruny.

III.

ŘÍZENÍ A ORGANIZACE

III. ŘÍZENÍ A ORGANIZACE

III.1 ORGANIZAČNÍ SCHÉMA K 31. PROSINCI 2019

ČNB má dvoustupňový systém řízení. Zásadní rozhodnutí týkající se péče o cenovou stabilitu, která je hlavním cílem centrální banky, péče o finanční stabilitu a dalších úkolů v souladu s vymezenou působností ČNB přijímá bankovní rada. Výkon rozhodnutí bankovní rady a odpovědnost za řízení běžného chodu banky jsou delegovány na ředitele organizačních útvarů ČNB (sekcí a samostatných odborů).

Organizační struktura ČNB je tvořena ústředím v Praze a šesti mimopražskými pracovišti v Brně, Ostravě, Plzni, Hradci Králové, Ústí nad Labem a Českých Budějovicích, na kterých jsou dislokována územní pracoviště vybraných organizačních útvarů ČNB (sekce peněžní, sekce licenčních a sankčních řízení, sekce dohledu nad finančním trhem II, sekce statistiky a datové podpory a sekce správní). Tato pracoviště jsou zaměřena zejména na plnění úkolů v oblasti dohledu nad finančním trhem a při zajišťování správy zásob peněz, vedení účtů podle zákona o rozpočtových pravidlech a účtů dalších klientů podle zákona o ČNB a provádění platebního styku pro tyto klienty. Na mimopražském pracovišti v Ostravě je zajišťován provoz Centrální evidence účtů.

Bankovní rada

Vedle kolektivního řízení a rozhodování dohlížejí jednotliví členové bankovní rady také na činnosti jednotlivých organizačních útvarů ČNB podle vymezení stanoveného bankovní radou (viz Organizační schéma ČNB k 31. prosinci 2019).

Ředitelé sekcí a samostatných odborů ústředí

Tito vedoucí zaměstnanci plní rozhodnutí bankovní rady a v rámci strategie rozvoje ČNB a koncepcí pro jednotlivé oblasti její působnosti odpovídají za provádění činností jimi řízených organizačních útvarů (vymezených Organizačním řádem ČNB). Určují cíle a úkoly podřízeným zaměstnancům a zajišťují vůči nim výkon práv a povinností zaměstnavatele, které vyplývají z pracovněprávních vztahů. Jejich pravomoci a odpovědnosti se vztahují nejen k přímému řízení, ale též k metodickému řízení vybraných činností v jejich působnosti v rámci banky, ke spolupráci s ostatními organizačními útvary banky a s externími partnery v tuzemsku i v zahraničí a k předkládání návrhů na řešení otázek zásadního významu bankovní radě.

Organizační útvary

Organizačními útvary ČNB jsou sekce, které se dále člení na odbory a v případě sekce peněžní též na pobočky, a samostatné odbory. V oblastech působnosti, které jim vymezuje Organizační řád ČNB, zajišťují provádění hlavních a podpůrných činností banky.

Při plnění rozhodnutí bankovní rady a výkonu činností, které spadají do působnosti více organizačních útvarů a závisejí na jejich úzké a efektivní spolupráci, jsou využívány koordinační a poradní orgány – výbory, odborné komise a projekční týmy.

Od 1. ledna 2019 nabylo účinnosti rozhodnutí bankovní rady k novému organizačnímu uspořádání provozních zastoupení ČNB, čímž došlo k převedení a rozdělení souvisejících činností mezi příslušnými organizačními útvary ČNB. Touto organizační změnou byla sekce peněžní a platebního styku přejmenována na sekci peněžní. Ta převzala od předchozích poboček ČNB činnosti v oblasti správy zásob peněz, peněžního oběhu a zajišťování platebního styku pro klienty ČNB a byly do ní organizačně začleněny pobočky v Praze, Brně, Ostravě a Hradci Králové. Ze sekce peněžní a platebního styku bylo převedeno do sekce řízení rizik a podpory obchodů provozování systému mezibankovního platebního styku (CERTIS) a systému krátkodobých dluhopisů (SKD) a do sekce rozpočtu a účetnictví byla převedena metodika platebního styku. Do sekce správní byly začleněny veškeré provozní, technické, správní a bezpečnostní činnosti poboček ČNB a do sekce kancelář byla převedena personální agenda poboček ČNB.

V roce 2019 ČNB změnila organizační uspořádání svých provozních zastoupení

S účinností od 1. srpna 2019 byly realizovány změny související s právní úpravou dle zákona o distribuci pojištění a zajištění. Ustanovení nového zákona byla promítnuta do pravidel a podmínek výkonu dohledu nad tímto segmentem finančního trhu a současně byli z výkonu dohledu ČNB vyňati samostatní likvidátoři pojistných událostí. V této souvislosti byla též zrušena kompetence bankovní rady zřizovat zkušební komise pro ověřování odborné způsobilosti pojišťovacího agenta a pojišťovacího makléře.

S účinností od 1. října 2019 došlo k dílčím změnám vnitřního uspořádání. V sekci finanční stability byl zřízen nový odbor finančního výzkumu. V sekci dohledu nad finančním trhem byl zřízen nový odbor dohledu nad pojišťovny a penzijními společnostmi a dřívější odbor dohledu obezřetnosti byl přejmenován na odbor dohledu nad úvěrovými institucemi.

III.2 LIDSKÉ ZDROJE

Řízení lidských zdrojů a péče o zaměstnance má pro ČNB zásadní význam, neboť klíčem pro úspěšné zajištění všech činností a úkolů ČNB jsou její zaměstnanci.

Hlavními výzvami pro ČNB v oblasti řízení lidských zdrojů jsou jednak napjatá situace na trhu práce v ČR a s tím související nutnost zefektivnění nábory nových zaměstnanců a stabilizace stávajících, jednak přizpůsobení se novým trendům v oblasti odměňování, zaměstnaneckých výhod a benefitů.

Motivace a nábor zaměstnanců

Princip dlouhodobého zaměstnání v ČNB je pro centrální banku výhodný nejen z pohledu nákladů na zaměstnance, ale také z pohledu sociálního a zejména z pohledu udržitelnosti know-how v rámci jednotlivých činností, které ČNB zajišťuje.

Hlavními nástroji pro stabilizaci zaměstnanců ČNB jsou komplexní systém odměňování, systém hodnocení pracovního výkonu a systém zaměstnaneckých výhod.

Transparentní a spravedlivý mzdový systém významně napomáhá na straně jedné do ČNB přivádět kvalitní uchazeče o zaměstnání, na straně druhé motivovat, stabilizovat a rozvíjet stávající zaměstnance.

Pracovní hodnocení zaměstnanců slouží jednak k vyhodnocení pracovních úkolů za uplynulé období, jednak ke stanovení hlavních cílů a rozvojových aktivit zaměstnance na další pololetí. Přirozenou přidanou hodnotou pracovního hodnocení je podpora motivace zaměstnanců a také identifikace talentů z řad stávajících zaměstnanců.

Systém zaměstnaneckých výhod zahrnuje benefity, jako je pět týdnů dovolené a dodatečné volno na regeneraci pracovních sil, příspěvek na životní pojištění anebo penzijní připojištění, příspěvek při dlouhodobé nemoci aj. Současně ČNB pořádá aktivity podporující sounáležitost zaměstnanců.

Podle průzkumu společnosti Universum patří ČNB mezi studenty ekonomických oborů ke třem nejatraktivnějším zaměstnavatelům v ČR. Toto ocenění jí usnadňuje soustavné vyhledávání kvalifikovaných zaměstnanců. Volná pracovní místa jsou inzerována na webu ČNB a portálech zaměřených na trh práce. Vhodné uchazeče ČNB rovněž aktivně vyhledává a oslovuje přímo. Výběr nových zaměstnanců obvykle probíhá v několika kolech, v nichž se ověřují jak potřebné kvalifikační a odborné znalosti, tak i osobnostní předpoklady uchazeče pro výkon práce v ČNB.

Náklady na zaměstnance, které zahrnují mzdové náklady včetně náhrad při dočasné pracovní neschopnosti, zákonné odvody pojistného a ostatní sociální náklady (na připojištění, zdravotní péči a stravování), náklady na vzdělávání a zaměstnanecké benefity dosáhly v roce 2019 objemu 1 793 mil. Kč a oproti předchozímu roku vzrostly zhruba o 6 %.

Objem mezd vyplacených členům bankovní rady v roce 2019

(v Kč)

Člen bankovní rady	Hrubá mzda ¹⁾	Čistá mzda ²⁾
Jiří Rusnok	5 687 503	4 077 358
Marek Mora	4 575 811	3 275 265
Tomáš Nidetzký	4 542 559	3 285 890
Oldřich Dědek	3 838 916	2 743 594
Vojtěch Benda	3 852 481	2 788 001
Tomáš Holub	3 854 905	2 789 742
Aleš Michl	3 805 149	2 753 838

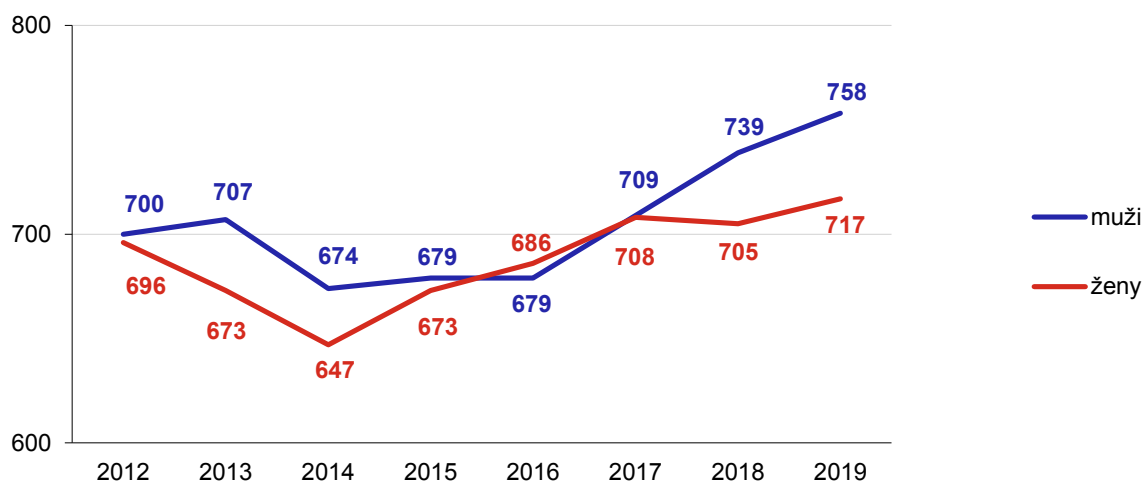
1) Hrubá mzda zahrnuje základní mzdu, odměny za výsledky práce a náhrady mezd podle zákoníku práce.

2) Čistá mzda je hrubá mzda po odečtení pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, daně z příjmu a solidárního zvýšení daně a připočtení slevy na dani na poplatníka a daňového zvýhodnění na vyživované děti u těch členů bankovní rady, kteří o uplatnění slev požádali.

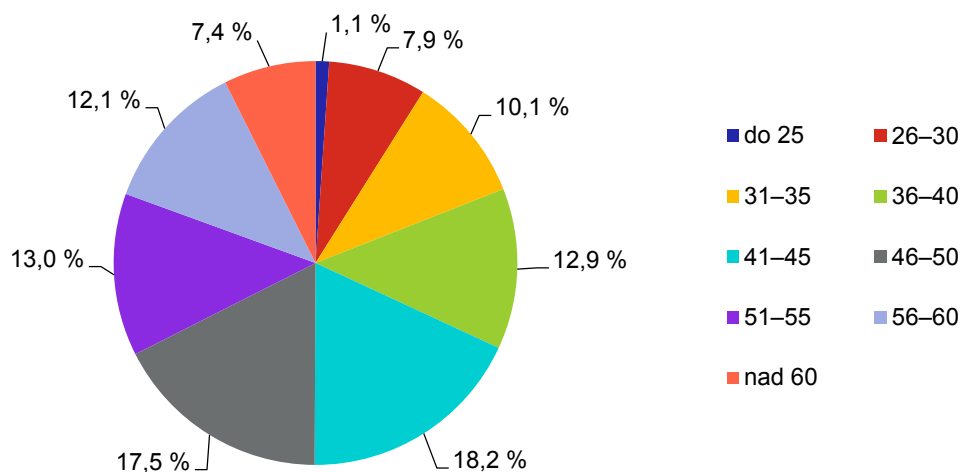
Složení zaměstnanců z hlediska vzdělání, věku a zastoupení žen a mužů

ČNB dodržuje princip rovných příležitostí pro zaměstnance bez ohledu například na pohlaví, národnost, náboženství, sexuální orientaci, etnický původ, věk, kulturní zázemí nebo zdravotní stav. Výsledkem této snahy je dlouhodobě vyvážená struktura zaměstnanců z hlediska věku, pohlaví i kvalifikace.

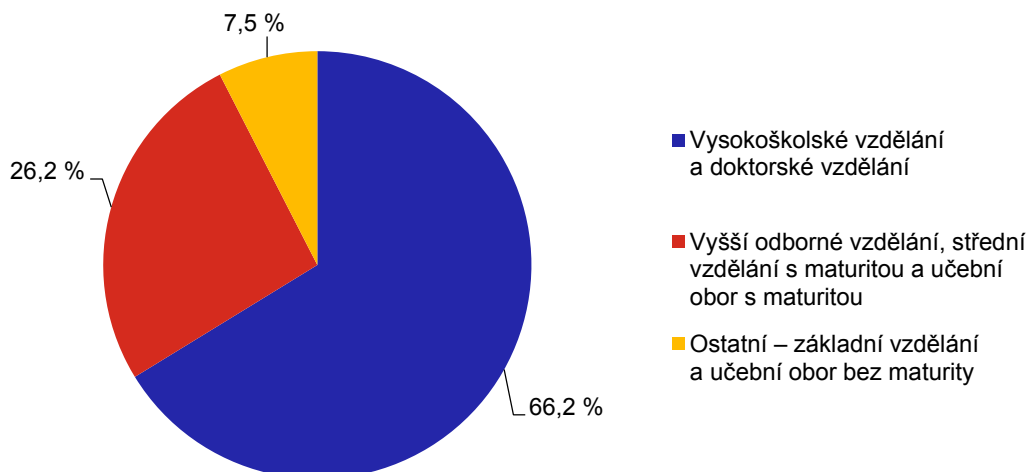
ČNB si stejně jako v předchozích letech i v roce 2019 zachovala přibližnou rovnováhu v podílu mužů a podílu žen na celkovém počtu zaměstnanců.

Vývoj počtu mužů a žen zaměstnaných v ČNB

Věková struktura zaměstnanců ČNB dlouhodobě nevykazuje výrazné meziroční změny. Zastoupení všech věkových skupin ve složení pracovních týmů zajišťuje jejich správné fungování a hladké absorbování změn odrážejících generační výměnu zaměstnanců.

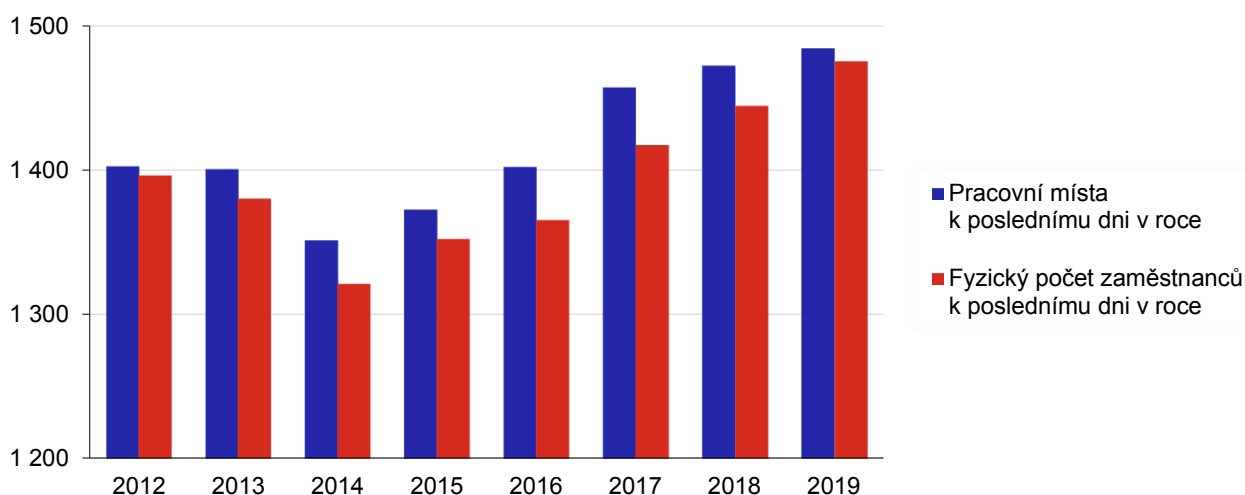
Věková struktura zaměstnanců k 31. prosinci 2019

Struktura zaměstnanců z hlediska dosaženého vzdělání, ve které převažují vysoce vzdělaní zaměstnanci, odráží náročnost činností ČNB a s tím související odborné požadavky kladené na zaměstnance.

Struktura zaměstnanců ČNB dle nejvyššího dosaženého vzdělání k 31. prosinci 2019

ČNB v roce 2019 navýšila počet pracovních míst, a to o 13. Současné se jí daří pokrývat přirozený odchod zaměstnanců i obsazovat volná pracovní místa.

K 31. prosinci 2019 pracovalo v ČNB 1 475 zaměstnanců, tedy o 31 více než na konci roku 2018. Celková míra fluktuace zaměstnanců v roce 2019 činila 5,8 % a oproti roku 2018 klesla o 2,5 procentního bodu. Průměrná délka hlavního pracovního poměru v ČNB meziletočně mírně stoupla na 14,1 roku.

Počet zaměstnanců a počet pracovních míst**Vzdělávání zaměstnanců**

Vzdělávání zaměstnanců je pro ČNB významnou oblastí, která zásadně přispívá k rozvoji jejich odbornosti, nezbytné k plnění svěřených úkolů a cílů ČNB. Vzdelávání zaměstnanců rovněž zvyšuje atraktivitu ČNB jako zaměstnavatele. Program profesního rozvoje zahrnuje celou řadu aktivit od interního vzdělávání organizovaného v ČNB přes vzdělávání u tuzemských externích organizací (včetně studia na vysokých školách a jazykové výuky) až po vzdělávání v zahraničí. Celkové přímé náklady (kurzovné bez nákladů na dopravu a ubytování) na vzdělávání zaměstnanců ČNB v roce 2019 dosáhly 14 mil. Kč.

V roce 2019 ČNB pro své zaměstnance zorganizovala široké spektrum vzdělávacích aktivit, a to především v odborných oblastech centrálního bankovníctví, informačních technologií a měkkých dovedností. Vzdelávání probíhalo formou interních kurzů, seminářů a workshopů, které vedli jak odborníci z ČNB, tak externí vzdělávací agentury a kvalifikovaní lektori. Rok 2019 byl věnován rovněž rozvoji programu vzdělávání pro manažery. Významnou složku profesního rozvoje zaměstnanců ČNB tvoří mezinárodní semináře, workshopy a konzultace. Účast na nich přináší expertům ČNB jedinečnou příležitost k výměně informací, zkušeností a vědomostí s kolegy z ostatních centrálních bank, dohledových a dalších zahraničních institucí. Vzdelávací akce se v roce 2019 tematicky týkaly zejména finanční stability, měnové politiky, ekonomického modelování a vývoje finančních trhů, využívání dat v rámci útvarů dohledu nad finančním trhem, statistické analýzy či problematiky technologických inovací ve finančním sektoru (FinTech). Kromě centrálních bank patřily mezi pořadající instituce zejména Mezinárodní měnový fond (MMF), Joint Vienna Institute (JVI), Financial Stability Institute (FSI) a Study Center Gerzensee.

Zaměstnanci dohledových útvarů ČNB i v roce 2019 využívali semináře organizované orgány dohledu nad jednotlivými sektory finančního trhu v rámci EU – Evropským orgánem pro bankovníctví (EBA), Evropským orgánem pro cenné papíry a trhy (ESMA) a Evropským orgánem pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA). ČNB také spolupracovala na organizaci dohledových školení v rámci evropské iniciativy European Supervisor Education (ESE). ČNB v roce 2019 navíc získala pro své zaměstnance přístup ke vzdělávacím programům Jednotného mechanismu dohledu (SSM).

Do aktivní přípravy a pořádání kurzů se zapojila i ČNB, která v roce 2019 hostila 18 mezinárodních vzdělávacích akcí, jichž se zúčastnilo celkem 207 expertů z ostatních centrálních bank EU.

Vysokohmotnostní zlatou minci v nominální hodnotě 100 milionů Kč vydala ČNB v roce 2019 u příležitosti oslav 100 let česko-slovenské koruny. Jedná se o největší zlatou minci v Evropě a druhou největší na světě.

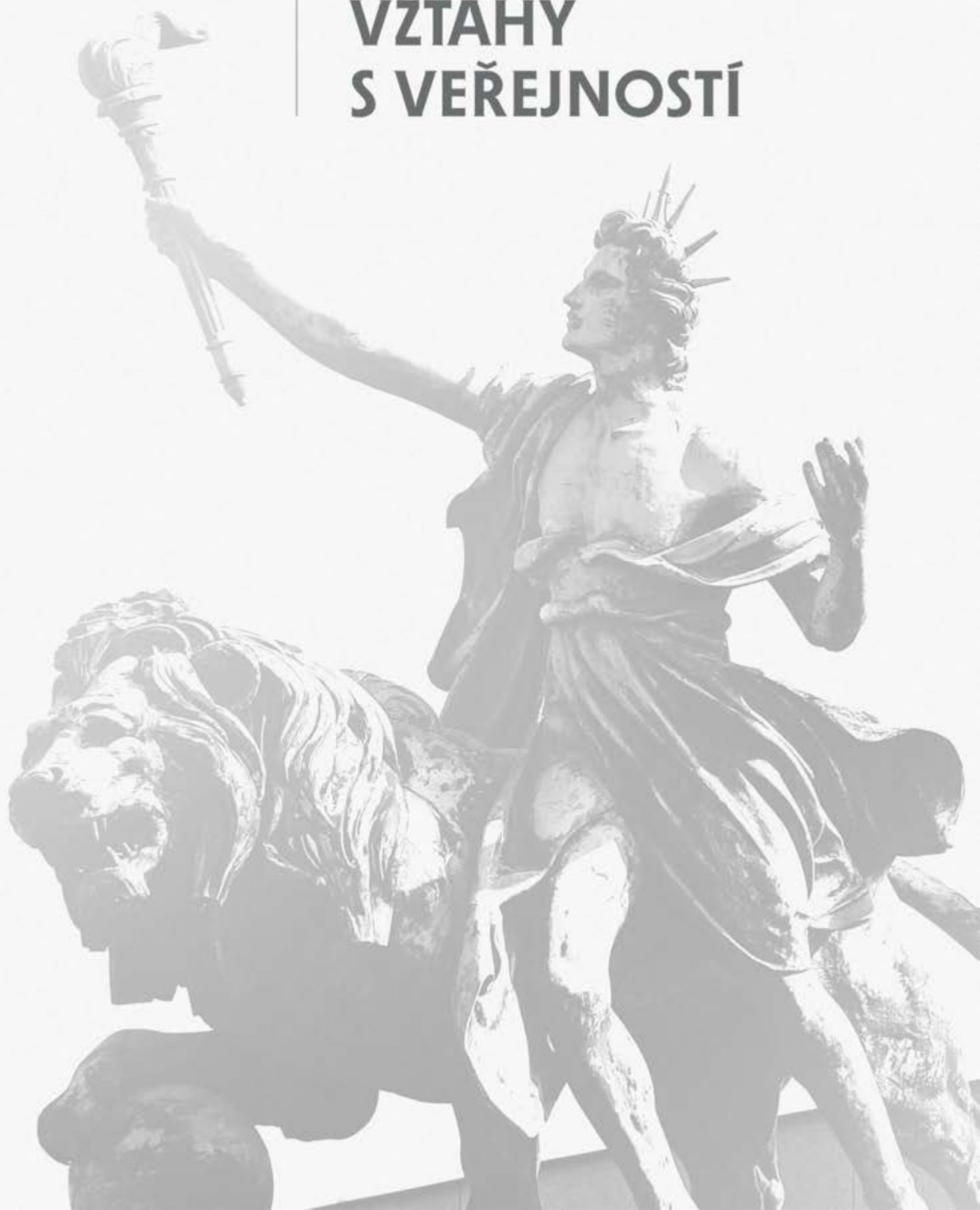
Autorem mince je sochař a medailér Vladimír Oppl, který mimo jiné navrhl také české oběžné dvacetikoruny a padesátihaléře, oceňované zlaté mince nebo odznak Řádu Tomáše Garrigua Masaryka.

Výroba zlaté mince byla ojedinělým projektem, který vyžadoval některé speciální postupy. Pro ČNB ji zajistila Česká mincovna se svými zahraničními subdodavateli. Sádrový model mince byl nejprve trojrozměrně naskenován a po úpravách vyfrézován do zlatého válce, jehož hmotnost se frézováním a závěrečnými ryteckými a cizelérskými pracemi snížila zhruba o polovinu na výsledných 130,24 kg.

Poté, co byla mince v lednu 2019 představena na výstavě konané na Pražském hradě, je zpřístupněna veřejnosti v expozici Lidé a peníze, která je umístěna v někdejší trezoru v pražském ústředí ČNB.

IV.

VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ

IV. VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ

IV.1 KOMUNIKACE

Mezi hlavní komunikační cíle ČNB patří transparentnost a srozumitelnost. Pro jejich naplnění je klíčovou schopností vést debatu nejen s účastníky finančních trhů, analytiky nebo finančními institucemi, na které ČNB dohlíží, ale i s médii a širokou veřejností.

ČNB proto přizpůsobuje formu komunikace svým cílovým skupinám a využívá různé kanály – webové stránky, tiskové konference a publikace pro oficiální sdělení a sociální sítě Twitter, Facebook, YouTube a LinkedIn pro doprovodné informační aktivity. V dubnu 2019 ČNB spustila nový web. Moderní grafika společně s tzv. responzivním designem umožnily přehlednější procházení obsahu, jehož zobrazení se aktivně přizpůsobí koncovému zařízení uživatele. Nový web přinesl také vyšší bezpečnost a úplně nové či vylepšené funkce.

Veřejností byla ČNB i v roce 2019 vnímána jako stabilní a nezávislá instituce, která staví na odbornosti svých zaměstnanců, transparentnosti svých činností a důvěryhodnosti svých rozhodnutí. Podle průzkumu veřejného mínění agentury STEM konaného ve druhé polovině června 2019 důvěřovalo tuzemské centrální bance 67 % české populace, což z ní činí jednu z nejdůvěryhodnějších veřejných institucí v ČR.

Hlavní komunikační témata

Vedle tradičně nejsledovanějšího tématu, kterým je měnová politika ČNB, veřejnost v roce 2019 často vyhledávala sdělení týkající se pravidel pro poskytování hypoték. Zájem byl také o informace týkající se emisí pamětních mincí a bankovek, a to nejen díky oběžným dvacetikorunám s portréty zakladatelů československé měny – Aloise Rašína, Viléma Pospíšila a Karla Engliše, které byly za obrovského zájmu médií a veřejnosti distribuovány prostřednictvím poboček ČNB na konci ledna 2019. Ohlas médií vzbudila i nová pravidla pro směnárny, která iniciovala ČNB a která začala platit od dubna 2019.

Výročí 100 let česko-slovenské koruny

Mottem i hlavní náplní proaktivní komunikace v loňském roce bylo výročí 100 let česko-slovenské koruny, kterému se přizpůsobil i vizuální styl ČNB. V rámci výročních oslav uspořádala ČNB několik akcí, jejichž vrcholem byla jarní výstava o historii českých platidel na Pražském hradě. Speciálně pro tuto příležitost nechala ČNB vyrobit unikátní vysokohmotnostní zlatou minci vážící 130 kg s průměrem 535 mm, která se stala symbolem oslav a leitmotivem vizuálu ČNB pro výroční rok 2019. Zlatá mince se po výstavě natrvalo přesunula do expozice *Lidé a peníze* v bývalém trezoru hlavní budovy ČNB v Praze.

Hlavní událostí oslav se v oblasti odborné činnosti ČNB stala květnová mezinárodní konference *The Future of Monetary Policy: What Can We See as the Dust Has Settled? (Budoucnost měnové politiky: Co je vidět poté, co se prach usadil?)* za účasti vysokých představitelů zahraničních centrálních bank a renomovaných světových ekonomů. Vrcholem programu byl panel za účasti zástupců centrálních bank zemí, jež platí korunou a současně řídí měnovou politiku prostřednictvím cílování inflace. Podrobnější informace o konferenci jsou uvedeny v kapitole *Ekonomický a finanční výzkum*.

Oslavy 100 let od vzniku československé koruny završila ČNB Dnem otevřených dveří v září 2019. Hlavní budovou v ulici Na Příkopě, kterou veřejnosti zpřístupnila po třech letech, prošlo přes 3 000 návštěvníků a program v přilehlém Kongresovém centru ČNB, včetně vystavené zlaté mince k 100. výročí koruny, přilákal více než 2 000 lidí. Při této příležitosti ČNB představila reálný 3D model zlaté mince a spustila aplikaci Jubilejní emise 2019 pro mobilní telefony a tablety.

Podobně jako v minulých letech byli i v roce 2019 představitelé centrální banky v těsném kontaktu s regiony. V souvislosti s oslavami 100 let uspořádala ČNB sérii diskusních panelů na univerzitách – v Brně, Ostravě a Hradci Králové, které byly věnovány měnové politice, finanční stabilitě a peněžnímu oběhu. Tradiční Kulatý stůl, při kterém guvernér a případně další členové bankovní rady diskutují se zástupci firem z vybraného

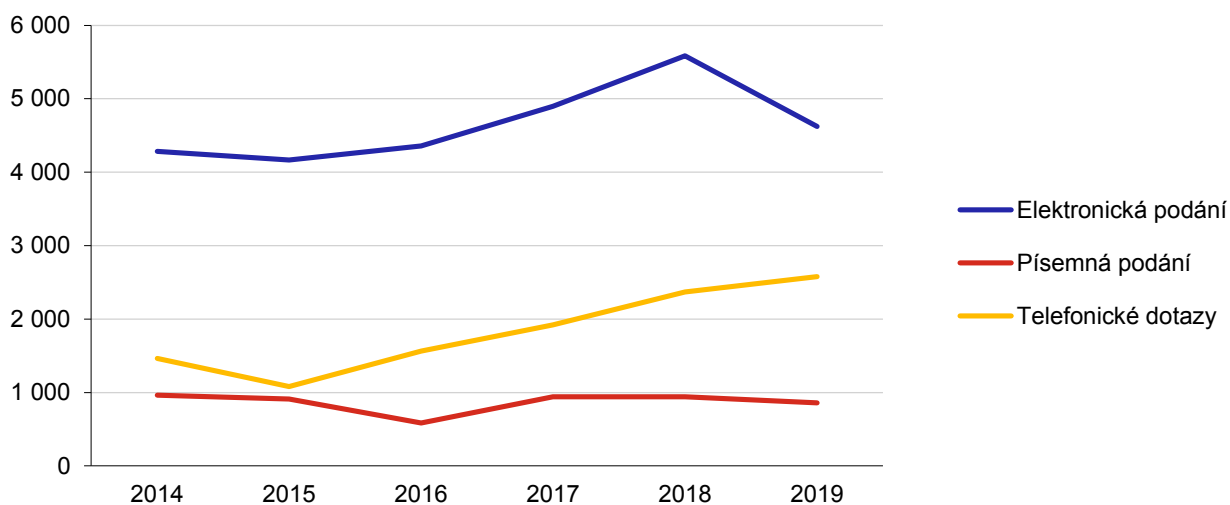
regionu, se uskutečnil v Jihlavě. Tím ČNB s tímto formátem dovršila návštěvu všech krajských měst v uplynulých pěti letech.

Písemná, elektronická a telefonická podání

V rámci přímé komunikace s veřejností vyřídila ČNB 2 578 telefonických žádostí (proti 2 369 za rok 2018). Tento nárůst odráží zejména zvýšený zájem veřejnosti o výroční dvacetikoruny s portréty zakladatelů československé měny. Dále ČNB odeslala v roce 2019 odpovědi na 4 652 elektronických podání veřejnosti (včetně stížností, podnětů či dotazů) a 857 písemných podání veřejnosti.

Počty vyřízených podání a dotazů veřejnosti

Finanční a ekonomická gramotnost

V rámci podpory finanční gramotnosti ČNB pracovala s webovou stránkou [Peníze na útěku](#), která veřejnosti nabízí rady a návody, jak si vytvořit a následně spravovat osobní a rodinný rozpočet, a dále s oceňovanou aplikací České peníze. Ta je zaměřená na ochranné prvky českých bankovek.

ČNB se i v roce 2019 zapojila do Ekonomické olympiády. Třetímu ročníku akce pořádané Institutem pro ekonomické vzdělávání poskytl osobní záštitu viceguvernér Tomáš Nidetzký. Všem finalistům, kteří vzešli z krajských kol, bylo zároveň umožněno soutěžit o Cenu ČNB. Finalisté nově prezentovali jedno ze tří vyhlášených témat souvisejících s činnostmi centrální banky v tříminutovém vlogu.

ČNB v roce 2019 rovněž podpořila 11. ročník soutěže o nejlepší esej na téma finanční gramotnosti pro studenty středních škol. Soutěž ve spolupráci s ČNB a městem Karviná organizuje katedra financí a účetnictví Obchodně-podnikatelské fakulty Slezské univerzity.

IV.2 POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

ČNB poskytuje informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) zveřejněním na webových stránkách, zejména na webové adrese www.cnb.cz, nebo žadatelům na základě žádosti. Následující text uvádí údaje týkající se žádostí o informace podle zákona v roce 2019.

1. Počet žádostí o informace podle zákona: 101
2. Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: 6
3. Počet podaných odvolání (rozkladů) proti rozhodnutí: 2
4. Rozsudky soudu ve vztahu k ČNB v oblasti poskytování informací: 0
5. Výčet poskytnutých výhradních licencí včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence: 0
6. Počet stížností podaných podle § 16a, důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení: 5
 - Stížnostmi byl napaden postup ČNB při vyřizování žádostí spočívající v námitce, že ČNB v odpovědi na žádost stěžovatelům neposkytla všechny jimi požadované informace, tři stížnosti byly vyřízeny shodně postupem podle § 16a odst. 5 zákona, přičemž bylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí, resp. o částečném odmítnutí žádosti. Dvěma stížnostem bylo vyhověno s tím, že informace byla poskytnuta.
7. Další informace vztahující se k uplatňování zákona:
 - Počet žádostí přijatých v roce 2019 oproti předchozímu roku výrazně narostl na 101 (v roce 2018 jich bylo 71).

Žádosti se týkaly širokého spektra informací, přičemž dotazy směřovaly například do oblasti statistiky (úrokové sazby, výkaznictví), oběhu bankovek a mincí, legislativy nebo organizační struktury ČNB. Významnou část žádostí tvořily dotazy vztahující se k dohledové činnosti ČNB ve všech segmentech finančního trhu včetně dotazů na licenční a sankční činnost.

IV.3 EXPOZICE

Pro veřejnost nabízí ČNB v Praze a v Brně možnost návštěvy [expozič Lidé a peníze](#). Obě expozice seznamují návštěvníky s vývojem platidel na území dnešní ČR, brněnská expozice pak dále akcentuje jeho

specifika na Moravě. Vedle samotných platidel vystavují také exponáty demonstrující postupy výroby bankovek a mincí nebo problematiku měnového vývoje a finančního systému v českých zemích. Část brněnské expozice je také věnována významnému českému medailérovi a grafikovi Jiřímu Harcubovi, který byl mimo jiné i autorem současné české pětikoruny a řady pamětních mincí.

V expozici v Praze je od května 2019 nově umístěna vysokohodnotnostní zlatá mince s nominální hodnotou 100 mil. Kč, kterou ČNB nechala vyrobit k 100. výročí zavedení česko-slovenské koruny. V roce 2019 se obě expozice stejně jako v předchozích letech zúčastnily Festivalu muzejních nocí. Expozice v Praze byla zpřístupněna i během zářijového Dne otevřených dveří, který ČNB uspořádala na závěr oslav 100 let česko-slovenské koruny.

IV.4 ODBORNÁ KNIHOVNA

Posláním [odborné knihovny ČNB](#) je především poskytovat zaměstnancům ČNB i odborné veřejnosti výpůjční, poradenské, referenční, bibliograficko-informační a rešeršní služby (vyhledávání informací ze všech dostupných informačních zdrojů). Vysoce specializovaný fond a řada přístupů do elektronických zdrojů umožňují uživatelům získat informace především z oblasti bankovníctví a ekonomie obecně, práva, výpočetní techniky a okrajově z některých dalších oborů. Knihovna ve svých fondech uchovává a zpřístupňuje více než 86 000 svazků publikací, 700 titulů periodik a velké množství výzkumných či výročních zpráv.

Odborná knihovna ČNB nabízí veřejnosti velmi bohatý katalog ekonomické i jiné odborné literatury

Pro veškeré knihovnické a výpůjční procesy využívá knihovna informační systém Verbis s internetovým vyhledávačem Portaro. Systém nabízí přehledné vyhledávání relevantních dokumentů, včetně možnosti pořizování a spravování uživatelských kont přes webové rozhraní. V rámci systému Verbis je budován i elektronický katalog knihovny, záznamy jsou pravidelně zasílány do Souborného katalogu ČR. Od roku 2019 si mohou uživatelé půjčovat i tituly z kolekce odborných ekonomických a právnických e-knih.

Knihovna se nachází v 1. patře Hypšmanovy přístavby Plodinové burzy na adrese Senovážné náměstí 29, Praha 1. Je otevřena od pondělí do čtvrtka od 9 do 17 hodin, v pátek od 9 do 15 hodin.

IV.5 ARCHIV

Jednou z nejvýznamnějších paměťových institucí v rámci ČNB je její [archiv](#), který spravuje archiválie, jejichž původcem je ČNB a její právní předchůdci. Archiv nabízí celoročně ve své badatelně zájemcům o studium možnost nahlédnout do dokumentů starších třiceti let, které ukazují ekonomický pohled na dějiny českých zemí a střední Evropy. Dokumenty jsou součástí 65 archivních fondů, jejichž původci jsou nejčastěji finanční instituce.

Archiv ČNB usiluje o maximální zpřístupnění svých archivních fondů nejširší veřejnosti, a to zejména prostřednictvím tematických krátkodobých výstav. V souvislosti se 100. výročím vzniku československé měny se podílel na přípravě výstavy *100 let česko-slovenské koruny* a samostatně připravil výstavu *Korunou nebo frankem*, která usilovala o připomenutí významných událostí spojených s procesem zavedení československé koruny v roce 1919.

IV.6 KONGRESOVÉ CENTRUM

Prostory [Kongresového centra ČNB](#) jsou situovány v památkově chráněném objektu bývalé Plodinové burzy. V roce 2019 se v nich konala setkání nejvyššího vedení ČNB s představiteli centrálních bank jiných států, představiteli finančních trhů, zaměstnaneckých a odborových svazů, analytiky a novináři. Odborné útvary banky zde pořádaly konference, přednášky, prezentace, semináře, jednání výborů a pracovních skupin Evropské centrální banky (ECB) a různá školení.

Díky prostorové variabilitě a modernímu technickému vybavení patří centrum mezi často vyhledávané nájemní prostory v Praze. Externí nájemci zde v roce 2019 uspořádali zhruba 50 odborných a společenských událostí. Mezi klienty Kongresového centra ČNB patří veřejné i privátní instituce z různých oborů činnosti, a to domácí i zahraniční.

IV.7 NÁVŠTĚVNICKÉ CENTRUM

ČNB se dlouhodobě věnuje podpoře finanční a ekonomické gramotnosti laické veřejnosti. V rámci zářijového Dne otevřených dveří představila veřejnosti a médiím svůj nový projekt – Návštěvnícké centrum. Centrum, které ČNB vybuduje v prostorách bývalé bankovní haly svého ústředí, má za cíl přiblížit veřejnosti činnosti centrální banky a jejich dopady na každého z nás.

Ve své nabídce představí novou interaktivní výstavu prezentující jednotlivé role ČNB, workshopy a semináře zaměřené na vybraná témata nebo krátkodobé výstavy. Součástí centra se stane také u veřejnosti oblíbená expozice *Lidé a peníze*, mapující historii centrálního bankovníctví. Díky tomuto spojení návštěvníci nově získají ucelený pohled na českou měnu i instituci, která se o ni stará. Obsahovou náplní a formou ztvárnění cílí ČNB primárně na žáky a studenty ve věku 12–16 let, nicméně díky chystaným doprovodným programům nezůstanou stranou ani zástupci dalších cílových skupin, jako jsou mladší děti, učitelé či senioři. Své první návštěvníky plánuje Návštěvnícké centrum přivítat na podzim roku 2021.

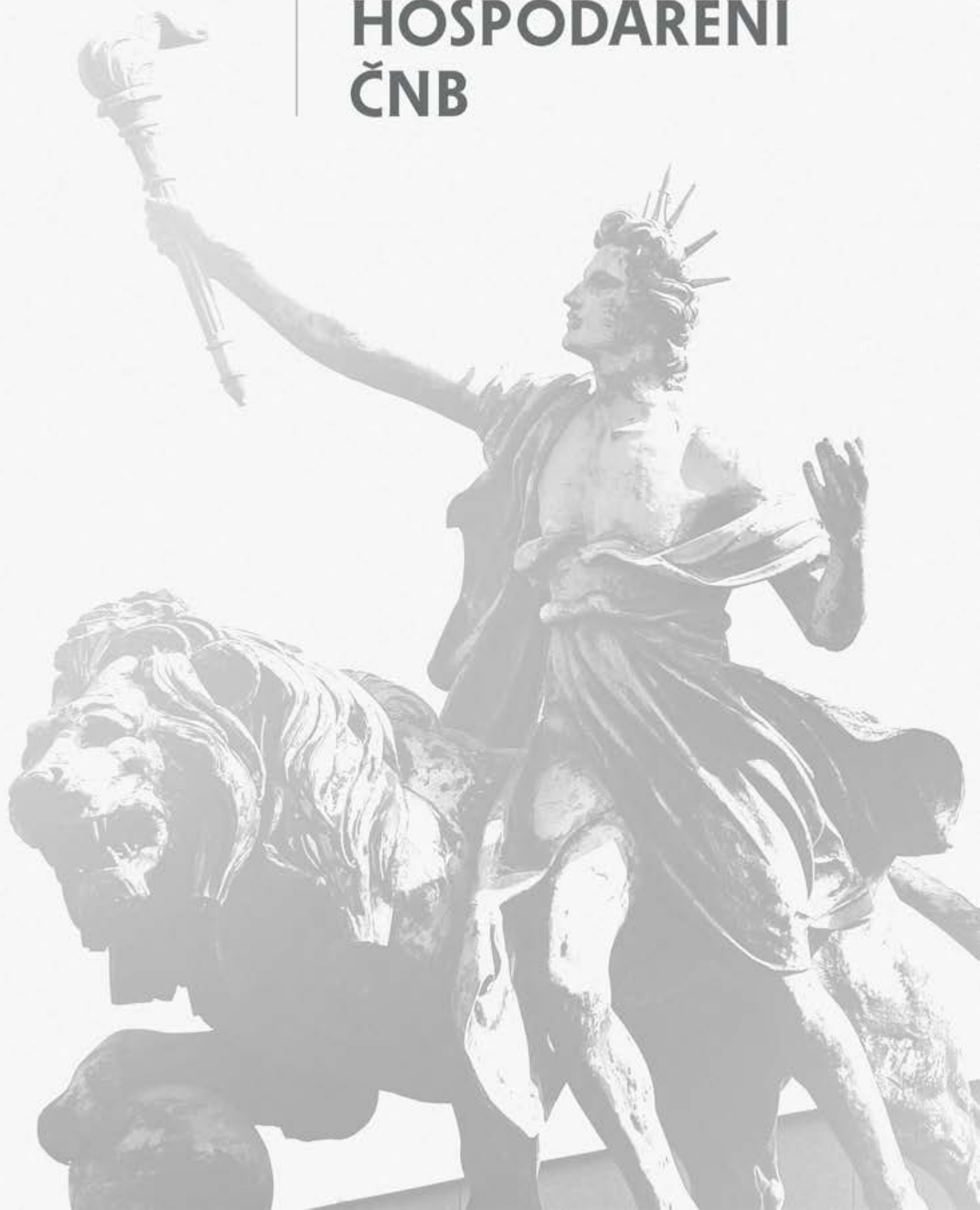

Největší pýchu Živnostenské banky představoval safesový trezor, který sloužil klientům pro uschování cenností. Ve dvou patrech zde bylo umístěno 20 000 schránek různých velikostí, od nejmenších až po velké určené pro úschovu vzácných obrazů a jiných uměleckých děl.

Trezor byl konstruován firmou Tresoria jako mimořádně bezpečný, a to nejen proti vyloupení, ale s ohledem na ohrožení Československa nacistickým Německem také proti leteckému bombovému útoku. Stěny trezoru proto tvořila betonová téměř metr silná zeď s armaturou tvořenou pancéřovými deskami. Vstup do trezoru chrání od 30. let minulého století pancéřové dveře s komplikovaným systémem speciálních zámků o hmotnosti 8 tun.

V.

**HOSPODAŘENÍ
ČNB**

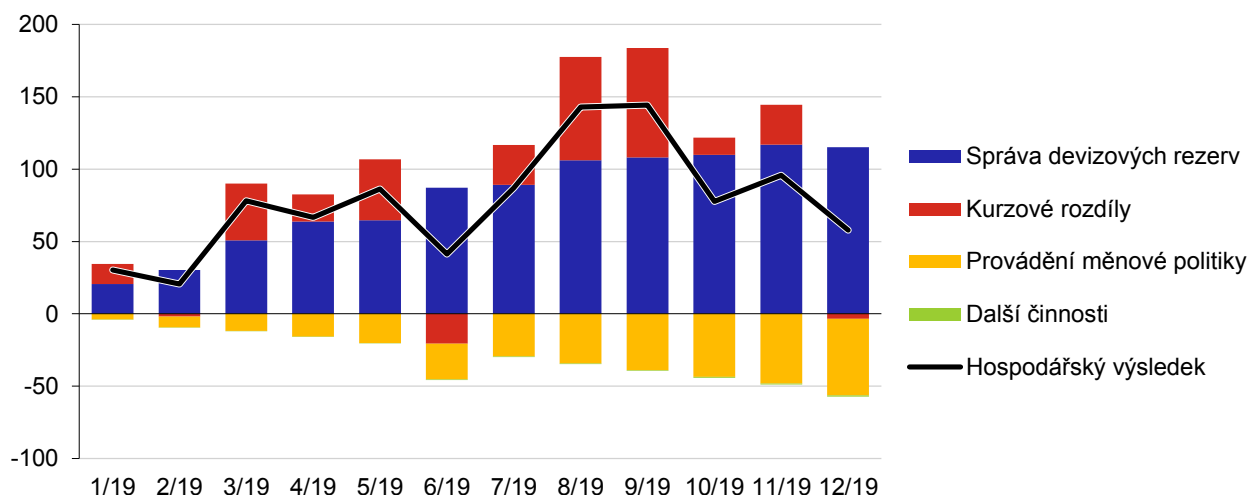

V. HOSPODAŘENÍ ČNB

Kapitola věnovaná hospodaření ČNB vychází z účetní závěrky, která v souladu s českými účetními standardy pro finanční instituce zahrnuje výkaz zisku a ztráty a rozvahu centrální banky. Vnitřní struktura a členění jednotlivých skupin nákladů a výnosů uvedených v další části této kapitoly je však odlišná. Smyslem je objasnit jejich vazbu na vykonávané činnosti centrální banky a dopad do hospodaření. Účetní závěrka ČNB k 31. prosinci 2019 je přílohou Výroční zprávy.

Hospodářský výsledek ČNB v roce 2019

(náklady a výnosy v mld. Kč)

ČNB hospodařila v roce 2019 se ziskem 57,9 mld. Kč. Na dosaženém výsledku se rozhodující měrou podílely výnosy ze správy devizových rezerv, které eliminovaly jak souhrnný pokles korunové hodnoty cizoměnových aktiv a pasiv, vyvolaný pohybem kurzu koruny, tak i významný nárůst nákladů na měnověpolitické operace.

Hospodářský výsledek ČNB

(v mil. Kč)

	Hospodářský výsledek 2019	Hospodářský výsledek 2018	Meziroční změna
Oblast měnová	60 270	3 978	56 292
Provádění měnové politiky	-53 053	-27 716	-25 337
Správa devizových rezerv	115 146	-11 930	127 076
Kurzové rozdíly	-3 341	42 262	-45 603
Klientské operace	1 513	1 270	243
Ostatní operace	5	92	-87
Oblast emise a správy peněz	-24	-50	26
Oblast provozní	-2 348	-2 138	-210
Celkem	57 898	1 790	56 108

Při plnění svého hlavního cíle využívá ČNB měnověpolitické nástroje. Vývoj úrokových sazeb v domácí ekonomice ČNB usměrňuje prostřednictvím operací na volném trhu, které jsou většinou prováděny formou

repo operací. Automatické facility zajišťují trvalou možnost uložení či vypůjčení likvidity v centrální bance a vytvářejí proto koridor, v němž se pohybují krátkodobé sazby domácího peněžního trhu. ČNB zmíněné operace úročí svými měnověpolitickými sazbami. Vzhledem k systémovému přebytku likvidity tuzemského bankovního sektoru je proto hospodaření zatěžováno převážně nákladovými úroky. Zpříšňování měnových podmínek prostřednictvím vyšších úrokových sazeb hospodaření zhoršuje. Uvolnění měnových podmínek působí naopak pozitivně. V této souvislosti je však nutné zdůraznit, že ČNB přijímá konkrétní měnověpolitická rozhodnutí v souladu se svým hlavním cílem, kterým je péče o cenovou stabilitu, bez ohledu na dopad do vlastního hospodaření.

Po ukončení kurzového závazku v dubnu 2017 se domácí měnové podmínky pozvolna zpříšňovaly. Základní měnověpolitické úrokové sazby se od té doby do konce roku 2019 zvýšily celkem osmkrát. Domácí inflační tlaky a inflace setrvávající v horní polovině tolerančního pásma inflačního cíle ČNB vyústily v roce 2019 v posun úrokových sazeb směrem k vyšším hodnotám. Bankovní rada počátkem května jednomyslně rozhodla o navýšení dvoutýdenní repo sazby o 25 bazických bodů na 2 %. Současně zvýšila lombardní sazbu na 3 % a diskontní sazbu na 1 %. V následujícím období bankovní rada ČNB upřednostnila stabilitu úrokových sazeb, které setrvaly na zmíněné úrovni až do konce roku.

ČNB vynaložila na repo operace a depozitní facilitu nákladové úroky v celkové výši 51,4 mld. Kč. Meziročně se jedná o zvýšení přibližně na dvojnásobek, za kterým stojí především odlišná hladina úrokových sazeb v porovnávaných obdobích. Bankovní sektor ukládal svoji volnou likviditu především prostřednictvím stahovacích dvoutýdenních repo operací, které jsou úročeny vyšší sazbou (dvoutýdenní repo sazbou). Tímto nástrojem ČNB sterilizovala v průměru 2 640 mld. Kč s celkovými ročními náklady 51,2 mld. Kč. Průměrná hodnota depozitní facility meziročně klesla na 18 mld. Kč s celkovými ročními vynaloženými náklady 0,2 mld. Kč. Portfolio měnověpolitických nástrojů ještě doplňují povinné minimální rezervy bank, poboček zahraničních bank a spořitelních a úvěrních družstev, za které ČNB v roce 2019 uhradila nákladové úroky v souhrnné výši 1,7 mld. Kč.

Hlavním zdrojem příjmů ČNB jsou devizové rezervy, které jsou převážně investovány na zahraničních finančních trzích. Dosažený výnos proto závisí na aktuálních podmínkách jednotlivých trhů. Uplynulý rok 2019 je z pohledu dosaženého výsledku podobně jako rok 2018 poněkud atypický. Souhrnný výnos ve výši 115,1 mld. Kč bez započítání vlivu kurzových rozdílů těžil především z oživení všech významných akciových trhů. Nárůst hodnoty zastoupených akciových indexů ve spojení s jejich dividendovou složkou přispěl k souhrnnému ročnímu výnosu akciového portfolia ve výši 68,7 mld. Kč. Dluhopisová portfolia, v nichž je investována největší část devizových rezerv, přispěla čistým výnosem 52 mld. Kč, na kterém se převažující měrou podílela složka kapitálová, pramenící z poklesu výnosových křivek, doplněná o složku úrokovou. Investice do peněžního trhu vykazují dlouhodobě velmi slabou výkonnost, za níž stojí expanzivní politika Evropské centrální banky (ECB) a švédské centrální banky, která má za následek záporné nominální výnosy dostupných instrumentů tohoto trhu. Negativní bilanci eurového peněžního trhu přitom převážila investice realizovaná na dolarovém peněžním trhu.

Devizové rezervy jsou interně rozděleny na dvě části. Likviditní část portfolia představovala na konci roku 47% podíl na celkové tržní hodnotě devizových rezerv. Výnos měřený v rezervních měnách činil 0,21 % p. a. (viz tabulka v kapitole *Správa devizových rezerv*). Portfolio je složeno z pevně úročených investičních nástrojů v eurech a amerických dolarech se splatností do jednoho roku. Za jeho slabší výkonností stály záporné úrokové sazby eurozóny. Investiční část devizových rezerv představovala 53% podíl a vážený průměr výnosů portfolií v zahraničních měnách dosáhl 7,14 % p. a. Vyšší výnos pramenil z oživení zahraničních akciových trhů v kombinaci s kapitálovými výnosy dluhopisové části portfolia.

Domácí měna byla vůči euru velmi stabilní. Koruna se až na krátkodobé výjimky pohybovala ve velmi úzkém intervalu a rok zakončila na hodnotě 25,410 CZK/EUR, což představovalo meziroční posílení o 0,315 Kč, resp. o 1,2 %. Volatilita měnového páru CZK/USD byla vyšší. V první polovině roku koruna vůči americkému dolaru postupně oslabovala. V červnu domácí měna v reakci na prohlášení Fedu a ECB ohledně možnosti uvolnění měnové politiky rychle posílila. Tento stav trval krátce, neboť s nárůstem globálních ekonomických

rizik ohledně budoucího hospodářského vývoje začal dolar na světových trzích opět posilovat. V závěru roku koruna udržovala vůči dolaru silnější pozici, což pravděpodobně souviselo s posunem v řešení otázek obchodních válek a tvrdého brexitu, který představoval pozitivní signál pro mezinárodní obchod a lepší vyhlídky pro otevřené evropské ekonomiky. Česká koruna byla vedle toho podporována relativně vysokými domácími úrokovými sazbami. Rok 2019 koruna zakončila kurzem 22,621 CZK/USD, tedy mírným meziročním oslabením o 0,155 Kč, resp. o 0,7 %.

Pokud zohledníme všechny cizoměnové prostředky v držení ČNB na konci roku 2019, vykázala ČNB výslednou kurzovou ztrátu 3,3 mld. Kč. Podstatnou část tvořily nerealizované kurzové zisky a ztráty, které vznikají při pohybu měnových kurzů u cizoměnových aktiv a pasiv držených v rozvaze centrální banky do konce kalendářního roku. Výsledný roční nerealizovaný kurzový zisk byl dosažen vůči americkému dolaru, kanadskému dolaru, britské libře, japonskému jenu a australskému dolaru. Nerealizovanou kurzovou ztrátu zaznamenaly cizoměnové prostředky denominované v eurech a švédských korunách.

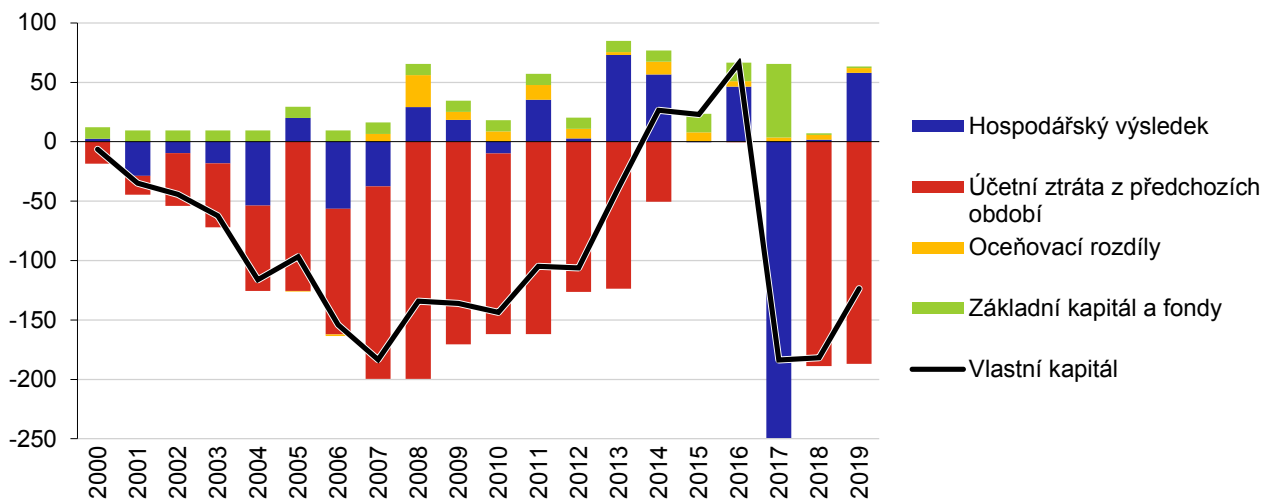
Oblast bankovních služeb poskytovaných státu a veřejnému sektoru měla standardně kladný přínos do hospodaření. Poplatky vyměřené za vedení účtů, provádění platebního styku či další poskytované služby jsou nastaveny s ohledem na pokrytí provozních nákladů a investic vynaložených v tomto segmentu. Největší část příjmů generovaly konverze cizoměnových prostředků, které ČNB jako banka státu provádí na pokyn klienta. Nejvýznamnějším partnerem je v tomto ohledu Ministerstvo financí, které čerpá finanční prostředky z fondů EU či naopak zasílá příspěvky ČR do rozpočtu Evropské komise.

Přestože ČNB usiluje o efektivní a hospodárné vynakládání finančních prostředků, rostly v posledních pěti letech celkové provozní náklady průměrným ročním tempem 6 %. Rok 2019 se v tomto ohledu příliš nelišil. Provozní náklady dosáhly v souhrnu 2,5 mld. Kč, což představuje meziroční nárůst o 7,5 %. Rozsahem největší část připadá na mzdy a povinné odvody pojistného. Průběžné navyšování mzdových prostředků bylo ovlivněno nárůstem počtu zaměstnanců a současně odráželo i aktuální vývoj na domácím trhu práce. Postupný nárůst mzdových prostředků se očekává i v následujících letech, byť podstatně mírnějším tempem. Vývoj mzdových prostředků v následujících letech bude určující i pro celkovou výši provozních nákladů.

Důraz na hospodárnost je kladen především v oblasti zajišťování provozu objektů. ČNB dlouhodobě a systémově přijímá v rámci energetické koncepce opatření vedoucí ke snížení spotřeby instalovaného technologického zařízení. Nezanedbatelně tak přispívá ke snížení vlivu svých činností na životní prostředí. Od roku 2010 došlo například v objektu ústředí ČNB ke snížení spotřeby elektrické energie o 32 %, což představuje úsporu 2,3 MWh. V souladu s platnou legislativou jsou jednotlivé budovy opatřeny průkazy energetické náročnosti ve třídě velmi úsporné a úsporné.

Vlastní kapitál ČNB

(v mld. Kč)

Na konci roku 2019 evidovala ČNB ve své bilanci vlastní kapitál v celkové záporné výši 123,8 mld. Kč. Návrat do záporných hodnot se váže k dubnu 2017, kdy ČNB ukončila kurzový závazek. Následným posílením domácí měny klesla korunová hodnota cizoměnových prostředků a hospodaření banky zatížily nerealizované kurzové ztráty. Jejich rozsah vyústil na konci roku v účetní ztrátu, na jejíž úplnou eliminaci ČNB neměla vytvořenu dostatečnou finanční rezervu. V následujících letech se záporná hodnota kapitálu snižovala, neboť kladný výsledek hospodaření z let 2018 a 2019 byl použit na úhradu účetní ztráty z roku 2017. Z hlediska vnitřní struktury vlastního kapitálu připadl na konci roku 2019 největší podíl na neuhrazenou účetní ztrátu z předchozích období 187,1 mld. Kč, 57,9 mld. Kč představoval kladný výsledek hospodaření z roku 2019, 4 mld. Kč oceňovací rozdíly z akcií a členských podílů v mezinárodních institucích a 1,4 mld. Kč statutární fond. Záporný vlastní kapitál přitom nepředstavuje problém pro výkon žádné ze zákonných činností ČNB a bude uhrazen z jejích budoucích zisků.

Podrobnější informace o hospodaření v roce 2019 jsou uvedeny na webu ČNB v [Roční zprávě o výsledku hospodaření ČNB](#).

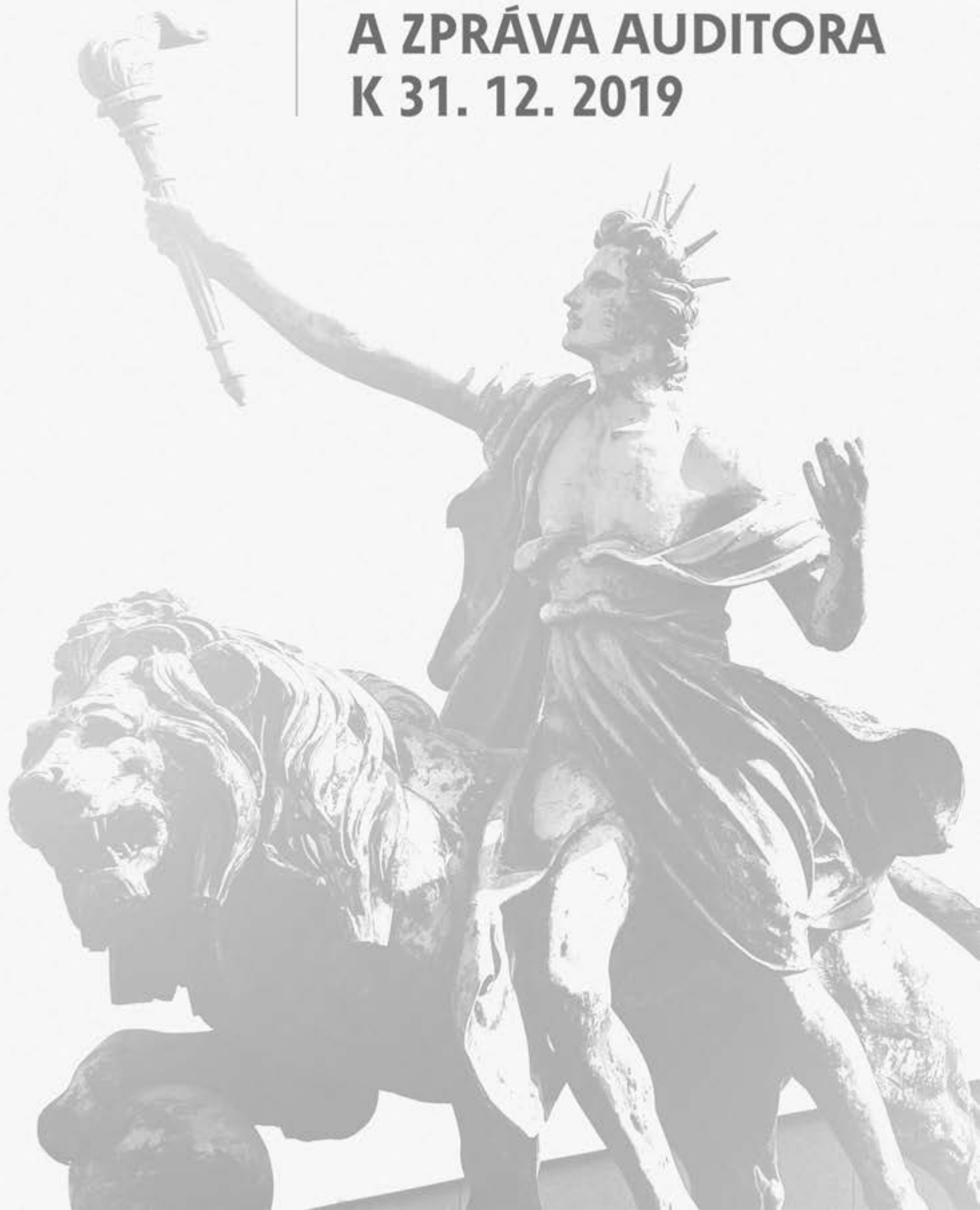

Současný komplex budov ČNB v Praze dotváří původní budova Pražské plodinové bursy, která vznikla v neorenesančním slohu již v roce 1894. Palác sloužící k provádění burzovních obchodů s obilím a jinými zemědělskými plodinami zažil největší rozkvět ve 20. letech minulého století, kdy také došlo k jeho přestavbě podle architektonického návrhu Bohumila Hübshmana.

V souvislosti s budováním nového paláce Živnostenské banky došlo k probourání pasáže pod budovou, čímž došlo k určitému sepětí obou budov, které vyvrcholilo v roce 1947. Tehdy budovu burzy zakoupila Živnostenská banka, která se potýkala s nedostatkem provozních prostor. Po vzniku Státní banky československé však byla budova burzy využívána různými subjekty a nakonec téměř celá sloužila pro potřeby Československé státní televize. V roce 1994 ji odkoupila ČNB, která ji zrekonstruovala a navrátila do původní podoby.

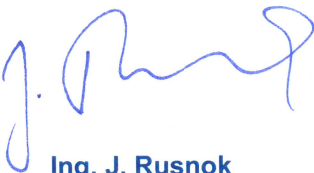

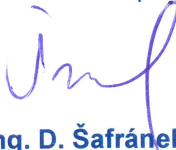
V současnosti slouží budova burzy především pro účely Kongresového centra ČNB, kde se každoročně koná řada konferencí, seminářů, jednání a dalších odborných či společenských akcí.

**ÚČETNÍ ZÁVĚRKA
A ZPRÁVA AUDITORA
K 31. 12. 2019**

ÚČETNÍ ZÁVĚRKA
ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY
ZA ROK
KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2019

Datum sestavení účetní závěrky:	Podpis guvernéra	Osoba odpovědná za účetnictví Jméno a podpis	Osoba odpovědná za účetní závěrku Jméno a podpis
12. 03. 2020	 Ing. J. Rusnok	 Ing. M. Mayer, LL.M.	 Ing. D. Šafránek, MBA

Výkazy a příloha k účetní závěrce byly schváleny bankovní radou ČNB dne 19. března 2020.

AKTIVA		Kapitola	2019 mil. Kč	2018 mil. Kč
1.	Zlato	3.1.	493	546
2.	Pohledávky vůči Mezinárodnímu měnovému fondu	3.2.	83 184	82 840
3.	Pohledávky vůči zahraničí včetně cenných papírů	3.3.	3 356 214	3 167 269
3.1.	Vklady v zahraničních peněžních ústavech a institucích		1 335 973	1 279 864
3.2.	Cenné papíry		1 988 495	1 835 353
3.3.	Ostatní pohledávky vůči zahraničí		31 746	52 052
4.	Pohledávky vůči bankám v tuzemsku	3.4.	0	0
5.	Hmotný a nehmotný majetek	3.5.	3 118	3 237
5.1.	Hmotný majetek		2 954	3 096
5.2.	Nehmotný majetek		164	141
6.	Ostatní aktiva	3.6.	6 889	6 741
6.1.	Ostatní finanční aktiva		4 633	4 496
6.2.	Ostatní		2 256	2 245
AKTIVA CELKEM			3 449 898	3 260 633

PASIVA		Kapitola	2019 mil. Kč	2018 mil. Kč
1.	Bankovky a mince v oběhu	3.7.	644 367	618 629
2.	Závazky vůči Mezinárodnímu měnovému fondu	3.2.	79 692	79 643
3.	Závazky vůči zahraničí	3.8.	138 795	144 299
3.1.	Přijaté úvěry ze zahraničí		24 883	0
3.2.	Ostatní závazky vůči zahraničí		113 912	144 299
4.	Závazky vůči bankám v tuzemsku	3.9.	2 408 337	2 303 096
4.1.	Přijaté úvěry		2 255 227	2 130 901
4.2.	Rezervy bank		43 240	98 039
4.3.	Ostatní závazky vůči bankám		109 870	74 156
5.	Závazky vůči státu a ostatním veřejným institucím	3.10.	291 684	282 275
6.	Ostatní pasiva	3.11.	10 811	14 255
7.	Rezervy	3.12.	0	258
8.	Oceňovací rozdíly	3.13.	4 029	3 893
9.	Základní kapitál	3.13.	1 400	1 400
10.	Fondy	3.13.	0	0
11.	Neuhrazená ztráta z předchozích období	3.13.	-187 115	-188 905
12.	Zisk nebo ztráta za účetní období	3.13.	57 898	1 790
PASIVA CELKEM			3 449 898	3 260 633

PODROZVAHA		Kapitola	2019 mil. Kč	2018 mil. Kč
1.	Vydané záruky	3.17.	804	1 062
2.	Poskytnutý příslib úvěrů a půjček	3.2.	38 115	38 588
3.	Pohledávky ze spotových, termínových a futures operací	3.17.	588 328	433 069
4.	Závazky ze spotových, termínových a futures operací	3.17.	587 618	433 407
5.	Přijaté záruky	3.17.	38 115	38 588
6.	Přijaté kolaterály	3.17.	49 206	61 093

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY		Kapitola	2019 mil. Kč	2018 mil. Kč
1.	Výnosy z úroků a podobné výnosy	3.14.	24 004	18 783
1.1.	Úroky z cenných papírů s pevnými výnosy		22 276	18 132
1.2.	Ostatní		1 728	651
2.	Náklady na úroky a podobné náklady	3.14.	-61 391	-36 805
3.	Výnosy z akcií a podílů		9 213	7 499
4.	Výnosy z poplatků a provizí		655	718
5.	Náklady na placené poplatky a provize		-178	-170
6.	Zisk nebo ztráta z finančních operací	3.15.	87 712	13 871
6.1.	Kurzové rozdíly a rozpětí		-2 443	43 131
6.2.	Ostatní		90 155	-29 260
7.	Ostatní provozní výnosy		741	659
7.1.	Výnosy z emise bankovek a mincí		552	437
7.2.	Ostatní		189	222
8.	Ostatní provozní náklady		-653	-566
8.1.	Náklady na tisk bankovek a ražbu mincí		-591	-508
8.2.	Ostatní		-62	-58
9.	Správní náklady	3.16.	-2 177	-2 040
9.1.	Náklady na zaměstnance		-1 793	-1 692
9.1.1.	Mzdy a platy		-1 242	-1 171
9.1.2.	Sociální a zdravotní pojištění		-414	-387
9.1.3.	Vzdělávání a zaměstnanecké benefity		-137	-134
9.2.	Ostatní správní náklady		-384	-348
10.	Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	3.5.	-284	-246
11.	Rozpuštění opravných položek a rezerv k pohledávkám a zárukám, výnosy z dříve odepsaných pohledávek	3.12.	265	993
12.	Odpisy, tvorba a použití opravných položek a rezerv k pohledávkám a zárukám	3.12.	-9	-906
13.	Zisk nebo ztráta za účetní období		57 898	1 790

1. VŠEOBECNÉ INFORMACE

Česká národní banka (dále jen „Banka“ nebo „ČNB“) je ústřední bankou České republiky (dále také „ČR“), orgánem vykonávajícím dohled nad finančním trhem a orgánem příslušným k řešení krize na finančním trhu. Je zřízena Ústavou České republiky, vznikla dne 1. ledna 1993 rozdělením Státní banky československé na Českou národní banku a Národní banku Slovenska. Svou činnost vyvíjí v souladu se zákonem č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ČNB“), a dalšími právními předpisy. Sídlí v Praze 1, Na Příkopě 28. Identifikační číslo organizace je 48136450. Banka má 7 územních pracovišť v Praze, Ústí nad Labem, Plzni, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Brně a Ostravě.

Hlavním cílem Banky je péče o cenovou stabilitu, dále pečuje o finanční stabilitu a bezpečné fungování finančního systému v ČR. Pokud tím není dotčen její hlavní cíl, podporuje obecnou hospodářskou politiku vlády vedoucí k udržitelnému hospodářskému růstu a obecné hospodářské politiky v Evropské unii v souladu s cíli Evropské unie. Banka jedná v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství.

Banka určuje měnovou politiku, vydává bankovky a mince, řídí peněžní oběh, platební styk a zúčtování bank a poboček zahraničních bank, včetně péče o jejich plynulost a hospodárnost, vykonává dohled nad subjekty působícími na finančním trhu (zejména banky, družstevní záložny, obchodníci s cennými papíry, emitenti cenných papírů, subjekty kolektivního investování, pojišťovny, penzijní fondy, poskytovatelé spotřebitelských úvěrů), vykonává dohled ve vymezené oblasti ochrany spotřebitele u subjektů působících na finančním trhu, jež podléhají dohledu ČNB podle jiných právních předpisů. Jako ústřední banka poskytuje bankovní služby státu a veřejnému sektoru, vede účty organizacím a osobám napojeným na státní rozpočet. Na základě dohody s Ministerstvem financí ČR (dále jen „MF“) provádí, v souladu s rozpočtovými pravidly, operace spojené s emisemi státních dluhopisů a investicemi na finančních trzích. Dále spravuje devizové rezervy a provádí další činnosti podle zákona o ČNB a podle zvláštních právních předpisů.

Banka při plnění svých úkolů spolupracuje s ústředními bankami jiných států, s orgány dohledu nad bankami a finančními trhy jiných států, s mezinárodními finančními institucemi a mezinárodními orgány zabývajícími se dohledem nad finančním trhem a sjednává s nimi příslušné dohody.

ČNB je součástí Evropského systému centrálních bank a podílí se na plnění jeho cílů a úkolů. Dále je součástí Evropského systému dohledu nad finančními trhy a spolupracuje s Evropskou radou pro systémová rizika a evropskými orgány dohledu nad finančními trhy.

Banka je při plnění svých úkolů nezávislá na pokynech prezidenta ČR, Parlamentu ČR, vlády ČR, správních úřadů, orgánů Evropské unie, vlád členských států Evropské unie či jiných subjektů. V zákonem stanoveném rozsahu má informační povinnost vůči Poslanecké sněmovně, Senátu, vládě a veřejnosti. Banka a vláda se vzájemně informují o zásadách a opatřeních měnové, makroobezřetnostní a hospodářské politiky.

Ze svých výnosů Banka hradí náklady na svoji činnost. Vytvořený zisk používá k doplňování rezervního fondu a dalších fondů vytvářených ze zisku a k ostatnímu použití zisku v rozpočtované výši. Zbývající zisk odvádí do státního rozpočtu. Nejpozději do 3 měsíců po skončení kalendářního roku Banka předkládá roční zprávu o výsledku svého hospodaření k projednání Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

Nejvyšším řídicím orgánem je bankovní rada ČNB, jejímiž členy jsou guvernér, dva viceguvernéři a další čtyři členové bankovní rady. Členy bankovní rady jmenuje a odvolává prezident ČR. Členové bankovní rady jsou jmenováni na dobu šesti let, a to nejvýše dvakrát. Bankovní rada mj. určuje měnovou a makroobezřetnostní politiku, nástroje pro její uskutečňování a rozhoduje o opatřeních v oblasti dohledu nad finančním trhem.

K 31. prosinci 2019 pracovala bankovní rada v tomto složení (včetně uvedení konce funkčního období):

Ing. Jiří Rusnok

- guvernér Banky, do 30. června 2022

Ing. Marek Mora M.E.

- viceguvernér Banky, do 12. února 2023

Ing. Tomáš Nidetzký

- viceguvernér Banky, do 30. června 2022

Ing. Vojtěch Benda

- člen bankovní rady, do 30. června 2022

prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc.

- člen bankovní rady, do 12. února 2023

doc. Mgr. Tomáš Holub, Ph.D.

- člen bankovní rady, do 30. listopadu 2024

Ing. Aleš Michl

- člen bankovní rady, do 30. listopadu 2024

Jménem ČNB jedná navenek guvernér. Guvernéra zastupuje, v plném rozsahu, jím pověřený viceguvernér.

2. ÚČETNÍ POSTUPY

2.1. ZÁKLADNÍ ZÁSADY VEDENÍ ÚČETNICTVÍ

Účetní závěrka je sestavena v souladu se zákonem o účetnictví, vyhláškou č. 501/2002 Sb. vydanou MF a též v souladu s českými účetními standardy pro finanční instituce. Věrně odráží finanční pozici ČNB, její finanční operace a jejich výsledky. Při sestavování účetní závěrky se vychází z předpokladu nepřetržitého trvání Banky a z principu historických pořizovacích cen, který je modifikován oceněním derivátů, akcií a cenných papírů reálnou hodnotou.

Účetní závěrka obsahuje rozvahu, výkaz zisku a ztráty a související přílohu, která zahrnuje také přehled o změnách vlastního kapitálu.

Při sestavování účetní závěrky a tvorbě struktury účetních výkazů, s ohledem na srovnatelnost údajů mezi Eurosystemem a národním režimem, postupuje Banka pokud možno s doporučenými pravidly stanovenými Evropskou centrální bankou pro účetnictví a finanční vykazování v Evropském systému centrálních bank.

Není-li uvedeno jinak, jsou částky vyjádřeny v milionech českých korun (dále jen „mil. Kč“). Celkové částky v tabulkách (součty a mezisoučty) nemusí odpovídat součtu dílčích částek z důvodu zaokrouhlování.

2.2. CIZÍ MĚNY A ZVLÁŠTNÍ PRÁVA ČERPÁNÍ

Operace v cizích měnách se přepočítávají na české koruny kurzem platným ke dni účetní operace. Majetek a závazky uváděné v cizích měnách jsou přepočteny na české koruny kurzem devizového trhu k rozvahovému dni.

Směnné kurzy	Množství	31. 12. 2019	31. 12. 2018
EUR	1	25,410	25,725
USD	1	22,621	22,466
JPY	100	20,844	20,447
GBP	1	29,866	28,762
CHF	1	23,416	22,827
CAD	1	17,413	16,484
AUD	1	15,885	15,860
SEK	1	2,432	2,508
SDR	1	31,281	31,246

Veškeré realizované a nerealizované kurzové zisky a ztráty jsou vykázány ve výkazu zisku a ztráty v položce zisk nebo ztráta z finančních operací kromě kurzových rozdílů z kapitálových nástrojů zařazených do portfolia oceňovaného proti účtům vlastního kapitálu, které jsou vykázány ve vlastním kapitálu (též kapitola 2.4.).

2.3. ZLATO A OSTATNÍ DRAHÉ KOVY

Z hlediska účetnictví a oceňování dělí Banka zásoby drahých kovů do 4 skupin:

- **Zásoba dlouhodobě držená** – zlato uložené v zahraničí (obchodovatelné slitky) a drahé kovy v Bance dlouhodobě držené (slitky, mince, medaile).
- **Zásoba provozní** – drahé kovy určené na výrobu mincí (slitky, polotovary na výrobu mincí, tzv. střížky, demonetizované mince aj.). Do této zásoby se drahé kovy buď dokupují nebo se do ní přesouvají z dlouhodobě držené zásoby, případně ze zásoby peněz.
- **Zásoba ve sbírkových souborech** – sbírky mincí, medailí, padělků, vzory platidel aj. Jedná se o drahé kovy evidované nikoli jako zlato a ostatní drahé kovy, ale jako ostatní majetek banky.
- **Zásoba peněz** – platné mince z drahých kovů. Neúčtuje se o nich v rozvaze jako o zlatu a ostatních drahých kovech, ale evidují se v podrozvahové evidenci jako platné oběživo v jejich nominální hodnotě.

Zlato a ostatní drahé kovy se oceňují průměrnou pořizovací cenou. Dlouhodobě držené zásoby se oceňují původní pořizovací cenou, při nákupech se použije aktuální pořizovací cena.

2.4. CENNÉ PAPIRY

Zahraníční dluhové cenné papíry a akcie, které jsou drženy v rámci správy devizových rezerv, jsou vykázány v rámci pohledávek vůči zahraničí. Jedná se o cenné papíry obchodované na peněžním a kapitálovém trhu. Většina dluhových cenných papírů je spravována sekci bankovních obchodů. Portfolio Mortgage Backed Securites (cenné papíry zajištěné hypotékami - dále jen „MBS“) je spravováno externím manažerem. Akcie jsou rovněž spravovány externími manažery v rámci pasivní investiční strategie spočívající v maximální dosažitelné replikaci vybraných akciových indexů vyspělých ekonomik.

Akcie a podíly představující členství v mezinárodních institucích, případně jiné dlouhodobě držené akcie a podíly vykazuje Banka v ostatních finančních aktivech. Banka nemá účasti s rozhodujícím nebo podstatným vlivem.

Banka klasifikuje všechny dluhové cenné papíry ve svém portfoliu jako cenné papíry oceňované reálnou hodnotou proti účtům nákladů nebo výnosů. Akcie spravované prostřednictvím externích manažerů Banka zařídila rovněž do portfolia oceňovaného reálnou hodnotou proti účtům nákladů nebo výnosů. O všech externě spravovaných portfoliích účtuje Banka souhrnně na základě informací od externích manažerů.

Reálná hodnota dluhopisů spravovaných interně je přebírána jako nabídková cena („BID“) ze systému agentury Bloomberg. Ve výjimečných případech (např. pokud ceny nejsou k dispozici) jsou použity ceny spočtené pomocí interních modelů založených na lineárním časovém rozlišení pořizovací ceny nebo na

fixním „spreadu“ vůči vládním dluhopisům. Reálné hodnoty cenných papírů (akcií a MBS) externě spravovaných portfolií jsou přebírány od správce účtu cenných papírů (Bank of New York) nebo od externích manažerů.

Akcie a podíly představující členství v mezinárodních institucích Banka zařadila do portfolia oceňovaného proti účtům vlastního kapitálu. Akcie v Bance pro mezinárodní platby (dále jen „BIS“), podíl ve Společnosti pro celosvětovou mezibankovní finanční telekomunikaci (dále jen „SWIFT“) a v Evropské centrální bance (dále jen „ECB“) jsou neobchodovatelné a jejich držba vyplývá z členství ČNB v těchto institucích. Podíly v ECB a SWIFT jsou oceňovány pořizovací cenou. Podíl v BIS je oceněn jako podíl ČNB na splacené části čistých aktiv (nebo kapitálu) BIS snížený o 30 %, což odpovídá způsobu určení hodnoty akcií používanému BIS.

Cenné papíry a podíly jsou při prvotním zachycení oceněny pořizovací cenou, jejíž součástí jsou přímé transakční náklady. U dluhových cenných papírů jsou, od okamžiku sjednání spotového obchodu na nákup/prodej cenného papíru, pohledávky/závazky z cenného papíru, vykázány v podrozvaze a dále přeceňovány z titulu pohybu tržních cen. Zisky a ztráty z přecenění nevypořádaných obchodů se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce 6.2. V okamžiku realizace obchodu je cenný papír z podrozvahy odúčtován a je zaúčtován na rozvahovém účtu cenných papírů. Cena dluhopisu je postupně zvyšována (případně snižována) metodou efektivní úrokové míry o úrokové výnosy (úrokové náklady). U cenných papírů s proměnlivou úrokovou sazbou je pro výpočet úrokových výnosů z kupónů použita lineární metoda. V případě dluhopisů s proměnlivou nominální hodnotou (inflation linked bonds) se úrokové výnosy mění v závislosti na změnách inflačních koeficientů. Úroky z dluhopisů jsou vykázány ve výkazu zisku a ztráty v položce 1.1. Při prodeji cenného papíru je účtován realizovaný zisk nebo ztráta z prodeje jako rozdíl mezi prodejní cenou a současnou hodnotou cenného papíru v účetnictví k okamžiku prodeje. Zisky a ztráty z prodeje se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce 6.2.

Zisky a ztráty, vyplývající ze změny reálné hodnoty dluhopisů a akcií oceňovaných reálnou hodnotou proti účtům nákladů nebo výnosů, se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce 6.2. Zisky a ztráty ze změny reálné hodnoty akcií představujících účasti, se vykazují přímo ve vlastním kapitálu. Podíly Banka oceňuje zpravidla pořizovací cenou (též kapitola 3.6.).

Dividendy z akcií oceňovaných proti účtům vlastního kapitálu i z akcií oceňovaných reálnou hodnotou proti účtům nákladů nebo výnosů, jsou vykázány ve výkazu zisku a ztráty v položce 3.

2.5. REPO OPERACE A ZÁPŮJČKY CENNÝCH PAPIRŮ

Cenné papíry, koupené nebo zapůjčené na základě smluv o koupi a zpětném prodeji, se nevykazují v rozvaze. Cenné papíry, prodávané nebo půjčené na základě těchto smluv, jsou ponechány v jejich původním portfoliu. Peněžní toky z těchto operací jsou vykázány ke dni vypořádání jako přijaté nebo poskytnuté úvěry. Hodnota přijatých cenných papírů v reverzních repo operacích či na základě smluv o půjčkách cenných papírů je vykazována v podrozvahové evidenci v přijatých kolaterálech.

Zahraniční cenné papíry, uložené u zahraničních depozitářů, mohou být na základě smlouvy využity v zápůjčním programu (tzv. „securities lending“) prováděném depozitářem, kde depozitář vystupuje v roli agenta nebo přímého vypůjčovatele.

Zápůjční program agentského typu spočívá v tom, že cenné papíry mohou být půjčovány třetím stranám a Banka za ně obdrží jiné cenné papíry jako kolaterál. Přijatý kolaterál je evidován v podrozvaze, cenné papíry v reálné hodnotě zůstávají v rozvaze.

V případě automatického zápůjčního programu Banka neobdrží kolaterál, ale depozitář garantuje navrácení vypůjčených cenných papírů nebo jejich peněžního ekvivalentu.

U obou těchto způsobů zápůjčního programu zůstávají cenné papíry v původním ocenění v bilanci Banky; výnosy z těchto operací se vykáží ve výkazu zisku a ztráty v položce 4.

2.6. BANKOVKY A MINCE V OBĚHU

Bankovky a mince v oběhu představují závazek Banky z titulu emitovaných bankovek a mincí. Náklady na tisk bankovek a ražbu mincí se účtují přímo do nákladů.

2.7. POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY VŮČI MEZINÁRODNÍMU MĚNOVÉMU FONDU

Pohledávky a závazky vůči Mezinárodnímu měnovému fondu (dále jen „MMF“) jsou vykázány brutto metodou, tj. pohledávky a závazky se nekompenzují. Členská kvóta v MMF se skládá z členského vkladu a rezervní pozice. Členský vklad představuje podíl na kvótě MMF hrazený v Kč a rezervní pozice je podíl na kvótě hrazený cizí měnou a je součástí devizových rezerv. Kvóta je denominovaná v SDR, ale vyjádřená v domácí měně. Přepočtení do korun je provedeno kurzem stanoveným MMF.

2.8. EMITOVANÉ CENNÉ PAPIRY

Emitované poukázky ČNB jsou vykazovány v rozvaze kompenzovaně s poukázkami v držení ČNB. Banka eviduje celý objem emise svých poukázek ve vlastním

držení a používá je pouze jako kolaterál v repo operacích s bankami v tuzemsku (též kapitola 3.9.).

2.9. FINANČNÍ DERIVÁTY

Z hlediska druhu derivátu Banka provádí pevné termínové operace (forwardy, swapy a futures), které dále člení z hlediska podkladových nástrojů na úrokové, měnové a akciové. O derivátech se účtuje na podrozvahových i rozvahových účtech.

Na podrozvahových účtech se, od okamžiku sjednání derivátu do okamžiku posledního vypořádání, účtují pohledávky a závazky z těchto derivátů v hodnotě podkladového nástroje. Tyto pohledávky a závazky se dále přečeňují z titulu změn měnových kurzů.

Na rozvahových účtech se deriváty účtují v reálných hodnotách v Kč, u úrokového derivátu se reálná hodnota účtuje v cizí měně (v měně podkladového nástroje).

Reálné hodnoty jsou odvozeny z tržních cen (u operací futures), v ostatních případech se reálné hodnoty odvozují pomocí modelů diskontovaných budoucích peněžních toků (u operací swap, forward) při aktuálních měnových kurzech. Kladná reálná hodnota derivátů je vykazována v položce ostatní aktiva, záporná reálná hodnota derivátů je vykazována v položce ostatní pasiva. Změny reálné hodnoty finančních derivátů jsou součástí položky zisk nebo ztráta z finančních operací. Všechny deriváty Banka vykazuje jako deriváty k obchodování, zajišťovací účetnictví Banka nevyužívá.

2.10. VÝNOSOVÉ A NÁKLADOVÉ ÚROKY

Výnosové a nákladové úroky, ze všech úročených nástrojů, jsou časově rozlišovány. V případě záporných úrokových sazeb na aktivech je účtováno o úrokovém nákladu a v případě záporných úrokových sazeb na pasivech je účtováno o úrokovém výnosu. U úvěrů, vkladů a realizovatelných kupónových dluhopisů s proměnlivou úrokovou sazbou typu „floater” na lineární bázi, u realizovatelných bezkupónových a kupónových dluhopisů s fixní úrokovou sazbou, jsou úroky časově rozlišovány pomocí metody efektivní úrokové míry odvozené z pořizovací ceny. Naběhlé úroky jsou vykázány spolu s aktivy a závazky, ke kterým se vztahují.

Výnosové úroky z klasifikovaných úvěrů jsou rovněž časově rozlišovány a zahrnovány do hodnoty příslušného úvěru. Tyto částky jsou brány v úvahu při stanovení opravné položky ke klasifikovaným úvěrům. Úročení pohledávek se neprovádí v případě, že dlužník vstoupí do konkurzu. Neúročená aktiva, např. dlouhodobé pohledávky se nediskontují.

2.11. VÝNOSY Z POPLATKŮ

Poplatky za vedení běžných účtů a uskutečněné transakce jsou klientům účtovány podle Ceníku peněžních a obchodních služeb ČNB dle skutečnosti na konci

měsíce. Jednorázové poplatky jsou účtovány ve výnosech okamžitě, jakmile je služba poskytnuta.

2.12. ZÁVAZKY A POHLEDÁVKY VŮČI BANKÁM V TUZEMSKU

Rezervy bank, poboček zahraničních bank a spořitelních a úvěrních družstev (dále jen „banky v tuzemsku”) zahrnují vklady u ČNB z titulu povinných minimálních rezerv (dále jen „PMR”) a volné rezervy (tj. prostředky nad stanovenou výši PMR) na účtech v platebním systému CERTIS (účet platebního styku), na účtech pro výběry a skládání hotovostí, popřípadě na zvláštních účtech pro držení PMR.

PMR činí 2 % ze závazků vůči nebankovním subjektům z titulu přijatých vkladů, úvěrů, emitovaných neobchodovatelných a ostatních dluhových cenných papírů, jejichž splatnost nepřevyšuje 2 roky. Tyto vklady jsou úročeny aktuální dvoutýdenní repo sazbou pro českou korunu maximálně do výše stanovených PMR, přičemž banky v tuzemsku nemusí udržovat stanovenou výši na denní bázi, ale v průměru za dané udržovací období. Volné rezervy jsou úročeny 0 %.

Závazky vůči bankám v tuzemsku z repo operací (přijaté úvěry) zahrnují volnou likviditu bank uloženou u ČNB prostřednictvím měnově-politických repo tendrů. Jako kolaterál v těchto operacích ČNB poskytuje poukázky ČNB. Základní doba trvání těchto operací je zpravidla 14 dní, nicméně v závislosti na vývoji likvidity na mezibankovním peněžním trhu mohou mít tyto operace i kratší, resp. delší splatnost.

Banky v tuzemsku mají také možnost ukládat u ČNB přebytečnou likviditu přes noc (depozitní facilitu za depozitní sazbu) nebo si likviditu přes noc oproti kolaterálu od ČNB vypůjčit (lombardní repo za lombardní sazbu).

Seznam přijatelných finančních nástrojů (kolaterál), pro zajištěné operace (repo tendry, lombardní repo), je zveřejněn na webových stránkách ČNB.

2.13. OSTATNÍ POHLEDÁVKY

Pohledávky Banky se vykazují v nominální hodnotě snížené o vytvořenou opravnou položku. Nedobytné pohledávky se zpravidla odepisují po skončení konkurzního řízení, popř. likvidaci dlužníka.

2.14. ZÁVAZKY VŮČI STÁTU

Banka vede pro stát, jeho organizační jednotky a další subjekty soustavu příjmových, výdajových a dalších účtů podle § 3 písm. h) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. K těmto účtům poskytuje také vybrané bankovní služby. Zůstatky účtů v Kč a EUR jsou promítány do stavu souhrnného účtu státní pokladny. Položka závazků tak představuje prostředky státu uložené v ČNB.

2.15. REZERVY

Rezervy jsou tvořeny má-li Banka existující závazek v důsledku událostí, k nimž došlo v minulosti a je pravděpodobné, že bude třeba vynaložit prostředky na jejich vypořádání a lze přiměřeně odhadnout výši tohoto závazku.

Tvorba rezervy se vykazuje v příslušné položce výkazu zisku a ztráty. Její použití je vykázáno v příslušné položce výkazu zisku a ztráty společně s náklady nebo ztrátami, na jejichž krytí byly rezervy vytvořeny. Rozpuštění rezervy pro nepotřebnost je vykázáno ve výnosech. Změny na účtech rezerv v cizí měně, z titulu přecenění aktuálními kurzy, se účtují do kurzových rozdílů.

2.16. OPRAVNÉ POLOŽKY

Opravné položky korigují nominální hodnotu jednotlivých pohledávek Banky. Výše opravných položek ke klasifikovaným pohledávkám a ostatním rizikovým aktivům vychází z ocenění vymahatelné částky z těchto aktiv k rozvahovému dni, po zohlednění současné hodnoty zajištění při nuceném prodeji.

Opravné položky a rezervy se nediskontují, časová hodnota peněžních toků není zohledněna.

Pokud je pohledávka odepsána, související opravná položka na snížení hodnoty je rozpuštěna. Případná úhrada odepsané pohledávky nebo její části je připsána ve prospěch výnosů běžného období.

Opravné položky na očekávané úvěrové ztráty k jiným než ke klasifikovaným pohledávkám a ostatním rizikovým aktivům jsou tvořeny na základě historické kumulativní pravděpodobnosti selhání dlužníka.

Banka sleduje a pravidelně přezkoumává úroveň podstupovaného úvěrového rizika (též kapitola 3.18.).

Banka zavedla nový model výpočtu znehodnocení finančních aktiv na základě očekávaných úvěrových ztrát, podle něhož se vykáže opravná položka dříve, než vznikne úvěrová ztráta.

Při aplikaci tohoto přístupu Banka provedla analýzu všech skupin finančních aktiv. Vzhledem k tomu, že výše požadované opravné položky je vzhledem k objemu aktiv ČNB zanedbatelná (vyčíslena na 1,42 mil. Kč), není o ní účtováno.

2.17. DLOUHODOBÝ HMOTNÝ A NEHMOTNÝ MAJETEK

Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek je oceněn pořizovací cenou včetně daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) s výjimkou případů, kdy ČNB vzniká nárok na odpočet DPH v plné výši. Majetek je odepisován rovnoměrně po dobu jeho předpokládané životnosti.

Pokud je právo k užívání nehmotného majetku smluvně omezeno, je tento majetek odepisován po smluvně stanovenou dobu. Drobný hmotný majetek s cenou nepřevyšující 40 000 Kč a nehmotný majetek s cenou nepřevyšující 60 000 Kč je plně odepisován při uvedení do používání. Pozemky, umělecká díla a sbírky nejsou odepisovány.

Při změně roční odpisové sazby, zařídění nebo ocenění majetku se změny odepisování od počátku prvního měsíce, kdy ke změně došlo; dosud provedené odpisy se neupravují.

Předpokládaná životnost majetku v letech	
Budovy a stavby	20 – 50
Stroje a zařízení	
motorová vozidla	4 – 5
kancelářské stroje a počítače	3 – 4
systémy na zpracování bankovek	10
Inventář	5 – 10
Software	3 – 4
Ostatní nehmotný majetek	6

Náklady na opravy a udržování hmotného majetku se účtují přímo do nákladů. Technické zhodnocení, překračující 40 000 Kč za daný rok, zvyšuje pořizovací cenu majetku.

2.18. DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY

Banka je plátcem DPH. Banka má nárok na odpočet daně u přijatých zdanitelných plnění, která používá pro účely uskutečňování zdanitelných plnění, u kterých jí vzniká povinnost přiznat daň na výstupu a u plnění osvobozených od daně s nárokem na odpočet daně.

2.19. DAŇ Z PŘÍJMŮ A ODVOD ZISKU DO STÁTNÍHO ROZPOČTU

Banka je osvobozena od daně z příjmů (§ 17 odst. 2 zákona č. 586/92 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů) a proto neúčtuje o splatné ani odložené dani. Ze svých výnosů hradí náklady na svoji činnost a zisk používá k doplňování fondů a k ostatnímu použití v rozpočtované výši (např. k úhradě ztráty předchozích období). Zbývající zisk odvádí do státního rozpočtu.

2.20. NÁKLADY NA ZAMĚSTNANCE A ZAMĚSTNANECKÉ BENEFITY

Náklady na zaměstnance, včetně členů bankovní rady, jsou součástí správních nákladů. Banka nespravuje žádný transformovaný penzijní fond nebo účastnický fond jako penzijní společnost, ale přispívá svým zaměstnancům v rámci zaměstnaneckých benefitů na penzijní připojištění

nebo doplňkové penzijní spoření spravované penzijními společnostmi a dále přispívá na kapitálově důchodové pojištění, životní a úrazové pojištění. Zaměstnanecké benefity jsou účtovány přímo do nákladů.

2.21. VÝKAZ PENĚŽNÍCH TOKŮ

Zákon o účetnictví (č. 563/1991 Sb.) Bance neukládá povinnost sestavovat v rámci účetní závěrky výkaz peněžních toků. Vzhledem k tomu, že ČNB vystupuje v roli emisní banky, zveřejnění výkazu peněžních toků by neposkytlo uživatelům finančních výkazů žádné další významné informace. Výkaz peněžních toků se proto nesestavuje.

2.22. OKAMŽIK USKUTEČNĚNÍ ÚČETNÍHO PŘÍPADU

Účetní případy Banka účtuje do období, s nímž časově a věcně souvisí. Nákupy a prodeje deviz a cenných papírů účtuje v podrozvaze k datu sjednání, v rozvaze k datu vypořádání. Úvěrové operace, včetně repo operací, účtuje k datu vypořádání.

2.23. PODROZVAHOVÉ POLOŽKY

V souladu s postupy účtování pro banky ČNB používá podrozvahu pro evidenci ostatních mimorozvahových aktiv a pasiv. Pro ocenění těchto položek podrozvahy používá nominální nebo odhadovanou hodnotu. Nelze-li tyto hodnoty určit, používá evidenční hodnotu.

V podrozvahové evidenci vede ostatní hodnoty převzaté do úschovy od klientů a bank, hodnoty ve vlastní úschově a další evidenční hodnoty, včetně zásob peněz (též kapitola 3.17.).

2.24. NÁSLEDNÉ UDÁLOSTI

Dopad událostí, které nastanou mezi rozvahovým dnem a dnem sestavení účetní závěrky, je zachycován v účetních výkazech v případě, že tyto události poskytují doplňující informaci o podmínkách, které existovaly k rozvahovému dni.

V případě, že mezi rozvahovým dnem a dnem sestavení účetní závěrky dojde k významným událostem zohledňujícím skutečnosti, které nastaly po rozvahovém dni, jsou důsledky těchto událostí popsány v příloze, ale nejsou vykazovány v účetních výkazech.

3. DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE

3.1. ZLATO

	2019	2018
Zlato (mil. Kč)	493	546
Zásoba dlouhodobě držená	456	468
Zásoba provozní	37	78
Zlato (trojské unce - tisíce)	257	282
Zásoba dlouhodobě držená	239	245
Zásoba provozní	18	37
Zlato (tuny)	8,0	8,8
Zásoba dlouhodobě držená	7,4	7,7
Zásoba provozní	0,6	1,1
Zlato (tržní hodnota - mil. Kč)	8 841	8 117
Zásoba dlouhodobě držená	8 232	7 075
Zásoba provozní	609	1 042

Banka eviduje další zásoby zlata, které jsou vykazovány odděleně jako Zásobu ve sbírkových souborech (součást ostatního majetku) a Zásobu peněz (podrozvahová evidence).

	2019	2018
Zásoba ve sbírkových souborech		
účetní hodnota – mil. Kč	20	11
Trojské unce – tisíce	8	4
Tuny	0,2	0,1
Tržní hodnota – mil. Kč	227	105
Zásoba peněz – účetní hodnota	10	10

K 31. prosinci 2019 bylo v zahraničí uloženo 5,5 tun v hodnotě 337 mil. Kč (k 31. prosinci 2018: 5,5 tun v hodnotě 337 mil. Kč).

3.2. POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY VŮČI MMF

mil. Kč	2019	2018
Členská kvóta MMF	68 702	68 345
Členský vklad	55 287	55 221
Rezervní pozice	13 415	13 124
Poskytnutá půjčka MMF	177	177
Vklady u MMF	14 305	14 318
Pohledávky vůči MMF	83 184	82 840
Závazek z alokace SDR	24 405	24 422
Závazek vůči MMF ze směny	45 869	45 584
Běžný účet MMF	9 418	9 637
Závazky vůči MMF	79 692	79 643

Pohledávky vůči MMF vyplývají z členství ČR v této mezinárodní instituci. Zahrnují členský vklad, rezervní pozici, prostředky Banky v SDR, poskytnutou bezúročnou půjčku v rámci programu MMF na podporu chudých

rozvojových států a úvěrový rámec poskytnutý MMF. Rezervní pozice ČNB u MMF vyjadřuje část členské kvóty splacené v cizí měně a je denominována v SDR. Závazky vůči MMF tvoří vklady MMF v ČNB, které odráží držbu Kč MMF, bezúročnou směnkou (nesplacená část členského vkladu v Kč) a alokaci SDR.

ČNB uzavřela dne 13. října 2017 novou bilaterální dohodu s MMF o půjčce fondu (v pořadí třetí dohodu tohoto typu), která nabyla účinnosti 12. září 2018. K datu 31. prosince 2019 činí výše úvěrového rámce 1 500 mil. EUR, tj. 38 115 mil. Kč (k 31. prosinci 2018 1 500 mil. EUR, tj. 38 588 mil. Kč). Zajištění této zápůjčky je popsáno v kapitole 3.17.

3.3. POHLEDÁVKY VŮČI ZAHRANIČÍ VČETNĚ CP

mil. Kč	2019	2018
Vklady v zahraničních peněžních ústavech a institucích	1 335 973	1 279 864
Zůstatky na běžných účtech	1 075 196	1 134 594
Depozita	260 777	145 270
Cenné papíry	1 988 495	1 835 353
Bezкупónové dluhopisy	112 435	83 478
Státní	106 437	81 233
Ostatní	5 998	2 245
Kupónové dluhopisy	1 525 614	1 511 031
Státní	1 180 944	1 094 902
Ostatní	344 670	416 129
MBS	11 324	0
Akcie	339 122	240 844
MSCI euro (v EUR)	207 194	159 054
z toho finanční instituce	37 479	30 141
S&P 500 (v USD)	68 537	39 019
z toho finanční instituce	8 887	5 210
FTSE 100 (v GBP)	9 767	5 141
z toho finanční instituce	1 978	1 050
Nikkei 225 (v JPY)	14 474	7 799
z toho finanční instituce	341	208
S&P TSX (v CAD)	25 430	18 739
z toho finanční instituce	8 331	6 282
S&P ASX 200 (v AUD)	13 720	11 092
z toho finanční instituce	4 093	3 602
Ostatní pohledávky vůči zahraničí	31 746	52 052
Finanční prostředky z reverzních repo operací	31 546	51 846
Valuty	200	206
Pohledávky vůči zahraničí včetně cenných papírů	3 356 214	3 167 269

Devizové rezervy slouží k podpoře provádění vlastní nezávislé měnové politiky a jako zdroj likvidity pro provádění operací klientů ČNB. Devizové rezervy jsou investovány v souladu se zásadami politiky ČNB při správě devizových rezerv. Portfolio dluhopisů je spravováno aktivně. Akciové portfolio představuje cca 10 %

investovaných devizových rezerv a je spravováno dvěma externími manažery.

Zahraniční peněžní ústavy představují banky se sídlem v zahraničí. Zahraniční peněžní ústavy nezahrnují pobočky zahraničních bank mající sídlo v ČR.

Ostatní pohledávky vůči zahraničním peněžním ústavům zahrnují především reverzní repo operace, ke kterým byly k 31. prosinci 2019 přijaty kolaterály ve výši 31 404 mil. Kč (k 31. prosinci 2018 ve výši 50 911 mil. Kč) (též kapitola 3.18.).

Položka depozita obsahuje též poskytnutý kolaterál ve formě hotovostního vkladu v zahraničních bankách ve výši 2 711 mil. Kč (k 31. prosinci 2018 ve výši 1 157 mil. Kč), který byl poskytnut podle rámcových smluv o derivátových obchodech (ISDA Master Agreement, ISDA Credit Support Annex).

Dále byly poskytnuty kolaterály ve formě dluhopisů a akcií.

mil. Kč	2019	2018
Dluhopisy		
k zajištění operací uzavřených s protistranou (též kapitola 3.8.)	340	314
automatický zápůjční program	745 638	296 549
Akcie		
zápůjční program	13 486	9 425
kolaterál ve formě jiných aktiv (též kapitola 3.17.)	14 476	10 102

3.4. POHLEDÁVKY VŮČI BANKÁM V TUZEMSKU

ČNB uzavírá v průběhu roku s bankami v tuzemsku reverzní repo operace ve formě:

- poskytnutých úvěrů – k 31. prosinci 2019 a 2018 nebyly uzavřeny žádné operace,
- výměny cenných papírů (Collateral switch) – k 31. prosinci 2019 a 2018 nebyly uzavřeny žádné operace.

3.5. HMOTNÝ A NEHMOTNÝ MAJETEK

Banka neposkytla žádný hmotný nebo nehmotný majetek do zástavy a nepoužívá hmotný nebo nehmotný majetek získaný na základě smluv o finančním leasingu. V rámci položky ostatní hmotný majetek Banka eviduje sbírku mincí a medailí z drahých kovů k 31. prosinci 2019 ve výši 20 mil. Kč (k 31. prosinci 2018 ve výši 11 mil. Kč).

mil. Kč	Pozemky	Budovy	Stroje, inventář a ostatní hmotný majetek	Pořízení majetku a poskytnuté zálohy	Celkem
Pořizovací cena k 31. prosinci 2018	164	6 942	2 747	27	9 880
Oprávký k 31. prosinci 2018	0	4 195	2 589	0	6 784
Zůstatková cena k 31. prosinci 2018	164	2 747	158	27	3 096
Přírůstky	0	4	46	79	129
Úbytky	0	0	15	48	63
Oprávký	0	174	34	0	208
Zůstatková cena k 31. prosinci 2019	164	2 577	155	58	2 954
Pořizovací cena k 31. prosinci 2019	164	6 946	2 778	58	9 946
Oprávký k 31. prosinci 2019	0	4 369	2 623	0	6 992

mil. Kč	Software	Ostatní nehmotná aktiva	Pořízení nehmotného majetku a poskytnuté zálohy	Celkem
Pořizovací cena k 31. prosinci 2018	825	18	29	872
Oprávký k 31. prosinci 2018	719	12	0	731
Zůstatková cena k 31. prosinci 2018	106	6	29	141
Přírůstky	110	3	116	229
Úbytky	9	0	145	154
Oprávký	51	1	0	52
Zůstatková cena k 31. prosinci 2019	156	8	0	164
Pořizovací cena k 31. prosinci 2019	926	21	0	947
Oprávký k 31. prosinci 2019	770	13	0	783

3.6. OSTATNÍ AKTIVA

V položce ostatní finanční aktiva Banka vykazuje své účasti v ECB, BIS a ve SWIFT. Podíl ČR na kapitálu ECB k 31. prosinci 2019 činí 1,6075 % v celkové výši 6,6 mil. EUR (k 31. prosinci 2018 činil 1,6075 % v celkové výši 6,5 mil. EUR). Podíl byl vypočten podle článku 29 Statutu na základě počtu obyvatel a hrubého domácího produktu.

mil. Kč	2019	2018
Ostatní finanční aktiva	4 633	4 496
Podíl na kapitálu ECB	167	168
Akcie BIS a podíl ve SWIFT	4 466	4 328
Pohledávky za bývalými bankami	0	0
Ztrátové úvěry za bývalými bankami	1 358	1 358
Opravná položka ke ztrátovým úvěrům za bývalými bankami (též kapitola 3.12.)	-1 358	-1 358
Ostatní	2 256	2 245
Náklady příštích období	20	19
Ostatní drahé kovy	19	25
Kladná reálná hodnota úrokových swapů (též kapitola 3.17.)	90	1 275
Kladná reálná hodnota měnových forwardů (též kapitola 3.17.)	794	34
Zúčtování marží burzovních derivátů včetně zisku/ztráty ze změny reálné hodnoty futures (též kapitola 3.17.)	646	299
Úvěry zaměstnancům	231	186
Ostatní provozní pohledávky	466	425
Opravná položka k ostatním provozním pohledávkám (též kapitola (3.12.))	-10	-18
Ostatní aktiva	6 889	6 741

3.7. BANKOVKY A MINCE V OBĚHU

Banka má výhradní právo vydávat do oběhu české bankovky a mince (včetně mincí a bankovek pamětních) a řídit peněžní oběh. Banka stahuje z oběhu bankovky a mince opotřebované, poškozené či nevhodné pro další oběh. Současně Banka dohlíží zpracovatele bankovek a mincí (banky, bezpečnostní agentury atd.), zda jsou dodržována stanovená pravidla peněžního oběhu (Zákon č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí).

	mil. ks		mil. Kč	
	2019	2018	2019	2018
Bankovky v oběhu	489	474	624 240	599 811
5 000 Kč	32	32	159 344	158 833
2 000 Kč	141	129	281 894	258 481
1 000 Kč	141	141	141 139	141 176
500 Kč	45	44	22 384	22 074
200 Kč	65	65	12 920	12 917
100 Kč	65	63	6 557	6 330
pamětní bankovky	0	0	2	0

	mil. ks		mil. Kč	
	2019	2018	2019	2018
Mince v oběhu	2 064	1 969	20 127	18 818
50 Kč	149	137	7 441	6 866
20 Kč	223	211	4 466	4 215
10 Kč	250	238	2 498	2 378
5 Kč	293	280	1 466	1 400
2 Kč	521	499	1 041	998
1 Kč	625	601	625	601
pamětní mince	3	3	2 590	2 360
Bankovky a mince v oběhu	2 553	2 443	644 367	618 629

3.8. ZÁVAZKY VŮČI ZAHRANIČÍ

mil. Kč	2019	2018
Finanční prostředky z titulu repo operací	24 883	0
Ostatní závazky vůči zahraničí	113 912	144 299
Závazky vůči zahraničí	138 795	144 299

K 31. prosinci 2019 byly v rámci repo operací a derivátových obchodů poskytnuty kolaterály v podobě dluhových cenných papírů v celkové výši 340 mil. Kč (k 31. prosinci 2018 ve výši 314 mil. Kč) (též kapitola 3.3.).

Dále byly zahraničními bankami složeny vklady ve výši 113 217 mil. Kč (k 31. prosinci 2018 ve výši 143 455 mil. Kč) a poskytnuty kolaterály ve formě hotovostních vkladů ve výši 695 mil. Kč (k 31. prosinci 2018 ve výši 844 mil. Kč), které byly poskytnuty podle rámcových smluv o derivátových obchodech (ISDA Master Agreement, ISDA Credit Support Annex).

3.9. ZÁVAZKY VŮČI BANKÁM V TUZEMSKU

mil. Kč	2019	2018
Přijaté úvěry – repo operace	2 255 227	2 130 901
Rezervy bank v tuzemsku	43 240	98 039
Účty platebního styku	35 369	90 612
Zůstatky na účtech pro výběr a skládání hotovostí	7 863	7 419
Zvláštní účty pro držení PMR	8	8
Ostatní závazky vůči bankám v tuzemsku	109 870	74 156
Přijaté krátkodobé vklady	109 797	74 065
Ostatní závazky	73	91
Závazky vůči bankám v tuzemsku	2 408 337	2 303 096

ČNB uzavírá s bankami v tuzemsku repo operace především ve formě přijatých úvěrů (kolaterálem poukázky ČNB) – k 31. prosinci 2019 ve výši 2 239 277 mil. Kč (k 31. prosinci 2018 ve výši 2 117 197 mil. Kč).

Blíže kapitola 2.8. účetní postupy.

3.10. ZÁVAZKY VŮČI STÁTU A OSTATNÍM VEŘEJNÝM INSTITUCÍM

mil. Kč	2019	2018
Korunové prostředky	289 591	280 090
Souhrnný účet a další prostředky státní pokladny v Kč (též kapitola 2.14.)	244 657	241 449
Ostatní vklady v Kč	44 934	38 641
Cizoměnové prostředky	2 093	2 185
Souhrnný účet státní pokladny v EUR	106	219
Ostatní vklady v cizích měnách	1 987	1 966
Vklady státu a veřejných institucí	291 684	282 275

3.11. OSTATNÍ PASIVA

mil. Kč	2019	2018
Záporná reálná hodnota měnových forwardů (též kapitola 3.17.)	93	1 006
Záporná reálná hodnota úrokových swapů (též kapitola 3.17.)	1 702	554
Závazky vůči Evropské komisi	6 224	8 625
Účty zaměstnanců	2 035	1 636
Ostatní závazky	757	2 434
Ostatní pasiva	10 811	14 255

Závazky vůči Evropské komisi představují vklady určené především k čerpání ČR z evropského rozpočtu.

Z celkové částky ostatních závazků ve výši 757 mil. Kč představují závazky Banky z titulu povinných odvodů na sociální a zdravotní pojištění k 31. prosinci 2019 ve výši 95 mil. Kč (k 31. prosinci 2018 ve výši 92 mil. Kč). Z titulu odvodu pojistného na zdravotní a sociální zabezpečení nemá Banka závazky po lhůtě splatnosti.

3.12. REZERVY, OPRAVNÉ POLOŽKY A ODPISY AKTIV

mil. Kč	1. 1. 2018	Tvorba	Použití na odpis	Rozpuštění	31. 12. 2018	Tvorba	Použití na odpis	Rozpuštění	31. 12. 2019
Opravné položky	2 364	0	-985	-3	1 376	0	0	-8	1 368
Klasifikované úvěry za bývalými bankami (též kapitola 3.6.)	2 343	0	-985	0	1 358	0	0	0	1 358
Ostatní provozní pohledávky (též kapitola 3.6.)	21	0	0	-3	18	0	0	-8	10

mil. Kč	1. 1. 2018	Tvorba	Rozpuštění	Kurzové rozdíly	31. 12. 2018	Tvorba	Rozpuštění	Kurzové rozdíly	31. 12. 2019
Rezervy	245	5	-5	13	258	0	-257	-1	0
Záruky ve prospěch klientů (též kapitola 3.17.)	245	5	-5	13	258	0	-257	-1	0

3.13. VLASTNÍ KAPITÁL

mil. Kč	Oceňovací rozdíly	Základní kapitál	Fondy	Neuhrazená ztráta	Zisk/ztráta za účetní období	Vlastní kapitál celkem
Stav k 1. lednu 2018	3 699	1 400	60 389	0	-249 294	-183 806
Rozdělení hospodářského výsledku roku 2017	0	0	0	-249 294	249 294	0
Snížení neuhrazené ztráty	0	0	-60 389	60 389	0	0
Oceňovací rozdíly nezahrnuté do zisku	194	0	0	0	0	194
Zisk roku 2018	0	0	0	0	1 790	1 790
Stav k 31. prosinci 2018	3 893	1 400	0	-188 905	1 790	-181 822
Rozdělení hospodářského výsledku roku 2018	0	0	0	1 790	-1 790	0
Oceňovací rozdíly nezahrnuté do zisku	136	0	0	0	0	136
Zisk / ztráta roku 2019	0	0	0	0	57 898	57 898
Stav k 31. prosinci 2019	4 029	1 400	0	-187 115	57 898	-123 788

Oceňovací rozdíly představují změny reálné hodnoty akcií a podílů představujících účasti přeceňované proti účtům kapitálu (majetkové účasti v mezinárodních institucích) do okamžiku prodeje nebo trvalého snížení jejich hodnoty (též kapitola 2.4.).

Jediným fondem Banky je rezervní fond, který byl vytvořen ze zisku a který je určen ke krytí ztráty, zvýšení základního kapitálu nebo k jinému použití, podle rozhodnutí bankovní rady ČNB. Na základě rozhodnutí bankovní rady ČNB byl rezervní fond v plné výši použit na snížení neuhrazené ztráty z předchozích období.

3.14. ČISTÝ ÚROKOVÝ VÝNOS

mil. Kč	2019	2018
Výnosy z úroků a podobné výnosy	24 004	18 783
Úroky z cenných papírů	22 276	18 132
z bezkupónových dluhopisů	65	129
z kupónových dluhopisů	22 155	18 003
z MBS	56	0
Ostatní výnosy z úroků	1 728	651
Úroky z vkladů u bank	1 726	648
Úroky z úvěrů zaměstnancům	2	3
Náklady na úroky a podobné náklady	61 391	36 805
Úroky ze závazků vůči bankám	61 313	36 766
Úroky ze závazků vůči zaměstnancům a ostatním klientům	78	39
Čistý úrokový výnos	-37 387	-18 022

Čistý úrokový výnos představuje rozdíl mezi přijatými a placenými úroky z cenných papírů a vkladů.

3.15. ZISK NEBO ZTRÁTA Z FINANČNÍCH OPERACÍ

mil. Kč	2019	2018
Kurzové rozdíly a rozpětí	-2 443	43 131
Kurzové zisky / ztráty	898	42 263
Kurzové rozpětí	-3 341	868
Ostatní	90 155	-29 260
Zisky / ztráty z přecenění a prodeje dluhopisů	31 675	-4 504
Zisky / ztráty z přecenění a prodeje MBS	-16	0
Zisky / ztráty z přecenění a prodeje akcií	59 044	-26 794
Výsledek z měnových forwardů	1 708	2 062
Výsledek z úrokových futures	-120	-62
Výsledek z úrokových swapů	-2 640	278
Výsledek z akciových futures	504	-240
Zisk/Ztráta z finančních operací	87 712	13 871

Kurzové rozpětí představuje rozdíl mezi nákupním či prodejním kurzem a kurzem střed při devizových a valutových operacích s klienty.

3.16. OSTATNÍ NÁKLADY

mil. Kč	2019	2018
Náklady na zaměstnance	1 793	1 692
Mzdy	1 242	1 171
Sociální a zdravotní pojištění	414	387
Náklady na vzdělání zaměstnanců	14	14
Zaměstnanecké benefity	123	120
Ostatní správní náklady	384	348
Nájemné	4	3
Ostatní	380	345
Správní náklady celkem	2 177	2 040

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců, vč. bankovní rady, činil k 31. prosinci 2019 – 1 439 zaměstnanců (k 31. prosinci 2018 – 1 419 zaměstnanců).

3.17. PODROZVAHOVÉ POLOŽKY

ZÁRUKY

mil. Kč	2019	2018
Vydané záruky	804	1 062
Ve prospěch klientů (též kapitola 3.12.)	0	258
Za vklady věřitelů IPB	4	4
Konsolidace bankovního sektoru – prodej části podniku Agrobanka Praha a. s.	800	800
Přijaté záruky	38 115	38 588
Státní záruka na zajištění půjčky pro MMF	38 115	38 588

V průběhu roku 2019 byly rozpuštěny rezervy na potenciální ztráty z vydaných záruk. K 31. prosinci 2019 jsou rezervy nulové (k 31. prosinci 2018 ve výši 258 mil. Kč) (též kapitola 3.12.).

ČNB netvoří rezervu na případná plnění ze záruk poskytnutých v souvislosti s prodejem části podniku Agrobanka Praha a. s., jelikož riziko plnění považuje, na základě dostupných informací, za nevýznamné.

K poskytnutí státní záruky České republiky na zajištění půjčky ČNB pro MMF byl přijat zákon č. 179/2018 Sb., o poskytnutí státní záruky České republiky na zajištění zápůjčky České národní banky pro Mezinárodní měnový fond.

PŘIJATÉ KOLATERÁLY

mil. Kč	2019	2018
repo obchody	31 404	50 911
automatický zápůjční program (securities lending) (též kapitola 3.3.)	14 476	10 102
deriváty a doplňkový kolaterál	623	80
swapové operace	2 703	0
Přijaté kolaterály	49 206	61 093

SPOTOVÉ OPERACE A FINANČNÍ DERIVÁTY

Pohledávky a závazky ze spotových, forwardových, swapových a futures operací lze členit takto:

mil. Kč	2019	2018
Podrozvahové pohledávky	588 328	433 069
z měnových forwardových operací	462 907	389 630
z úrokových swapových operací	37 098	38 027
z úrokových futures operací	629	2 646
z akciových futures operací	2 395	2 005
z nevypořádaných spotových operací s úrokovými nástroji	70 334	759
z nevypořádaných spotových operací s měnovými nástroji	7 320	2
z úrokových forwardových operací	7 645	0
Podrozvahové závazky	587 618	433 407
z měnových forwardových operací	462 212	389 968
z úrokových swapových operací	37 098	38 027
z úrokových futures operací	629	2 646
z akciových futures operací	2 395	2 005
z nevypořádaných spotových operací s úrokovými nástroji	70 334	759
z nevypořádaných spotových operací s měnovými nástroji	7 305	2
z úrokových forwardových operací	7 645	0

Banka má k rozvahovému dni uzavřeny smlouvy o měnových forwardech zajišťujících pohyb měnových kurzů:

mil. Kč	2019	2018
Podrozvahové pohledávky z forwardových operací	462 907	389 630
Podrozvahové závazky z forwardových operací	462 212	389 968
Kladná reálná hodnota (též kapitola 3.6.)	794	34
Záporná reálná hodnota (též kapitola 3.11.)	93	1 006

Všechny měnové forwardy jsou splatné v roce 2020.

Měnové forwardy nesplňují, podle platných českých účetních předpisů, kritéria zajišťovacího účetnictví a účtuje se tak o nich jako o derivátech k obchodování. Zisky a ztráty ze změny reálné hodnoty těchto měnových forwardů jsou vykázány v zisku nebo ztrátě z finančních operací. Zisky a ztráty z přecenění z titulu změn kurzů jsou vykázány pod položkou Kurzové rozdíly a rozpětí (též kapitola 3.15.).

Banka má k rozvahovému dni uzavřeny smlouvy o swapových operacích:

mil. Kč	2019	2018
Podrozvahové pohledávky z úrokových swapových operací	37 098	38 027
Podrozvahové závazky z úrokových swapových operací	37 098	38 027
Kladná reálná hodnota (též kapitola 3.6.)	90	1 275
Záporná reálná hodnota (též kapitola 3.11.)	1 702	554

Úrokové swapy rovněž nesplňují, podle platných českých účetních předpisů, kritéria zajišťovacího účetnictví a účtuje se tak o nich jako o derivátech k obchodování. Zisky a ztráty ze změny reálné hodnoty jsou vykázány v zisku nebo ztrátě z finančních operací (též kapitola 3.15.). Zlato přijaté v rámci swapových operací je oceněno tržní cenou a je vykazováno v podrozvahové evidenci jako přijatý kolaterál.

Banka má k rozvahovému dni uzavřeny smlouvy o futures operacích:

mil. Kč	2019	2018
Podrozvahové pohledávky z úrokových futures operací	629	2 646
Podrozvahové závazky z úrokových futures operací	629	2 646
Čistý zisk / ztráta ze změny reálné hodnoty úrokových futures operací za účetní období (též kapitola 3.15.)	-120	-62
Podrozvahové pohledávky z akciových futures operací	2 395	2 005
Podrozvahové závazky z akciových futures operací	2 395	2 005
Čistý zisk / ztráta ze změny reálné hodnoty futures operací za účetní období (též kapitola 3.15.)	504	-240
Čistý zisk / ztráta ze změny reálné hodnoty futures operací za účetní období	384	-302
Peníze na účtu zúčtování marží burzovních derivátů	262	601
Zúčtování marží burzovních derivátů včetně vypořádaných změn reálných hodnot úrokových futures operací (též kapitola 3.6.)	646	299

Zisk nebo ztráta ze změny reálné hodnoty futures operací je průběžně vypořádávána proti účtu zúčtování marží burzovních derivátů, který je vykázán v ostatních aktivech.

Úrokové a akciové futures operace rovněž nesplňují, podle platných českých účetních předpisů, kritéria zajišťovacího účetnictví a účtuje se tak o nich jako o derivátech k obchodování. Zisky a ztráty ze změny reálné hodnoty jsou vykázány v zisku nebo ztrátě z finančních operací (též kapitola 3.15.).

Hodnoty převzaté bankou do správy a úschovy

Banka v letech 2019 a 2018 nepřevzala do úschovy a správy žádné finančně významné hodnoty od třetích osob.

3.18. FINANČNÍ RIZIKA

Riziko likvidity

Banka sleduje a řídí strukturu a duraci svých měnových rezerv v souladu se svými cíli.

Riziko úrokové sazby

Finanční pozice a peněžní toky jsou vystaveny riziku pohybů běžných tržních úrokových sazeb. Změna úrokových sazeb vede ke změně tržní hodnoty držených cenných papírů.

Měnové riziko

Finanční pozice a peněžní toky jsou vystaveny riziku pohybů kurzů běžných měn. Většinu aktiv a závazků v cizí měně představují devizové rezervy, které slouží především k podpoře intervenční síly, plní roli pojistky krize platební bilance a jsou i důsledkem provádění měnové politiky. Vzhledem k nutnosti udržovat devizové rezervy a podřízení jejich vývoje primárnímu zákonnému cíli cenové stability, není Banka schopna redukovat riziko posílení koruny vůči hlavním cizím měnám.

Úvěrové riziko a koncentrace pasiv

Banka řídí úroveň podstupovaného úvěrového rizika při správě devizových rezerv stanovováním limitů rizik akceptovatelných ve vztahu k jednomu dlužníkovi, skupině dlužníků a zeměpisným segmentům. Tato rizika jsou průběžně sledována a minimálně jednou ročně přezkoumávána.

RIZIKO LIKVIDITY

mil. Kč		Do 1 měsíce	1 - 3 měsíce	3 - 12 měsíců	1 - 5 let	Nad 5 let	Nestanovena	Celkem
Zlato	2019	0	0	0	0	0	493	493
	2018	0	0	0	0	0	546	546
Pohledávky vůči MMF	2019	0	0	0	0	0	83 184	83 184
	2018	0	0	0	0	0	82 840	82 840
Bezкупónové dluhopisy	2019	32 846	36 979	11 342	30 227	1 041	0	112 435
	2018	13 623	8 749	24 766	36 100	240	0	83 478
Kupónové dluhopisy	2019	7 328	9 215	93 047	905 413	510 611	0	1 525 614
	2018	3 625	18 715	78 990	956 777	452 924	0	1 511 031
MBS	2019	396	0	0	0	10 928	0	11 324
	2018	0	0	0	0	0	0	0
Akcie	2019	0	0	0	0	0	339 122	339 122
	2018	0	0	0	0	0	240 844	240 844
Vklady, úvěry a ostatní pohledávky vůči zahraničí	2019	1 367 719	0	0	0	0	0	1 367 719
	2018	1 331 916	0	0	0	0	0	1 331 916
Pohledávky vůči bankám v tuzemsku	2019	0	0	0	0	0	0	0
	2018	0	0	0	0	0	0	0
Hmotný a nehmotný majetek	2019	0	0	0	0	0	3 118	3 118
	2018	0	0	0	0	0	3 237	3 237
Ostatní aktiva	2019	2 006	0	20	38	191	4 634	6 889
	2018	2 041	0	19	26	159	4 496	6 741
Aktiva celkem	2019	1 410 295	46 194	104 409	935 678	522 771	430 551	3 449 898
	2018	1 351 205	27 464	103 775	992 903	453 323	331 963	3 260 633
Bankovky a mince v oběhu	2019	0	0	0	0	0	644 367	644 367
	2018	0	0	0	0	0	618 629	618 629
Závazky vůči MMF	2019	0	0	0	0	0	79 692	79 692
	2018	0	0	0	0	0	79 643	79 643
Závazky vůči zahraničí	2019	138 719	0	76	0	0	0	138 795
	2018	144 224	0	75	0	0	0	144 299
Závazky vůči bankám v tuzemsku	2019	2 408 337	0	0	0	0	0	2 408 337
	2018	2 303 096	0	0	0	0	0	2 303 096
Závazky vůči státu	2019	291 684	0	0	0	0	0	291 684
	2018	282 275	0	0	0	0	0	282 275
Ostatní pasiva	2019	10 811	0	0	0	0	0	10 811
	2018	14 253	0	1	1	0	0	14 255
Rezervy	2019	0	0	0	0	0	0	0
	2018	0	0	0	0	0	258	258
Vlastní kapitál	2019	0	0	0	0	0	-123 788	-123 788
	2018	0	0	0	0	0	-181 822	-181 822
Pasiva celkem	2019	2 849 551	0	76	0	0	600 271	3 449 898
	2018	2 743 848	0	76	1	0	516 708	3 260 633
Otevřená pozice	2019	-1 439 256	46 194	104 333	935 678	522 771	-169 720	0
	2018	-1 392 643	27 464	103 699	992 902	453 323	-184 745	0

RIZIKO ÚROKOVÉ SAZBY

mil. Kč		Do 1 měsíce	1 - 3 měsíce	3 - 12 měsíců	1 - 5 let	Nad 5 let	Necitlivá na úrok. sazbu	Celkem
Zlato	2019	0	0	0	0	0	493	493
	2018	0	0	0	0	0	546	546
Pohledávky vůči MMF	2019	0	0	0	0	0	83 184	83 184
	2018	0	0	0	0	0	82 840	82 840
Bezкупónové dluhopisy	2019	32 846	36 979	11 342	30 227	1 041	0	112 435
	2018	13 623	8 749	24 766	36 100	240	0	83 478
Kupónové dluhopisy	2019	27 793	30 546	92 061	869 735	505 479	0	1 525 614
	2018	11 516	36 381	97 954	912 485	452 695	0	1 511 031
MBS	2019	395	0	0	0	10 929	0	11 324
	2018	0	0	0	0	0	0	0
Akcie	2019	0	0	0	0	0	339 122	339 122
	2018	0	0	0	0	0	240 844	240 844
Vklady, úvěry a ostatní pohledávky vůči zahraničí	2019	1 367 719	0	0	0	0	0	1 367 719
	2018	1 331 916	0	0	0	0	0	1 331 916
Pohledávky vůči bankám v tuzemsku	2019	0	0	0	0	0	0	0
	2018	0	0	0	0	0	0	0
Hmotný a nehmotný majetek	2019	0	0	0	0	0	3 118	3 118
	2018	0	0	0	0	0	3 237	3 237
Ostatní aktiva	2019	2 026	0	0	38	191	4 634	6 889
	2018	2 060	0	0	26	159	4 496	6 741
Aktiva celkem	2019	1 430 779	67 525	103 403	900 000	517 640	430 551	3 449 898
	2018	1 359 115	45 130	122 720	948 611	453 094	331 963	3 260 633
Bankovky a mince v oběhu	2019	0	0	0	0	0	644 367	644 367
	2018	0	0	0	0	0	618 629	618 629
Závazky vůči MMF	2019	0	0	0	0	0	79 692	79 692
	2018	0	0	0	0	0	79 643	79 643
Závazky vůči zahraničí	2019	138 795	0	0	0	0	0	138 795
	2018	144 299	0	0	0	0	0	144 299
Závazky vůči bankám v tuzemsku	2019	2 408 337	0	0	0	0	0	2 408 337
	2018	2 303 096	0	0	0	0	0	2 303 096
Závazky vůči státu	2019	291 684	0	0	0	0	0	291 684
	2018	282 275	0	0	0	0	0	282 275
Ostatní pasiva	2019	10 811	0	0	0	0	0	10 811
	2018	14 253	0	1	1	0	0	14 255
Rezervy	2019	0	0	0	0	0	0	0
	2018	0	0	0	0	0	258	258
Vlastní kapitál	2019	0	0	0	0	0	-123 788	-123 788
	2018	0	0	0	0	0	-181 822	-181 822
Pasiva celkem	2019	2 849 627	0	0	0	0	600 271	3 449 898
	2018	2 743 923	0	1	1	0	516 708	3 260 633
Otevřená pozice	2019	-1 418 848	67 525	103 403	900 000	517 640	-169 720	0
	2018	-1 384 808	45 130	122 719	948 610	453 094	-184 745	0

MĚNOVÉ RIZIKO

mil. Kč		CZK	EUR	USD	JPY	GBP	CAD	AUD	SEK	Ostatní	Celkem
Zlato	2019	0	0	0	0	0	0	0	0	493	493
	2018	0	0	0	0	0	0	0	0	546	546
Pohledávky vůči MMF	2019	55 287	0	0	0	0	0	0	0	27 897	83 184
	2018	55 221	0	0	0	0	0	0	0	27 619	82 840
Bezkupónové dluhopisy	2019	0	44 042	5 998	54 462	0	0	0	279	7 654	112 435
	2018	0	53 930	2 246	24 544	0	0	0	0	2 758	83 478
Kupónové dluhopisy	2019	0	563 715	624 363	0	0	207 546	106 589	22 955	446	1 525 614
	2018	0	562 788	626 373	0	0	195 931	99 704	23 499	2 736	1 511 031
MBS	2019	0	0	11 324	0	0	0	0	0	0	11 324
	2018	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Akcie	2019	0	207 194	68 537	14 474	9 767	25 430	13 720	0	0	339 122
	2018	0	159 054	39 019	7 799	5 141	18 739	11 092	0	0	240 844
Vklady, úvěry a ostatní pohledávky vůči zahraničí	2019	0	1 106 684	77 311	62 652	210	99	191	15 143	105 429	1 367 719
	2018	0	1 125 483	29 228	61 479	83	295	131	12 437	102 780	1 331 916
Pohledávky vůči bankám v tuzemsku	2019	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	2018	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hmotný a nehmotný majetek	2019	3 097	0	0	0	0	0	0	0	21	3 118
	2018	3 226	0	0	0	0	0	0	0	11	3 237
Ostatní aktiva	2019	1 153	710	286	66	63	68	59	0	4 484	6 889
	2018	338	526	1 369	33	39	53	31	0	4 352	6 741
Aktiva celkem	2019	59 537	1 922 345	787 819	131 654	10 040	233 143	120 559	38 377	146 424	3 449 898
	2018	58 785	1 901 781	698 235	93 855	5 263	215 018	110 958	35 936	140 802	3 260 633
Bankovky a mince v oběhu	2019	644 367	0	0	0	0	0	0	0	0	644 367
	2018	618 629	0	0	0	0	0	0	0	0	618 629
Závazky vůči MMF	2019	55 287	0	0	0	0	0	0	0	24 405	79 692
	2018	55 221	0	0	0	0	0	0	0	24 422	79 643
Závazky vůči zahraničí	2019	113 217	531	8 107	0	0	13 553	0	3 387	0	138 795
	2018	143 455	635	209	0	0	0	0	0	0	144 299
Závazky vůči bankám v tuzemsku	2019	2 408 337	0	0	0	0	0	0	0	0	2 408 337
	2018	2 303 096	0	0	0	0	0	0	0	0	2 303 096
Závazky vůči státu	2019	289 591	106	1 986	0	1	0	0	0	0	291 684
	2018	280 090	219	1 965	0	1	0	0	0	0	282 275
Ostatní pasiva	2019	8 559	530	1 720	0	1	0	0	0	1	10 811
	2018	11 904	866	1 483	0	0	0	0	2	0	14 255
Rezervy	2019	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	2018	0	0	258	0	0	0	0	0	0	258
Vlastní kapitál	2019	-127 894	0	0	0	0	0	0	0	4 106	-123 788
	2018	-185 791	0	0	0	0	0	0	0	3 969	-181 822
Pasiva celkem	2019	3 391 464	1 167	11 813	0	2	13 553	0	3 387	28 512	3 449 898
	2018	3 226 604	1 720	3 915	0	1	0	0	2	28 391	3 260 633
Čistá výše aktiv/pasiv (-)	2019	-3 331 927	1 921 178	776 006	131 654	10 038	219 590	120 559	34 990	117 912	0
	2018	-3 167 819	1 900 061	694 320	93 855	5 262	215 018	110 958	35 934	112 411	0
Čistá výše podrozvah. aktiv	2019	0	116 249	271 901	97 014	95 510	7 460	194	0	0	588 328
	2018	0	28 444	236 937	86 877	80 558	119	132	2	0	433 069
Čistá výše podrozvah. pasiv	2019	0	-106 394	-233 189	-126 748	-267	-7 463	-194	0	-113 363	-587 618
	2018	0	-17 233	-199 772	-91 212	-111	-16 955	-132	0	-107 992	-433 407
Čistá otevřená měnová pozice	2019	-3 331 927	1 931 033	814 718	101 920	105 281	219 587	120 559	34 990	4 549	710
	2018	-3 167 819	1 911 272	731 485	89 520	85 709	198 182	110 958	35 936	4 419	-338

ÚVĚROVÉ RIZIKO A KONCENTRACE PASIV

AKTIVA

mil. Kč	2019	2018
Česká republika	5 083	5 598
Německo	950 964	909 810
Francie	288 298	348 113
Nizozemsko	122 870	59 500
Rakousko	8 713	14 827
Slovensko	546 366	550 134
Lucembursko	22 104	45 645
Španělsko	19 104	16 337
Ostatní země eurozóny	53 452	53 079
Švýcarsko	115 418	111 356
Švédsko	46 130	40 829
Dánsko	8 101	5 495
Velká Británie	43 695	28 589
Norsko	12 634	9 707
Ostatní evropské země	40	28
USA	735 912	661 409
Kanada	245 595	220 938
Austrálie	93 657	85 318
Japonsko	131 336	93 679
Ostatní země	426	242
Geografické rozdělení aktiv	3 449 898	3 260 633
Z toho vklady a dluhopisy:		
ústřední vlády a centrální banky	2 595 934	2 450 630
vládní agentury	303 899	385 498
obchodní banky	4 485	51 543
BIS	22 900	3 951
CP zajištěné ostatními aktivy	45 396	29 102
Vklady a dluhopisy celkem	2 972 614	2 920 724

PASIVA

Česká republika	3 225 187	3 028 066
USA	79 813	79 831
Země eurozóny	119 152	120 055
Ostatní evropské země	25 532	10 001
Ostatní země	214	22 680
Geografické rozdělení pasiv	3 449 898	3 260 633

3.19. POTENCIÁLNÍ ZÁVAZKY

ČNB hradí na vrub svých nákladů prokázané a oprávněné provozní náklady MF (do 31. prosince 2007 České konsolidační agentury) ve smyslu Dohody o úhradě nákladů na provozní činnost a ztrát z převzatých aktiv vzniklých v souvislosti s realizací Konsolidačního programu, uzavřené dne 29. června 2000 ve znění dodatků. V roce 2019 činily tyto náklady 0,1 mil. Kč (v roce 2018 činily 0,1 mil. Kč). Vzhledem k nevýznamnosti na ně není tvořena rezerva.

Vedené spory

V souvislosti s transakcemi, které ČNB prováděla v minulosti při výkonu své úlohy podporovat a udržovat stabilitu bankovního sektoru, je proti Bance či třetím osobám vedeno několik soudních řízení. Na základě spolupráce s externími právníky a na základě vlastního posouzení těchto sporů ČNB považuje za nepravděpodobné, že výsledky těchto sporů budou mít zásadní dopad na její finanční pozici, a proto na ně není tvořena rezerva. Obdobně hodnotí potenciální závazky ze soudních sporů, které souvisejí s činností bývalých orgánů dohledu nad finančním trhem, a které ČNB vede na základě zákona č. 57/2006 Sb., o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem. Podle tohoto zákona navíc finanční závazky, které by ČNB v důsledku těchto soudních řízení vznikly, uhradí stát.

3.20. TRANSAKCE SE SPŘÍZNĚNÝMI OSOBAMI

Spřízněnými osobami a osobami se zvláštním vztahem k Bance se rozumí členové bankovní rady, vedoucí zaměstnanci ve vyšším stupni řízení a osoby jim blízké.

ČNB poskytuje členům bankovní rady a vedoucím zaměstnancům ČNB, v souladu s vnitřními předpisy, služby vedení běžných a vkladových účtů a účelové úvěry, především na financování vlastních bytových potřeb. Vedení účtů a úvěry jsou těmto osobám poskytovány za stejných podmínek, za kterých jsou poskytovány i ostatním zaměstnancům Banky.

3.21. NÁSLEDNÉ UDÁLOSTI

Vedení ČNB nejsou známy žádné další následné události, které by měly významný vliv na účetní závěrku roku 2019.

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA Bankovní radě České národní banky

Se sídlem: Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1
Identifikační číslo: 481 36 450

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky České národní banky sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31. prosinci 2019, výkazu zisku a ztráty a přehledu o změnách vlastního kapitálu za rok končící k tomuto datu a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace.

Podle našeho názoru přiložená účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv České národní banky k 31. prosinci 2019 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící k tomuto datu v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA), případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na společnosti nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá Bankovní rada České národní banky.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tj. zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobilé ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, jež dokážeme posoudit, uvádíme, že:

- Ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou.
- Ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o České národní bance, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci uvedených postupů jsme v obdržených ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.

Odpovědnost Bankovní rady České národní banky za účetní závěrku

Bankovní rada České národní banky odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je Bankovní rada České národní banky povinna posoudit, zda je Česká národní banka schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy Bankovní rada České národní banky plánuje zrušení společnosti nebo ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vzniknout v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem společnosti relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti Bankovní rada České národní banky uvedla v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky Bankovní radou České národní banky a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost společnosti nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti České národní banky nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že společnost ztratí schopnost nepřetržitě trvat.
- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat Bankovní radu České národní banky mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

V Praze dne 20. března 2020

Auditorská společnost:

Deloitte Audit s.r.o.
evidenční číslo 079

Statutární auditor:

Diana Rádlová
evidenční číslo 2045

Seznam zkratk

ABO	Automatizované bankovní operace
AML	směrnice proti legalizaci výnosů z trestné činnosti
AnaCredit	analytická databáze úvěrů Analytical Credit Datasets
BCG	Basilejská konzultační skupina
BCBS	Basilejský výbor pro bankovní dohled
BCPP	Burza cenných papírů Praha
BICC	Rozpočtový nástroj pro konvergenci a konkurenceschopnost
BIS	Banka pro mezinárodní platby
BRRD	směrnice pro ozdravné postupy a řešení krize
BSCEE	skupina bankovních dohledů ze zemí střední a východní Evropy
CERTIS	Czech Express Real Time Interbank Gross Settlement System
CRD	směrnice o kapitálových požadavcích
CRI	nástroj pro konvergenci a reformy
CRR	nařízení o kapitálových požadavcích
CZK	česká koruna
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
DSTI	podíl dluhové služby na čistých ročních příjmech
DTI	poměr výše dluhu a ročních čistých příjmů
EBA	Evropský orgán pro bankovníctví
EBRD	Evropská banka pro obnovu a rozvoj
ECB	Evropská centrální banka
EFC	Hospodářský a finanční výbor
EIOPA	Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění
EMIR	nařízení o infrastruktuře evropských trhů
EPC	Výbor pro hospodářskou politiku
ERM II	evropský mechanismus směnných kurzů
ESA	evropské orgány dohledu
ESCB	Evropský systém centrálních bank
ESFS	Evropský systém finančního dohledu
ESG	rámec environmentální a společenské zodpovědnosti (environmental, social and governance)
ESMA	Evropský orgán pro cenné papíry a trhy
ESRB	Evropská rada pro systémová rizika
EU	Evropská unie
EUR	euro
FinTech	technologické inovace ve finančním sektoru
FSB	Rada pro finanční stabilitu
FSI	Financial Stability Institute (institut pro finanční stabilitu při BIS)
FTSE 100	benchmarkový index pro britský akciový trh

HDP	hrubý domácí produkt
IFD	směrnice o obezřetnostním dohledu nad investičními podniky
IFR	nařízení o obezřetnostním dohledu nad investičními podniky
IFRS	mezinárodní účetní standardy
IOSCO	Mezinárodní organizace sdružující komise pro cenné papíry
JVI	Joint Vienna Institute
Kč	česká koruna
LTV	poměr výše úvěru k hodnotě zajištění
MAR	nařízení o zneužívání trhu
MBS	dluhopisy kryté hypotékami v severoamerickém regionu (Mortgage Backed Securities)
MiFID II	směrnice o trzích finančních nástrojů
MiFIR	nařízení o trzích finančních nástrojů
MMF	Mezinárodní měnový fond
MONEYVAL	výbor Rady Evropy zabývající se hodnocením opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu
MREL	minimální požadavek na kapitál a způsobilé závazky
MSCI Euro	benchmarkový index pro evropský akciový trh
NAB	mnohostranná úvěrová dohoda MMF
Nikkei 225	benchmarkový index pro japonský akciový trh
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
p. a.	per annum
PEPP	panevropský osobní penzijní produkt
PR	nařízení o prospektu
PRIBOR	mezibankovní zápůjční úroková sazba Prague Interbank Offered Rate
PRIIP	nařízení o sdělení klíčových informací týkajících se strukturovaných retailových investičních produktů
Rada ECOFIN	Rada EU ve složení ministrů hospodářství a financí
RCGE	Regionální konzultační skupina pro Evropu FSB
S&P 500	benchmarkový index pro americký akciový trh
S&P ASX 200	benchmarkový index pro australský akciový trh
S&P TSX	benchmarkový index pro kanadský akciový trh
SDAT	informační systém ČNB pro sběr dat
SDR	zvláštní práva čerpání (jednotná měnová a účetní jednotka MMF)
SKD	Systém krátkodobých dluhopisů
Solventnost II	směrnice o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti
SRB	Jednotný výbor pro řešení krizí
SRF	Jednotný fond pro řešení krizí
TLAC	celková kapacita pro absorpci ztrát
USD	americký dolar

Vydává:
ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
Na Příkopě 28
115 03 Praha 1
Česká republika

Kontakt:
ODBOR KOMUNIKACE SEKCE KANCELÁŘ
Tel.: 224 413 112
Fax: 224 412 179
www.cnb.cz

ISBN 978-80-87225-92-9